

**T.C.
ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANLIĞI**

**DEVLET SU İŞLERİ GENEL
MÜDÜRLÜĞÜ**

**STRATEJİK PLAN
2017 – 2021**

Atatürk Barajı ve HES

STRATEJİ GELİŞTİRME DAİRESİ BAŞKANLIĞI

Su İşlerinin Teşkilatı, etüdleri henüz başlangıcındadır. İktisadiyatımızın ana tedbirlerinden olan su işleri umumi idaresinin fenni kabiliyet ve kudreti, çok sağlam kurulmak lazımdır.

K. Atatürk

İÇİNDEKİLER

KISALTMALAR.....	4
BAKAN SUNUŞU	5
GENEL MÜDÜR SUNUŞU	6
1. STRATEJİK PLANLAMA SÜRECİ	7
2. DURUM ANALİZİ	8
A-TARİHSEL GELİŞİM	8
B-YASAL YÜKÜMLÜLÜKLER VE MEVZUAT ANALİZİ.....	12
C-FAALİYET ALANLARI.....	15
D-PAYDAŞ ANALİZİ	19
Paydaşların Tespiti ve Önceliklendirilmesi.....	19
Paydaş Anketlerinin Değerlendirilmesi.....	22
E-KURULUŞ İÇİ ANALİZ VE ÇEVRE ANALİZİ	30
Organizasyon Yapısı	30
Temel Politikalar Ve Öncelikler	41
Güçlü ve Zayıf Yönler, Fırsatlar ve Tehditler (GZFT) Analizi.....	61
3. KURULUŞUN STRATEJİSİ	62
A-MİSYON, VİZYON VE TEMEL DEĞERLER	62
B-STRATEJİK GAYELER, HEDEFLER, STRATEJİLER VE PERFORMANS GÖSTERGELERİ.....	63
4. MALİYETLENDİRME.....	87
5. İZLEME VE DEĞERLENDİRME	95
A- STRATEJİK PLANIN İZLEME VE DEĞERLENDİRMESİ	96
B- DSİ 2015-2019 STRATEJİK PLANI'NIN DEĞERLENDİRMESİ	96

KISALTMALAR

AAT	Atıksu Arıtma Tesisi
AB	Avrupa Birliği
AÇA	Avrupa Çevre Ajansı
CBS	Coğrafi Bilgi Sistemi
DAP	Doğu Anadolu Projesi
DMK	657 sayılı Devlet Memurları Kanunu
DOKAP	Doğu Karadeniz Bölgesel Gelişme Planı
DPT	Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı
DSİ	Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü
EÜAŞ	Elektrik Üretim A.Ş.
GAP	Güneydoğu Anadolu Projesi
GZFT	Güçlü ve Zayıf yönler, Fırsatlar ve Tehditler
HES	Hidroelektrik Santral
IEA	Uluslararası Enerji Ajansı
ISO	International Organization for Standardization
KHK	Kanun Hükmünde Kararname
KOP	Konya Ovası Projesi
MTA	Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü
SVT	Su Veritabanı
TEDAŞ	Türkiye Elektrik Dağıtım A.Ş.
TEİAŞ	Türkiye Elektrik İletim A.Ş.
TEMA	Türkiye Erozyonla Mücadele Ağaçlandırma ve Doğl.Varlıkl.Koruma Vakfı
TEMSAN	Türkiye Elektromekanik Sanayi
TETAŞ	Türkiye Elektrik Ticaret ve Taahhüt A.Ş.
TMMOB	Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği
TPAO	Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığı
TÜBİTAK	Türkiye Bilimsel ve Teknik Araştırma Kurumu
TÜRKAK	Türk Akreditasyon Kurumu
UÇEP	Ulusal Çevre Stratejisi Eylem Planı
UNDP	Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı
WWF	Dünya Doğayı Koruma Vakfı (World Wild Fund for Nature)
YAS	Yeraltı Suları
SUEN	Türkiye Su Enstitüsü
TÜİK	Türkiye İstatistik Kurumu

BAKAN SUNUŞU

Ülkemiz tabii hayatının ve su kaynaklarının korunup geliştirilmesi, sağlıklı ve yaşanabilir bir çevre oluşturulması ve toplumun duyarlılığının sağlanması misyonunu taşıyan Bakanlığımız; hızla tükenmekte olan tabii kaynaklarımızın korunması adına ülke çapında farkındalık oluşturulup, kamu kaynaklarının en etkili şekilde kullanılması düşüncesiyle öncelikleri belirlenmiş planlı uygulamalarla gelişmesini sürdürecektir.

Yeryüzünün yüzde 80'i suyla kaplı olmasına rağmen bu suların sadece yüzde 1'i içilebilir niteliktedir. Mevcut su kaynakları da başta kirlilik ve kontrolsüz tüketim olmak üzere küresel boyutlarda önemli problemlerle karşı karşıyadır. Su kıtlığı giderek belirgin ve yaygın bir problem haline gelmekte, su kalitesi ise hemen her ülkede bozulma sürecine girmektedir. Bu problemler bütün dünya için gelecekte ciddi sosyal ve ekonomik neticeler doğuracaktır.

Bu çerçevede; dünyanın ve ülkemizin geleceğine yön verecek olan suyla alakalı çalışmaların, belli bir plan ve program dâhilinde yürütülmesinin önemi bir kat daha artmıştır. Bakanlığım ve bağlı kuruluşlarca suyla alakalı bütün çalışmalarda bu bilinçle hareket edilmektedir.

Dünyada yaşanan hızlı değişim ve gelişmeler, ülkemizdeki kamu mali yönetiminde birtakım kalıcı ve kurumsal önlemlerin alınmasını, stratejik bir dizi düzenlemenin yapılmasını gerekli kılmıştır. Geliştirilen stratejiler doğrultusunda kaynaklarını etkin ve verimlilik ilkelerine göre planlarını yapan, bunları yöneten, izleyen ve hesap verebilen saydam bir kamu yönetimi anlayışı ile stratejik planlamayı temel gaye olarak benimseyen 5018 Sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu, Bakanlığım ve bağlı kuruluşların katılımı ile hassasiyetle uygulanacaktır.

Kurulduğu günden itibaren su kaynaklarını başarıyla yöneten, inşa ettiği yüzlerce tesis ile ülke kalkınmasında lokomotif rol üstlenen Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü, önümüzdeki 5 yıllık dönemde yapılacak çalışmalarını içeren “2017-2021 Stratejik Planı”nı titiz bir çalışma neticesinde tamamlamıştır.

Değişen kamu yönetiminin gerekleri doğrultusunda hazırlanan DSİ Genel Müdürlüğü Üçüncü Stratejik Planı'nın hazırlık sürecine emeği geçen bütün personele teşekkür eder, planın başarı ile uygulanmasını ve ülkemize hayırlı olmasını temenni ederim.

Prof. Dr. Veysel EROĞLU

GENEL MÜDÜR SUNUŞU

Türkiye’de, kamu mali yönetim ve kontrolü alanında son yıllarda önemli bir değişim süreci yaşanmıştır. Bu değişimin en önemli unsuru, kuşkusuz, 1927 yılından bu yana uygulanan 1050 sayılı Muhasebe-i Umumiye Kanunu’nun yürürlükten kaldırılarak, yerine 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu’nun yürürlüğe konulmasıdır.

Bu yasa ile Stratejik Yönetim yaklaşımı benimsenmiş, Kamu Yönetiminde kapsamlı bir yeniden yapılanmaya gidilmiştir. Kuruluşların İlgili mevzuat, kalkınma planları, uzun ve orta vadeli programlar çerçevesinde katılımcı yöntemlerle stratejik planlarını hazırlamaları, bunları performans esaslı bütçeler ile desteklemeleri istenmiştir.

Hizmet yarışına çıktığı 1954 yılından bu günlere gelinceye kadar belirlenen plan ve programlar çerçevesinde GAP gibi ülkemizin hatta dünyanın sayılı projelerine imzasını atan Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü; Üçüncü Stratejik Planlama çalışmalarını, 5018 Sayılı Kamu Mali Yönetimi Ve Kontrol Kanunu’nun öngördüğü şekilde, işbirliği, işbölümü ve süreklilik esasları çerçevesinde yürütmüş, konunun önemi kurumun en üst yöneticisinden başlayarak tüm kurum çalışanlarınca benimsenmiştir.

Bu kapsamda hazırlanan “Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü 2017 – 2021 Stratejik Plan” çalışmalarını Strateji Geliştirme Dairesi Başkanlığı yürütmüştür. Merkez ve Taşra Teşkilatımızın tüm birimleri, çalışmalara gereken katılım ve desteği sağlamıştır.

Planlamanın izleme ve değerlendirme sürecinde ise plan dönemi içindeki her yılın sonunda belirlenen hedeflerimizi ne ölçüde gerçekleştirdiğimiz gözden geçirilecek ve gerektiğinde revizyonların yapılması sağlanacaktır.

Gelecek beş yıllık döneme ışık tutup, kaynaklarımızı ve enerjimizi yönlendirecek olan teşkilatımızın bu üçüncü stratejik planı ile:

- *Ülkemizin dört bir köşesine hizmet bayrağını taşıma gayreti ve azmi içerisinde olan, Genel Müdürlüğümüzün varlık sebebi olan Misyonu,*
- *Geleceğimizi sembolize eden Vizyonu,*
- *Orta ve uzun vadeli gayelerimiz,*
- *Stratejik gayelerin gerçekleştirilebilmesi için ortaya konan, ölçülebilir, somut ve orta vadeli alt gayelerimiz; yani hedeflerimiz,*
- *Sonuçlarını ölçmek, izlemek ve değerlendirmek için kullanılan Performans Göstergelerimiz,*
- *Ve tüm bunların dayanağı olan mali tablolarımız belirlenmiştir.*

Özverili bir çalışmanın ürünü olan planın hazırlanmasında emeği geçen tüm iç ve dış paydaşlarımıza teşekkür ediyor, mensuplarımızın aktif katılımı ve azimli çalışmaları ile başarıya ulaşacağına inandığım “Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü 2017 – 2021 Stratejik Planı”nın ülkemize hayırlı olmasını diliyorum.

Murat ACU

1. STRATEJİK PLANLAMA SÜRECİ

Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğünde 2017–2021 yıllarını kapsayan üçüncü Stratejik Planı Kalkınma Bakanlığı tarafından yayımlanan “Kamu İdareleri İçin Stratejik Planlama Kılavuzu”, 23.10.2015 tarih ve 4343 sayılı yazısı çerçevesinde hazırlanmıştır.

STRATEJİK PLANLAMA EKİBİ

Sıra	Adı Soyadı	Unvanı	Birimi
1	Turkay ÖZGÜR	Genel Müdür Yardımcısı	Genel Müdürlük
2	Uğur ŞAHİN	Daire Başkanı	Strateji Geliştirme Dairesi Başkanlığı
3	Hüseyin KAYA	Daire Başkan Yardımcısı	Strateji Geliştirme Dairesi Başkanlığı
4	Özler ÖZAVCI	Şube Müdürü	Strateji Geliştirme Dairesi Başkanlığı
5	Mustafa Kemal TOSUNER	Şube Müdürü	Strateji Geliştirme Dairesi Başkanlığı
6	Ahmet EROL	Mali Hizmet Uzmanı	Strateji Geliştirme Dairesi Başkanlığı
7	Bilge YILDIRIM	Mali Hizmet Uzman Yrd.	Strateji Geliştirme Dairesi Başkanlığı
8	İsmail Hakkı ERTEKİN	Müfettiş	Teftiş Kurulu Başkanlığı
9	Osman HORZUM	İç Denetçi	İç Denetim Birimi Başkanlığı
10	Nuri TEMEL	Hukuk Müşaviri	Hukuk Müşavirliği
11	Ahmet ÖZBEK	Daire Başkan Yardımcısı	Etüt, Planlama ve Tahsisler Dairesi Başkanlığı
12	Murat GÜL	Daire Başkan Yardımcısı	Proje İnşaat Daire Başkanlığı
13	Yusuf Ziya KAMA	Daire Başkan Yardımcısı	Barajlar ve HES Daire Başkanlığı
14	Bülent ÇAKIN	Daire Başkan Yardımcısı	İçmesuyu Dairesi Başkanlığı
15	Seyfettin ATAY	Daire Başkan Yardımcısı	Atıksu Dairesi Başkanlığı
16	Hasan ELER	Daire Başkan Yardımcısı	Emlak ve Kamulaştırma Dai. Bşk.
17	Bünyamin POLAT	Daire Başkan Yardımcısı	Jeoteknik Hizmetler ve YAS Dairesi Başkanlığı
18	Abdulkadir KILIÇ	Daire Başkan Yardımcısı	Makina, İmalat ve Donatım Dairesi Başkanlığı
19	Dr.Vehbi ÖZAYDIN	Daire Başkan Yardımcısı	Teknik Araştırma Kalite ve Kontrol Dairesi Bşk.
20	Hakkı KILAVUZ	Daire Başkan Yardımcısı	İşletme ve Bakım Dairesi Başkanlığı
21	Yılmaz Veli ÖZKALDI	Daire Başkan Yardımcısı	Hidroelektrik Enerji Dairesi Başkanlığı
22	Şahin KUMBAROĞLU	Daire Başkan Yardımcısı	Personel ve Eğitim Dairesi Başkanlığı
23	Serhat SAYINER	Daire Başkan Yardımcısı	Destek Hizmetleri Dairesi Başkanlığı
24	Yılmaz AKMAN	Daire Başkan Yardımcısı	Teknoloji Dairesi Başkanlığı

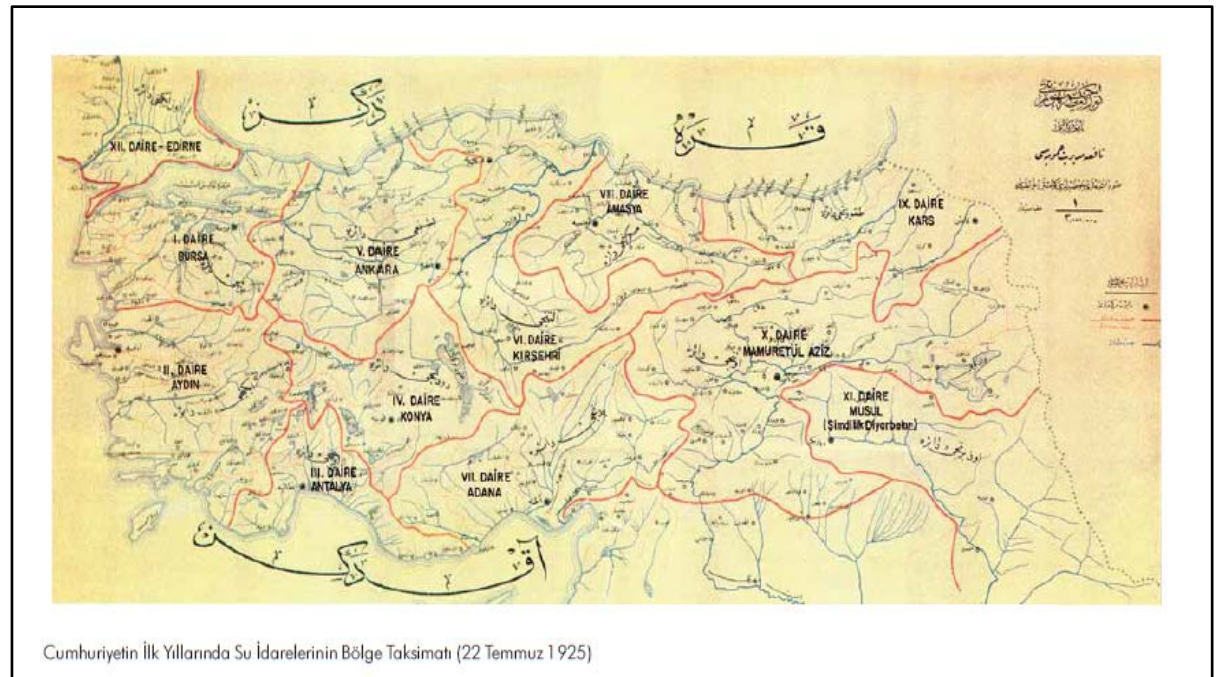
2.DURUM ANALİZİ

A-TARİHSEL GELİŞİM

Ülkemizde su yapılarının inşası yirminci yüzyılın başlarına kadar vakıflar tarafından yürütülmüştür. Osmanlı döneminde, akarsu ve göllerden faydalanarak devlet eliyle yapılmış olan ilk önemli su işleri projesi, 1905-1913 yılları arasında, Bağdat Demiryolu Projesi kapsamına alınarak inşa edilen ve Beyşehir Gölü'nün sularını Suğla depolamasından sonra Çumra Ovası'na aktaran, halen de işletmede olan Suğla-Apa kanalıdır.

Su işlerinin planlı ve örgütlü biçimde ele alınması, 1914 yılında Nafia Nezareti'nin (Bayındırlık Bakanlığı) yeniden yapılandırılarak, Bakanlık bünyesinde sulama, kurutma, taşkın koruma, nehir ulaşımı, su depolama ve dağıtma gibi görev ve yetkilerle donatılan Umur-ı Nafia Müdüriyet-i Umumiyesi'nin kurulmasıyla başlamıştır. Ancak, aynı yıl I. Dünya Savaşı'nın çıkması, su konularındaki teşkilatlanma ve su kaynaklarının devlet eliyle yönetimi ve geliştirilmesinin gecikmesine neden olmuştur.

Cumhuriyetin ilanından sonra, 1925 yılında bu Genel Müdürlüğe bağlı “Sular Fen Heyeti Müdürlüğü” kurulmuş; 22 Temmuz 1925 tarihinde taşra teşkilatı olarak “Su İdareleri” adıyla 12 adet Bölge Müdürlüğü oluşturulması öngörülmüş, ancak 7'si kurulabilmiştir.

Gözlem ve etüt yetersizliği, yetişmiş teknik personel bulunamaması ve gereken ödeneklerin ayrılamaması nedeniyle kuruluş aşamasında beklenen gelişme sağlanamamış, ancak 1926-1928 yılları arasında yaşanan kuraklık ve tarımsal ürün kıtlığı sonucu, Atatürk'ün talimatıyla 1929 yılında, daha yetkili bir kamu kurumu olan “Sular Umum Müdürlüğü” kurulmuştur. Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü'nün nüvesini bu Genel Müdürlük oluşturmaktadır. Bu dönemin en önemli projesi olarak Ankara'ya içme suyu sağlayan “Çubuk 1 Barajı” bitirilmiş ve 1936 yılında hizmete alınmıştır.

Atatürk Çubuk Barajını Gezerken

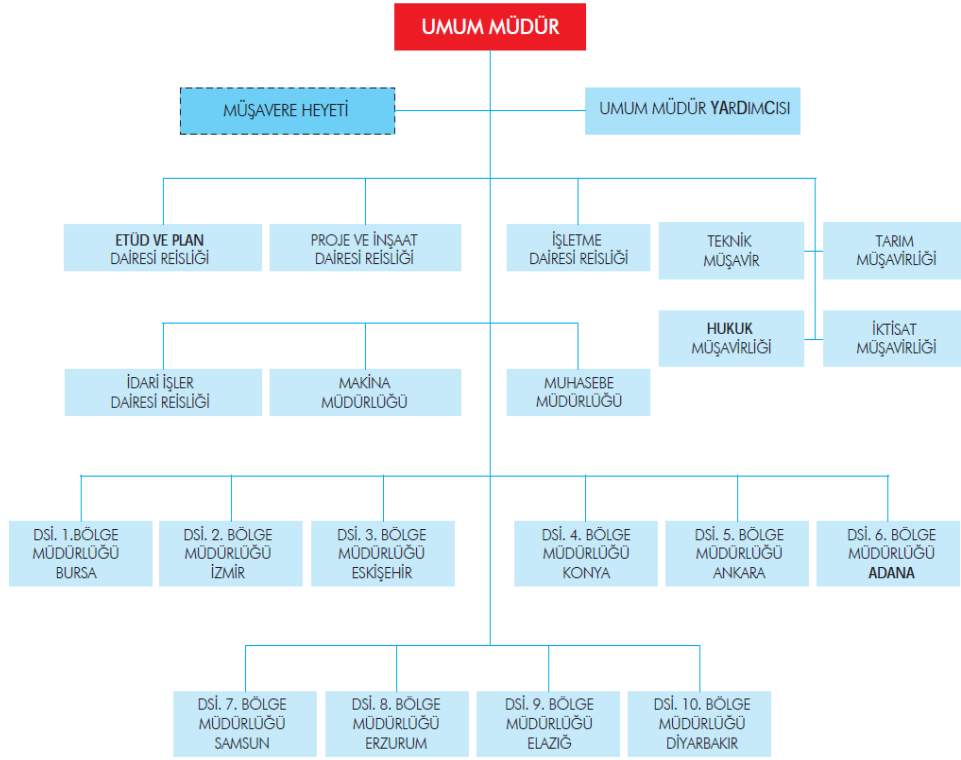

Bu dönemde Çubuk 1 Barajından başka, Bursa'da Gölbaşı Barajı ve Sulaması; Niğde'de Gebere, Van'da Sihke, Eskişehir'de Porsuk projelerine başlanmış; göllerin düzenlenerek sulama maksatlı kullanılması projeleri geliştirilmiş; daha sonra Isparta-Gölcük, Van-Keşiş, Denizli-Işıklı, Manisa-Marmara, Ankara-Eymir, Van-Doni ve Van-Ermenis projelerinin yapımına başlanmış; Tarsus-Aynaz ve Cellat Gölü bataklıkları kurutulmuş; Nazilli Ovası ana kanalı açılmıştır.

O günlerin imkânlarıyla böylesine yararlı hizmetlerin gerçekleştirilmesi üzerine 1937 yılında, Sular Umum Müdürlüğü'nün adı “Su İşleri Reisliği” olarak değiştirilmiştir. Böylelikle Erkan-ı Harbiye Reisliği (Genelkurmay Başkanlığı), Şura-yı Devlet Reisliği (Danıştay Başkanlığı) ve Divân-ı Muhasebat Reisliği'nden (Sayıştay Başkanlığı) oluşan ve devletin en üst düzey idarelerini temsil eden üç adet Reisliğe dördüncü olarak “Su İşleri”nin eklenmesiyle bu hizmete hak ettiği önem ve itibar kazandırılmış; bu tarihten sonra planlama ve projelendirme çalışmalarıyla birlikte, baraj ve sulama inşaatlarına hız verilmiştir. Su İşleri Reisliği, 1939 yılında adı değiştirilmeksizin Nafia Vekaleti'ne (Bayındırlık Bakanlığı) bağlanmıştır.

1936 yılında Çeltik Ekimi Kanunu, 1943 yılında Taşkın Suları ve Su Baskınlarına Karşı Korunma Kanunu, 1950 yılında Bataklıkların Kurutulması ve Bunlardan Elde Edilecek Topraklar Hakkında Kanun çıkarılmıştır. Bugün her biri DSİ'nin görev, yetki ve sorumluluk alanına giren bu yasal düzenlemelerin ardından su işleri teşkilatı yeniden düzenlenmiş; 18.12.1953 tarihinde kabul edilen ve 28.02.1954'te yürürlüğe giren 6200 sayılı kanunla daha çağdaş ve güçlü bir yapıya kavuşturularak “Bayındırlık Vekaleti” ne bağlı, katma bütçeli, tüzel kişiliğe sahip ‘Devlet Su İşleri Umum Müdürlüğü’ (DSİ) kurulmuştur.

Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü' nün kuruluş yılındaki (1954) teşkilat yapısı

“Genel Müdürlüğümüzün görev, yetki ve sorumluluklarını düzenleyen çok sayıda yasal düzenleme mevcut olmakla beraber, teşkilat yapımızı belirleyerek çalışmalarımıza esas oluşturan üç temel düzenleme; 6200 sayılı kuruluş kanunumuz, 167 sayılı Yeraltısuları Kanunu ve yerleşim yerlerine içme, kullanma ve endüstri suyu sağlamakla görevlendirildiğimiz 1053 sayılı Kanun ile bu kanunlarda yapılmış olan ek ve değişikliklerdir.”

1 Mart 1954 tarihinde Bayındırlık Bakanlığı'na bağlı olarak faaliyetlerine yeniden başlayan DSİ, 1964 yılında Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı'na bağlanmış; ancak ihale mevzuatı, uygun bedel tebliği, müteahhit sicilleri gibi idari ve teknik sorunların daha kolay çözümlenebilmesi için 1986 yılında yeniden Bayındırlık ve İskan Bakanlığı bünyesine alınmıştır. Daha sonra, ülke kalkınmasında önem kazanan enerji yatırımları konusunda eşgüdümün sağlanabilmesi amacıyla 1996 yılında tekrar Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı'na bağlanmıştır. Merkezi idarenin yeniden düzenlenmesi çalışmaları sırasında 31.08.2007 tarihinde Çevre ve Orman Bakanlığı'na bağlanan DSİ, son olarak 29.06.2011 tarihinde yeni kurulan Orman ve Su İşleri Bakanlığı'na bağlanmış olup; 662 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin 58'inci maddesiyle yapılan düzenleme sonucu, “özel bütçeli” bir kuruluş olarak; merkezde Üst Düzey Yönetici Kademesi ve 15 adet Daire Başkanlığı, taşrada ise 26 adet Bölge Müdürlüğü ve toplam 20.000'i aşan personeli ile sürdürülebilirlik prensipleri içerisinde su kaynaklarının etkin kullanımı maksadıyla hizmetlerini sürdürmektedir.

B-YASAL YÜKÜMLÜLÜKLER VE MEVZUAT ANALİZİ

DSİ Genel Müdürlüğü yerüstü ve yeraltı sularının zararlarını önlemek ve bunlardan çeşitli yönlerden faydalanmak maksadıyla 6200 sayılı Kanunla katma bütçeli idare olarak kurulmuş, sözü edilen kanunda temel olarak; taşkın koruma tesisleri, sulama tesisleri ve bunların elverdiği ölçüde enerji tesisleri meydana getirmek, sözü edilen tesislerin işletmelerini sağlamak üzere gerçek ve tüzel kişilere devrini sağlamak, görevleri arasında sayılan ve kamu menfaati bulunan gerçek ve tüzel kişiler tarafından meydana getirilecek tesislerin fenni kurallara göre yapımını denetlemek, bunların proje ve keşif evrakını uygun ücret karşılığında onaylamak, akarsularda ıslahat yapmak görev ve yetkileri verilmiştir. Yukarıda belirtilen taşkın koruma ve suların zararlarını önlemek görevinin yerine getirilmesinde 4373 sayılı Taşkın Sulara ve Su Baskınlarına Karşı Korunma Kanunu, 7269 sayılı Umumi Hayata Müessir Afetler Dolayısıyla Alınacak Tedbirlerle Yapılacak Yardımlara Dair Kanun hükümlerinin de uygulanması sağlanmaktadır.

5018 Sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol kanunu ile 01.01.2006 tarihinden geçerli olmak üzere DSİ genel bütçeli kuruluş kapsamına alınmış, daha sonra 02.11.2011 tarihli ve 28103 (mükerrer) sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 662 sayılı Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı’nın Teşkilat ve Vazifeleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Hükmünde Kararname’nin 49. Maddesi ile Genel Müdürlüğümüz özel bütçeli kuruluşlar arasına alınmıştır. Bu esaslı değişiklik ile Genel Müdürlüğümüz “katma bütçeli idare” yapısına sahip olduğu dönemde olduğu gibi, tüzel kişiliğe sahip, kendi gelirleri ile giderlerinin birkısmını karşılayabilme yetkisine haiz ülke kalkınmasına katkıda bulunan ve üstlendiği kamu hizmetlerini bu çerçevede yerine getiren bir yapıya sahip olmuştur.

Yukarıda belirtilen değişiklikle birlikte aynı kararname’nin 50. maddesi ile Genel Müdürlüğümüzün üstlendiği görevlerde de bazı değişikliklere gidilmiş ve ayrıca ilave görevler verilmiştir. Sözü edilen düzenleme ile 6200 sayılı Kanunun 2. maddesine eklenen bu görevlerden; (6200 sayılı Kanunun değişiklikten önceki halinde “Bataklıkları kurutmak” olarak belirtilen görevi) “Sulak alanları ıslah etmek, erozyon ve rüsubat kontrolü ile ilgili etüt ve planlama işlerini yapmak veya yaptırmak, kendi tesislerini korumaya yönelik erozyon kontrolü maksatlı ağaçlandırma çalışmaları yapmak” şeklinde değiştirilmiş, bu değişikliğin yanı sıra yerüstü ve yeraltı sularının kirliliğe karşı izlenmesi, ülkemizdeki kullanılmış suların tekrar kazanılması amacıyla gerekli tesisleri yapmak veya yaptırmak, çevre ve sağlık açısından öncelikli görülen nehir ve içmesuyu baraj havzalarında evsel atıksu kirlilik tespitini yapmak ve gerekli tedbirleri almak, sınırışan ve sınır oluşturan sular konusunda çalışma yapmak, su kullanım anlaşması imzalanan işletmelerin anlaşma hükümleri çerçevesinde işletilmelerinin sağlanması, görevleri ilave edilmiştir.

662 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile Genel Müdürlüğümüz Etüd ve Plan Dairesi Başkanlığı, Etüt, Planlama ve Tahsisler Dairesi Başkanlığı adını almış sözü edilen Daire

Başkanlığı bünyesinde bulunan Enerji Şube Müdürlüğü, Hidroelektrik Enerji Dairesi Başkanlığı olarak yapılanmış yine İçmesuyu ve Kanalizasyon Dairesi Başkanlığının adı İçmesuyu Dairesi Başkanlığı olarak değiştirilerek ayrıca Atıksu Dairesi Başkanlığı kurulmuştur. Mülga Elektrik İşleri Etüd İdaresi'nde hidroelektrik enerji alanında çalışma yapan personel de Hidroelektrik Enerji Dairesi Başkanlığı bünyesine alınmıştır.

16.12.1960 tarihli ve 167 sayılı Yeraltı Suları Hakkında Kanun'un 1. maddesinde; "Yeraltı suları umumi sular meyanında olup Devletin hüküm ve tasarrufu altındadır. Bu suların her türlü araştırılması, kullanılması, korunması ve tescili bu kanun hükümlerine tabidir." hükmüne yer verilmiş olup, 3.maddesinde ise, yeraltı suları işletme sahaları ve koruma alanlarını Bakanlığa teklif ederek ilan edilmesini sağlamak, yeraltı suyu etüt ve araştırmaları için kuyu açmak veya açtırmak, araştırma ve işletme kuyuları açmak, arama, kullanma ve ıslah-tadil belgesi vermek yetkisi ve bu hususlardaki görevler DSİ'ye verilmiştir.

25 Şubat 2011 tarihli ve 27857 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren düzenleme ile 167 sayılı Yeraltısuları Hakkında Kanun'un 10. maddesine **"Kuyu, galeri, tünel ve benzerlerine çekilecek yeraltı suyu miktarının tespitini sağlayacak ölçüm sistemleri kurulmadan, kullanma belgesi verilemez. Bu ölçüm sisteminin özellikleri yönetmelikle belirlenir."** hükmü ilave edilmiştir. Yine 167 sayılı kanunda yapılan değişiklik ile sözü edilen ölçüm sistemlerinin kurulmasını lüzumlu kılacak yeraltısularının kullanım maksadı, miktarı, havza sınırının Bakanlar Kurulu kararı ile belirleneceği düzenlenmiştir.

07.06.2011 tarihli ve 27957 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren "DSİ Yeraltısuyu Ölçüm Sistemleri Yönetmeliği" ile 167 sayılı Kanuna uygun olarak verilmiş kullanma belgesine istinaden yeraltısuyu kuyusu, galeri, tünel ve benzerlerinden çekilen ve çekilecek olan yeraltısuyu miktarının, ölçüm sistemleri ile ölçülerek kontrol altına alınması ve kullanılacak ölçüm sistemlerinin tespiti hedeflenmiştir. 7 Nisan 2012 tarih ve 28257 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren "Yeraltı Sularının Kirlenmeye ve Bozulmaya Karşı Korunması Hakkında Yönetmelik" ile de iyi durumda olan yeraltı sularının mevcut durumunun korunması, yeraltı sularının kirlenmesinin ve bozulmasının önlenmesi ve bu suların iyileştirilmesi için gerekli esaslar belirlenmiştir.

26.04.2007 tarihinde yürürlüğe giren 5625 Sayılı Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun ile; 1053 sayılı kanunun adı "Belediye Teşkilatı Olan Yerleşim Yerlerine İçme, Kullanma ve Endüstri Suyu Temini Hakkında Kanun" olarak değiştirilmiş ve nüfusun 100.000'den fazla olması şartı ve Bakanlar Kurulu Kararı gerekliliği kaldırılarak Kamu Yatırım Programında yer almak şartıyla belediye teşkilatı olan yerleşim yerlerinin içme, kullanma ve endüstri suyunun temini ile sağlık ve çevre açısından gerekmesi halinde atıksu tesislerinin yapımı görevleri verilmiştir.

4628 sayılı (yeni kanun no 6446) Elektrik Piyasası Kanunu'nun yürürlüğe girmesinden sonra anılan Kanuna istinaden yayımlanan "Elektrik Piyasası Lisans Yönetmeliği" hükümleri ve 6200 sayılı Kanuna istinaden "Elektrik Piyasasında Üretim Faaliyetinde Bulunmak Üzere Su Kullanım Anlaşması İmzalanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik" yayımlanarak, su kaynaklarının enerji maksatlı kullanımında kaynak kullanacak tüzel kişilerin uyması gereken kurallar ve kaynak kullanacak tüzel kişilerin belirlenmesi usulleri anılan yönetmelikte düzenlenmiştir. Sözü edilen yönetmelikle özel sektörün kamu yatırımlarına da katılımı sağlanarak, enerji yatırımlarının ülke ekonomisine katkısı sağlanmıştır.

DSİ'nin yapmış olduğu tesislerin işletmelerini sağlamak üzere gerçek ve tüzel kişilere devrini sağlayan 6200 sayılı Kanunun 2. maddesinin (k) bendi uyarınca; sulama tesislerinin devrine ilişkin olarak Sulama Birlikleri Kanunu, enerji tesislerinin devrine ilişkin EÜAŞ'a devir yönetmeliği yayımlanmıştır.

Sulama Birlikleri 2004 yılına kadar 1580 sayılı Belediye Kanunu'nun 133-148. maddelerine göre kurulmuştur. 2004 yılında yürürlüğe giren 5272 sayılı ve 2005 yılında yürürlüğe giren 5393 sayılı Belediye Kanunu'nda birlik kurulmasına ilişkin hüküm bulunmadığından sulama birlikleri de dahil olmak üzere belediyelerin kurmuş olduğu tüm birlikler için yasal boşluk oluşmuştur. Bu boşluk 11 Haziran 2005 tarihinde yayımlanarak yürürlüğe giren 5355 sayılı Mahalli İdare Birlikleri Kanunu ile doldurulmuştur.

Sulama birliklerinde tespit edilen problemlerin çözümü, sürdürülebilir sulama işletmeciliği, denetlenebilir, hesap verebilir, şeffaf birlik yapısı oluşturulabilmesi için müstakil "Sulama Birlikleri Kanunu"na ihtiyaç duyulmuştur. 2008-2011 yılları arasında yürütülen yoğun çalışmalar neticesinde 6172 sayılı Sulama Birlikleri Kanunu 22.03.2011 tarih ve 27882 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Sulama tesislerinin yanı sıra Genel Müdürlüğümüz tarafından enerji maksatlı tesislerin devrine yönelik olarak 20.10.2006 tarih ve 26325 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Bakanlar Kurulu Kararı ekinde yürürlüğe giren Yönetmelik ile enerji maksatlı tesislerin devir esas ve usulleri belirlenmiştir.

Genel Müdürlüğümüz yatırımlarında ihtiyaç duyulan taşınmazlar 2942 sayılı Kamulaştırma Kanunu hükümleri çerçevesinde temin edilmekle birlikte, 31.01.2007 tarihli 5578 sayılı kanun ve 03.07.2005 tarihli 5403 sayılı "Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanunu"nın 17. Maddesine eklenen fıkayla; Köy tüzel kişiliği, belediyeler, kooperatifler, birlikler gibi tüzel kişilikler veya kamu kuruluşlarının, hizmet konuları ile ilgili özel arazi toplulaştırması ve/veya tarla içi geliştirme hizmeti Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı'nın uygun görmesi halinde yapma yetkisi verilmiş ve toplulaştırma çalışmaları ile ilgili usul ve esaslar tüzükle düzenlenir hükmü getirilmiştir.

DSİ hizmet konuları ile ilgili özel arazi toplulaştırma ve/veya tarla içi geliştirme hizmetlerini bu mevzuatlara göre yürütmektedir.

04.07.2011 tarihli ve 27984 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren Orman ve Su İşleri Bakanlığı’nın Teşkilat ve Görevleri Hakkında 645 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile Bakanlığımız bünyesinde kurulan Su Yönetimi Genel Müdürlüğü ile nehir havza yönetim planlarına uygun olarak sektörel bazda su kaynaklarının tahsisi ve su yönetimine ilişkin gerekli koordinasyon sağlanmaktadır.

02.11.2011 tarihli Resmi Gazete’de yayımlanan 658 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile Türkiye Su Enstitüsü (SUEN) kurulmuştur. Anılan Enstitü ile Genel Müdürlüğümüz faaliyetleri ile ilgili hususlarda gerekli işbirliği sağlanmaktadır.

11.09.2014 tarih ve 29116 mükerrer sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 6552 sayılı Kanunun 88 inci maddesiyle 6200 sayılı Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğünün Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanunumuza eklenen Ek 6 ıncı Madde hükümlerinde su yapılarının denetimi görevi DSİ'ye verilmiştir.

Ek Madde 6- (Ek : 10/9/2014 - 6552/88 md.) 14/3/2013 tarihli ve 6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu ve su kullanım hakkı anlaşması çerçevesinde elektrik enerjisi üretmek amacıyla yapılacak olan hidroelektrik tesislerinin baraj, regülatör, yükleme havuzu, tünel, kanal, borulu isale hattı gibi su yapısıyla ilgili kısımları ile gerçek ve tüzel kişiler tarafından yapılacak baraj, gölet ve regülatör gibi su yapılarının inşasının inceleme ve denetimi zorunludur; diğer su yapılarından sulama tesisi, isale hattı, kolektör, arıtma tesisi, taşkın ve nehir yatağı düzenlemesi gibi su yapılarının da denetim masrafları ilgililerine ait olmak üzere denetim hizmeti DSİ tarafından yapılır veya DSİ tarafından yetkilendirilen Türk Ticaret Kanununa göre kurulmuş şirketlerden DSİ’ce müşavirlik hizmeti satın alınarak yaptırılır. Su yapıları yapmak üzere görevlendirilmiş ve yetkilendirilmiş kamu kurum ve kuruluşları ile mahallî idareler, mevzuatı çerçevesinde talep etmeleri hâlinde su yapılarının denetim hizmetleri bu madde kapsamında yapılır.

C-FAALİYET ALANLARI

Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü; tarım, enerji, hizmetler ve çevre olmak üzere dört sektörde sırasıyla gözlem, ölçüm, etüt, planlama, projelendirme, inşaat ve işletme aşamalarında faaliyet yürütmektedir.

DSİ Genel Müdürlüğü; tarım alanlarının sulanması, belediye teşkilatı olan yerleşim yerlerine içme suyu temini, içmesuyu maksatlı baraj gölleri ve eylem planları çalışılmış nehir havzalarındaki yerleşim yerlerinin atıksu kirliliğine karşı korunması, tarım alanlarının ve meskûn alanların taşkınlardan korunması ve su potansiyelinden yararlanılarak hidroelektrik enerji üretimi maksadıyla ülkemizin tüm yerüstü ve yeraltı su kaynaklarının değerlendirilmesi için gerekli her türlü gözlem, ölçüm, etüt ana done temini faaliyetleri (yeraltı ve yerüstü su kaynaklarının miktar ve kalitesinin izlenmesi, harita

alımını, toprak analizleri ve sınıflandırma, tarımsal ekonomi etütleri, kamulaştırma etütleri, jeolojik, hidrojeolojik, jeoteknik ve jeofizik etütler, yeraltı suyu etüt ve araştırmaları, su yapıları modellemesi, gerekli her türlü deneyler, çevresel etütler vb.) yürütmekte ve bu etütler ışığında teknik, ekonomik ve çevresel açıdan en uygun projeler geliştirerek planlama (fizibilite) raporları hazırlamaktadır.

Planlama raporu hazır olan projeler kalkınma planı hedefleri doğrultusunda ihtiyaçların önceliği ve mali kaynaklar dikkate alınarak her türlü tesisin (barajlar, göletler, regülâtörler, sulama ve drenaj sistemleri, içme suyu isale hatları, su arıtma ile atıksu toplama ve arıtma tesisleri, taşkın koruma yapıları ve hidroelektrik santrallerin vb.) uygulama projeleri hazırlanmakta ve yatırım programına teklif edilmektedir.

Geliştirilen projelerin her aşamasında, yürürlükteki mevzuat uyarınca gerekli olan; çevresel etki değerlendirme, kamulaştırma, yeniden yerleşim planları, toprak koruma raporları, toplulaştırma, tarihi eser koruma kazıları gibi çalışmalar da yapılmaktadır.

DSİ yeraltı suyu tahsisi yapmak, yeraltı sularının korunması ve tescili, arama, kullanma ve ıslah-tadil belgesi vermek görevlerini yürütmekte ayrıca DSİ tarafından inşa edilen tüm tesislerin inşaat denetimleri yine DSİ tarafından yapılmakta ve böylelikle tesislerin sözleşme, şartname ve standartlara uygun olarak inşa edilmesi sağlanmaktadır.

Tarım sektöründe, DSİ tarafından inşa edilen sulama, kurutma ve taşkından koruma tesislerinin işletme ve bakım hizmetleri DSİ'nin sorumluluğundadır. DSİ, işletme ve bakım hizmetlerini doğrudan kendisi yerine getirebildiği gibi bu hizmetlerin, tesislerden faydalananlarca da yerine getirilmesine imkan veren uygulamalar yapabilmektedir. Barajlar dışındaki sulama tesislerinin tamamının işletme, bakım ve yönetim sorumluluğu faydalananların kurdukları teşkilatlara ve mahalli idarelere devredilebilmektedir.

DSİ Genel Müdürlüğü tarafından inşa edilmiş, işletmeye alınmış ve işletmeye alınacak enerji maksatlı tesislerin enerji üretimiyle ilgili kısımları ve bunların mütemmim cüzleri olan taşınmazlar ilgili mevzuat hükümlerine göre Elektrik Üretim Anonim Şirketi'ne, inşaatı tamamlanan içme suyu temini ve atıksu maksatlı tesisler ise devir protokolü ile işletilmek üzere ilgili belediyelere veya içme suyu ve atıksu birliklerine devredilmekte, barajların işletilmesi ise DSİ tarafından yapılmaktadır.

Doğal hayatın korunmasına büyük önem verilmekte ve bu doğrultuda gerek tek başına gerekse ilgili kurum, kuruluş ve sivil toplum kuruluşlarıyla işbirliği içerisinde “su kaynaklarının sürdürülebilir geliştirilmesi” çalışmaları yapılmaktadır.

DSİ Genel Müdürlüğü, geliştirdiği projelerde tarihi ve arkeolojik kültürel mirasın gün ışığına çıkarılması, kurtarılması ve belgelenerek gelecek nesillere aktarılmasına büyük hassasiyet göstermektedir. İlgili bütün kurum ve kuruluşlarla işbirliği yaparak, bu tür çalışmalara teknik ve maddi destek sağlamaktadır. Ayrıca Avrupa Birliği (AB) Mevzuatı

uyum çalışmaları kapsamında “Su Çerçeve Direktifinin Türkiye’de Uygulanması Projesi” de yürütülmektedir.

DSİ Genel Müdürlüğü, çevreye özellikle taşkın ve erozyon kontrolüne yönelik çalışmalarına büyük önem vermekte olup yerleşim yerlerinin ve tarım arazilerinin taşkınlardan korunması için etüt proje ve uygulama çalışmalarına devam etmektedir.

Ayrıca 6200 sayılı Kanun hükümleri dahilinde inşa edilen, depolama tesislerinden (baraj, gölet) park ve rekreasyon tesislerinin civarda yaşayan insanların sosyal ihtiyaçlarını karşılamaya katkısı, kavak yetiştiriciliği ve su ürünleri yetiştiriciliği gibi doğrudan ya da dolaylı üretim faaliyetleri DSİ’nin geniş bir yelpazede ve yaygın olarak sunduğu diğer hizmetlerdir.

- 1. Etüt ve Proje:** Akarsu havzalarının master plan çalışmalarının güncellenmesi yapılarak su kaynaklarının kayıt altına alınması, mevcut kullanımlar ile kullanım önceliklerinin tespit edilerek su kaynaklarının optimum değerlendirilmesine yönelik politikalar geliştirilerek alternatif projeler üretilmesi kapsamında; baraj, HES, gölet, regülatör, taşkın kontrol, isale hattı, kolektör hattı, içmesuyu ve atıksu arıtma, rekreasyon tesisleri ile sulama ve drenaj etüt ve projeleri yapılmaktadır.
- 2. Rasat ve Su Kalitesi Gözlem:** Türkiye Hidrometeorolojik Gözlem Ağında yer alan havzalarda kurulu Akım Gözlem İstasyonları ile nehir akımları, Göl Gözlem İstasyonları ile göl seviye gözlemleri, Meteoroloji Gözlem İstasyonları ile yağış, sıcaklık, buharlaşma, Kar Gözlem istasyonları ile kar derinliği ve yoğunluğu gözlemleri yapılmakta olup yeraltı ve yerüstü su potansiyeli (miktarı) ve su kalitesi takip edilmektedir.
- 3. İçmesuyu Tesisleri İnşa:** Belediye teşkilatı olan yerleşim yerlerine içme suyu temini için gerekli depolama ve içmesuyu tesisleri inşa edilmektedir.
- 4. Atıksu Tesisleri İnşa:** Belediye teşkilatı olan yerleşim yerlerinin öncelikle içmesuyu maksatlı baraj gölleri ile nehir havzalarını kirleten evsel atıksularının toplanıp arıtılması için şebeke, kolektör ve arıtma gibi gerekli tesisler inşa edilmektedir.
- 5. Sulama Tesisleri İnşa:** Tarım alanlarının sulanabilmesi için gerekli olan depolama ve sulama tesisleri inşa edilmektedir.
- 6. Enerji Tesisleri İnşa:** Hidroelektrik enerji üretiminde; DSİ tarafından yaptırılacak barajların, hidroelektrik santralleri ve bunlarla ilgili enerji tesisleri inşa edilmektedir.
- 7. Taşkın Kontrol Tesisleri Yapım:** Yerleşim yerlerinin ve tarım arazilerinin suyun oluşturabileceği zararlardan (taşkın, erozyon ve rusubat) korunmasına yönelik çalışmalar yürütülmektedir.

8. **Kamulaştırma:** Projeler için ihtiyaç duyulan taşınmazlar öncelikle arazi toplulaştırması yoluyla temin edilmektedir. Bu yöntemle temin edilemeyen taşınmazlar için kamulaştırma haritaları hazırlanıp, bilimsel kriterlere bağlı olarak adil ve hakkaniyete uygun bedelle mevzuatına göre DSİ adına tescilin gerçekleştirilmesi sağlanmaktadır.
9. **Yeniden Yerleşim:** Projelerden dolayı yaşadıkları yerleri terk etmek zorunda kalan vatandaşlarımız üzerindeki sosyo-ekonomik etkilerin incelenerek, gerçekleşmesi muhtemel olumsuzlukların en aza indirilmesinin planlanması için Yeniden Yerleşim Eylem Planları ve Gelir İyileştirme Uygulama Planlarının yapılması, izlenmesi, değerlendirilmesi çalışmaları sürdürülerek iskânın zamanında gerçekleştirilmesi için ilgili kurumlarla koordinasyon sağlanmaktadır.
10. **Bakım Onarım:** DSİ tarafından inşa edilerek işletmeye açılan baraj ve HES tesisleri, sulama, drenaj, taşkın kontrolü, kurutma tesisleri gibi tek veya çok maksatlı tesislerin bakım, onarım ve işletme faaliyetleri yapılmaktadır.
11. **AR-GE:** DSİ'nin faaliyet alanına giren konularda AR-GE'ye dayalı her türlü uygulamalı teknik araştırma ve deneysel geliştirme çalışmaları yürütülmektedir. DSİ merkez ve Bölge Müdürlükleri'nde kurulu deney laboratuvarları (Beton Malzeme, Zemin Mekaniği, Kimya, İzotop, Teknik Hizmetler) ve kalibrasyon laboratuvarları (Hidrolik Model, Kalite Kontrol Koordinasyonu) 2004 yılından itibaren Türk Akreditasyon Kurumu tarafından TS EN ISO/IEC 17025 standardına göre yapılan denetimler sonucu akredite deney/kalibrasyon hizmeti vermektedir. Ayrıca DSİ projeleri kapsamında su ürünleri yetiştiriciliği çalışmaları yapılmakta ve rezervuarlarda su ürünleri ile ilgili faaliyetler sürdürülmektedir.
12. **Eğitim:** DSİ, mevcut insan gücünün hizmet içi eğitim ihtiyaçlarının tespit edilmesi ve bunların gerçekleştirilmesi faaliyetlerini yürütmektedir.

TAKK Dairesi Eğitim Salonu

D-PAYDAŞ ANALİZİ

Paydaşların Tespiti ve Önceliklendirilmesi

Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü'nün tarım, enerji, hizmet (içme suyu ve atıksu) ve çevre sektörlerinde ürettiği ürünler göz önüne alınca, geniş bir dış paydaş kitlesi ile ilişki ve iletişim içinde bulunduğu görülecektir. Kamu kurum ve kuruluşları, özel sektör kuruluşları, üniversiteler, belediyeler, sivil toplum kuruluşları ve vatandaşlar DSİ'nin paydaşları durumundadır. Katılımcılığın stratejik planlamanın temel unsurlarından biri olduğu düşüncesiyle, stratejik plan hazırlık süreci içerisinde DSİ paydaşlarının kurum hakkındaki görüş ve düşüncelerinin alınması amacıyla paydaş analizi çalışmaları yapılmıştır.

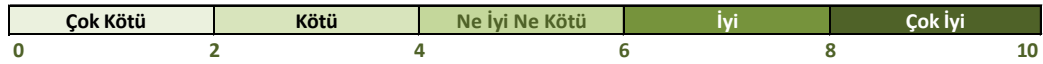
Bu çalışmaların ilk aşaması paydaşların tespiti şeklinde olmuştur. DSİ ile en fazla etkileşimi bulunan, ürettikleriyle DSİ'yi etkileyen, kullandığı ürünlerle DSİ'den etkilenen paydaşlar tespit edilmiş bu paydaşlar arasından önceliklendirme yapılarak görüş alma teknikleri belirlenmiştir.

Paydaş Analizi çalışması,

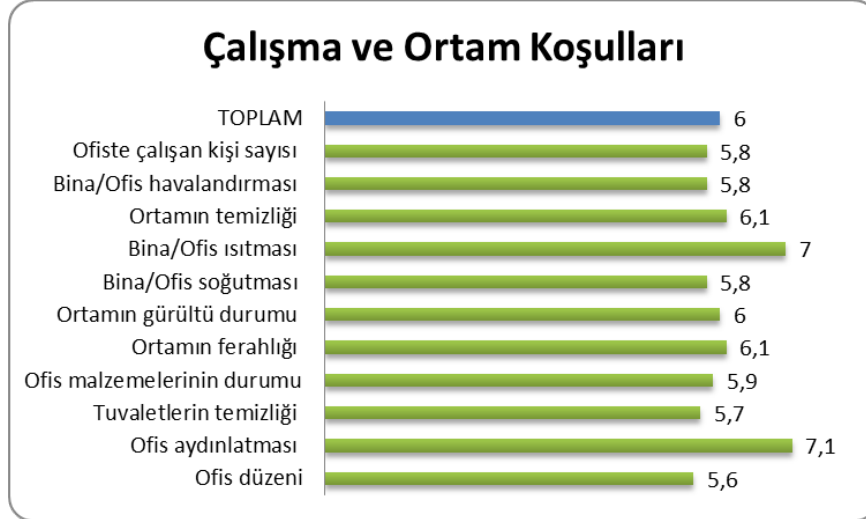
- Anket sorularının hazırlanması, saha stratejilerinin belirlenmesi ve örneklemelerin oluşturulması,
- Saha çalışmasının gerçekleştirilmesi ve çevrimiçi anketlerin uygulanması,
- Verilerin toplanması, Paydaş Analizi Raporunun hazırlanması ve Ortak Akıl Çalıştayları'nın düzenlenmesi,

şeklinde belirlenen üç temel aşamada gerçekleştirilmiş, örneklemelere yüz yüze ve çevrimiçi anketler yapılmış, yüz yüze görüşme yoluyla ve çevrimiçi formatta uygulanan anketlerden elde edilen veriler toplanmış, bu iki formattan toplanan veriler tutarlılık testine tabi tutulmuş ve ham verilerin analizleri yapılarak Paydaş Analizi tamamlanmıştır.

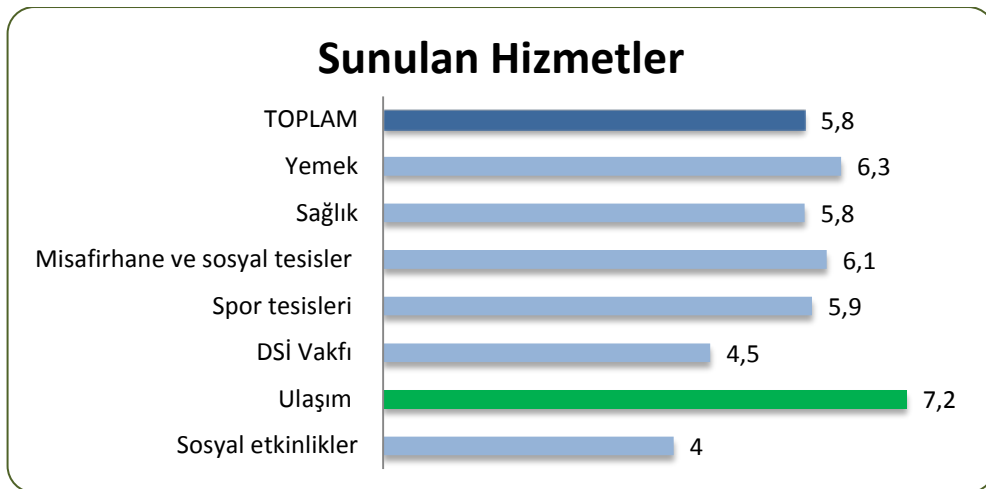
Paydaş Anketlerinin Değerlendirilmesi

İç Paydaş Analizi

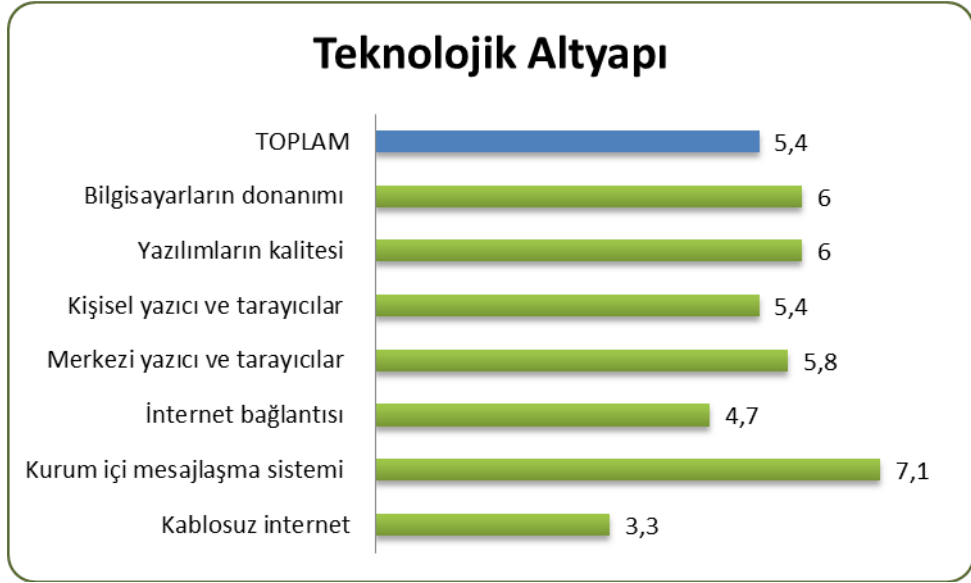

Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü Paydaş Analizi çalışmasının hedef kitlesi temel olarak iki farklı gruptan oluşmaktadır. İlk grupta yer alan personelimize İç Paydaş Anketi, ikinci gruptaki DSİ'nin çalışmalarına doğrudan ya da dolaylı olarak katılan kurum ve kuruluşların personelleri ile DSİ'den hizmet alan vatandaşlara Dış Paydaş Anketi uygulanmıştır. Havza bazında belirlenen 12 Bölge Müdürlüğü ile bunların yetki alanında bulunan kentsel ve kırsal yerleşim alanlarında, %3 hata payıyla 1.518 İç Paydaş anketi ile 1.226 Dış Paydaş Anketi uygulanmıştır. Yapılan İç ve Dış Paydaş anketlerindeki birimlerin örneklem dağılımları, teşkilatımız verileri doğrultusunda oransal olarak hesaplanmıştır. Bunların yanında, yüz yüze görüşme yöntemiyle gerçekleştirilen anketlere ek olarak üst düzey yöneticilerle GZFT (Güçlü ve zayıf yanlar, fırsatlar ve tehditler) çalışması yapılmış, Dış Paydaş olarak ifade edilen hedef kitleyle yapılan görüşmelerden elde edilen saha notları da değerlendirilmiştir.

Raporda yer alan memnuniyet değerlendirme düzeyleri 0-10 arasında değişmektedir. Sıfıra yakın değerler, konuyla ilgili değerlendirmenin “çok kötü” ya da “kesinlikle katılmıyorum” şeklinde ifade edildiğini, 5’e yakın değerler ise konuya ilişkin

değerlendirmenin “ne iyi ne kötü” ya da “ne katılıyorum ne katılmıyorum” cevabı etrafında yoğunlaştığını, 10’a yakın değerler ise konuyla ilgili değerlendirmenin “çok iyi” olduğunu veya değerlendirmeye kuvvetli bir katılım olduğunu göstermektedir.

İç Paydaş Analizi için 7 alanda (birim türü, unvan, statü, cinsiyet, yaş, öğrenim durumu, hizmet yılı) toplam 26 kırılım ve Dış Paydaş Analizi için 6 alanda (kurum/kuruluş türü, unvan, cinsiyet, yaş, öğrenim durumu, hizmet yılı) toplam 27 kırılım değerlendirmesine yer verilmiştir.

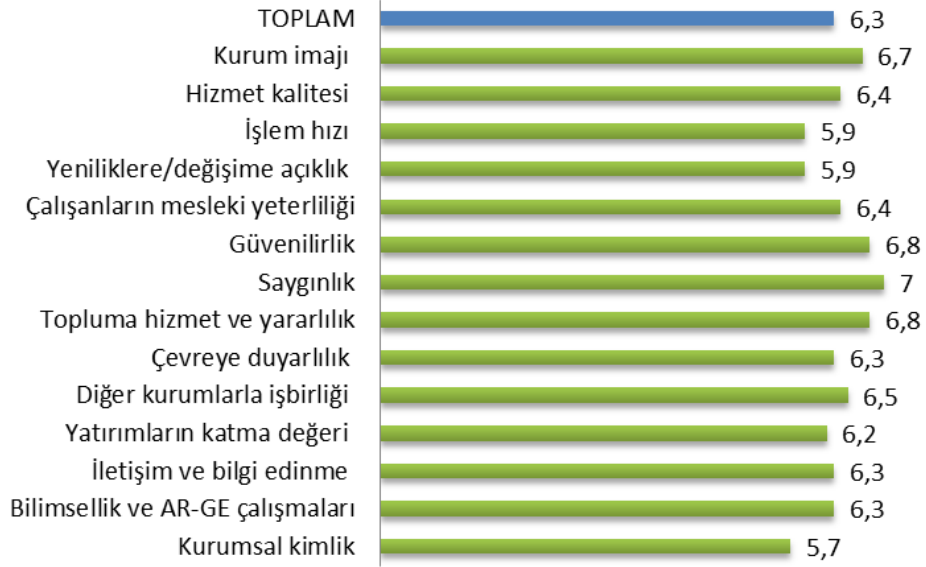
Dış Paydaş Analizi’nde ise DSİ’nin başlıca hizmet alanları olan enerji, tarım (sulama), hizmet (içme suyu ve atıksu), ile çevre ve taşkın konuları, Dış Paydaş olarak ifade edilen hedef kitlenin bu hizmetleri kullanım sıklığına göre sınıflandırılmış ve incelemeler yine buna göre yapılmıştır.

Üst Yönetim ile İlişkiler

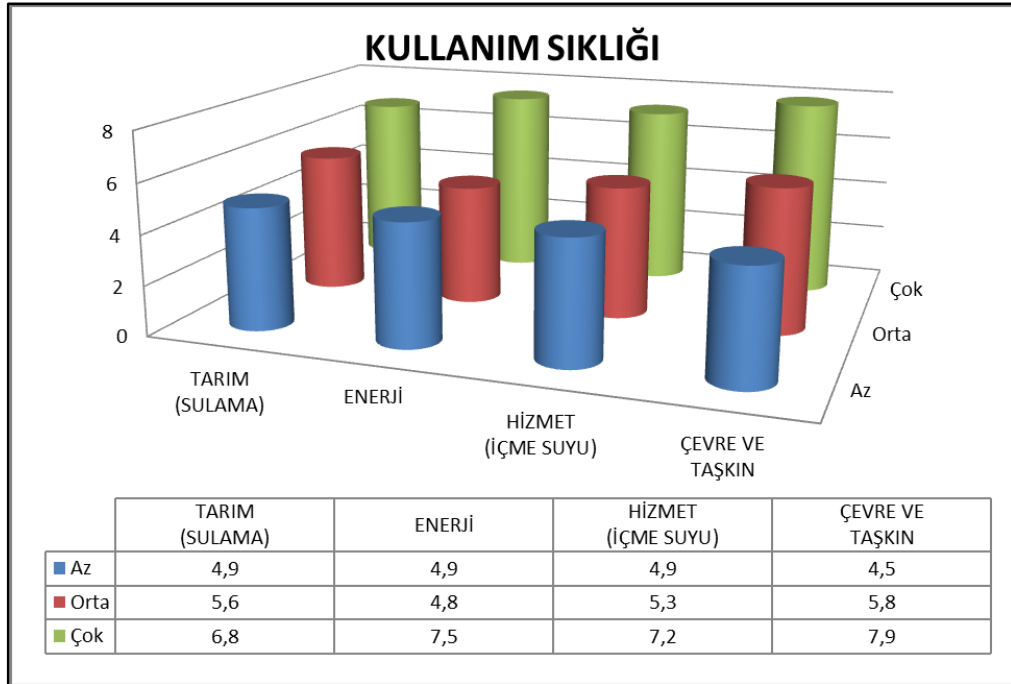
Dış Paydaş Analizi Kurum Değerlendirmesi

Genel Değerlendirme

Yüz Yüze Görüşmelerin Sonuçları

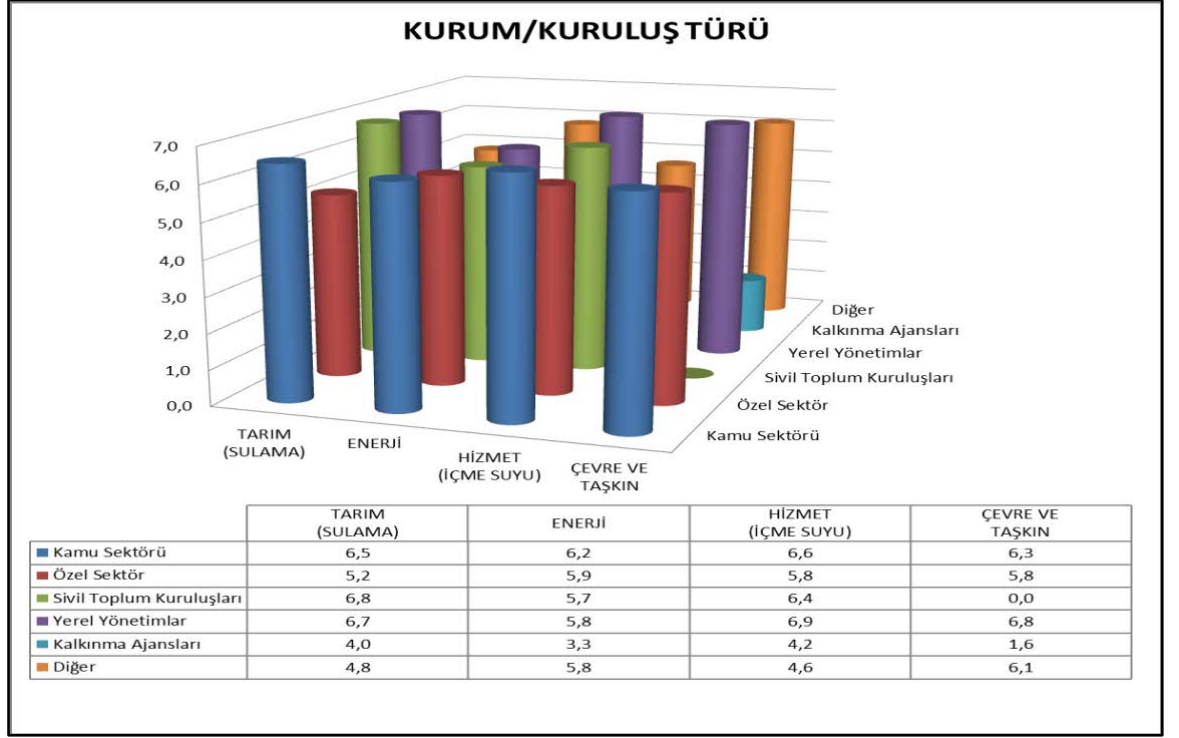
İç Paydaş Anketi'nden farklı olarak, DSİ'nin çalışmalarına doğrudan ya da dolaylı olarak katılan kurum ve kuruluşların personelleri ile DSİ'den hizmet alan vatandaşlara Dış Paydaş Anketi uygulanmıştır.

DIŞ PAYDAŞ LİSTESİ	
1	AVRUPA BİRLİĞİ BAKANLIĞI
2	BAŞBAKANLIK - AFET VE ACİL DURUM YÖNETİMİ BAŞKANLIĞI
3	BAŞBAKANLIK - BAŞBAKAN BAŞMÜŞAVİRLERİ - KIBRIS İŞLERİ BAŞMÜŞAVİRLİĞİ
4	BAŞBAKANLIK - HAZİNE MÜSTEŞARLIĞI
5	BAŞBAKANLIK - MİLLÎ GÜVENLİK KURULU GENEL SEKRETERLİĞİ (MGK)
6	BAŞBAKANLIK - TOPLU KONUT İDARESİ BAŞKANLIĞI (TOKİ)
7	BAŞBAKANLIK - TÜRK İŞBİRLİĞİ VE KOORDİNASYON AJANSI BAŞKANLIĞI (TİKA)
8	BAŞBAKANLIK - TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI BAŞKANLIĞI (TCMB)
9	BAŞBAKANLIK - TÜRKİYE CUMHURİYETİ ZİRAAT BANKASI ANONİM ŞİRKETİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
10	BAŞBAKANLIK - TÜRKİYE RADYO-TELEVİZYON KURUMU GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (TRT)
11	BAŞBAKANLIK - VAKIFLAR GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
12	BELEDİYELER
13	BİLİM SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANLIĞI
14	BİLİM SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANLIĞI - TÜRKİYE BİLİMLER AKADEMİSİ BAŞKANLIĞI (TÜBA)
15	BİLİM SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANLIĞI - TÜRKİYE BİLİMSEL VE TEKNOLOJİK ARAŞTIRMA KURUMU BAŞKANLIĞI (TÜBİTAK)
16	BÖLGESEL SİVİL TOPLUM ÖRGÜTLERİ
17	ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
18	ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI - DEVLET PERSONEL BAŞKANLIĞI
19	ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI
20	ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI - ÇEVRESEL ETKİ DEĞERLENDİRMESİ, İZİN VE DENETİM GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (ÇED)
21	ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI - İLLER BANKASI ANONİM ŞİRKETİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
22	ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI - TAPU VE KADASTRO GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
23	DIŞ İŞLERİ BAKANLIĞI - ÇOK TARAFLI EKONOMİK İŞLER GENEL MÜDÜRLÜĞÜ - ENERJİ, SU, ÇEVRE İŞLERİ GENEL MÜDÜR YARDIMCILIĞI
24	DÜNYA BANKASI
25	DÜNYA ENERJİ KONSEYİ (WEC)
26	DÜNYA SU KONSEYİ (WWC)
27	ELEKTRİK ÜRETİCİLERİ DERNEĞİ (EUD)
28	ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI
29	ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI - BORU HATLARI İLE PETROL TAŞIMA ANONİM ŞİRKETİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (BOTAŞ)
30	ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI - ELEKTRİK ÜRETİM ANONİM ŞİRKETİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (EÜAŞ)
31	ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI - ENERJİ İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
32	ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI - ENERJİ PİYASASI DÜZENLEME KURUMU BAŞKANLIĞI (EPDK)
33	ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI - ETİ MADEN İŞLETMELERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (ETİ MADEN)
34	ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI - MADEN İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
35	ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI - MADEN TETKİK VE ARAMA GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (MTA)
36	ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI - TÜRKİYE ATOM ENERJİSİ KURUMU BAŞKANLIĞI (TAEK)
37	ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI - TÜRKİYE ELEKTRİK İLETİM ANONİM ŞİRKETİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (TEİAŞ)
38	ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI - TÜRKİYE ELEKTRİK TİCARET VE TAAHHÜT ANONİM ŞİRKETİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (TETAŞ)
39	ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI - TÜRKİYE ELEKTROMEKANİK SANAYİİ ANONİM ŞİRKETİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (TEMSAN)
40	ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI - TÜRKİYE PETROLLERİ ANONİM ORTAKLIĞI GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (TPAO)
41	ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI - ULUSAL BORU ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ BAŞKANLIĞI (BÖREN)
42	ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI - YENİLENEBİLİR ENERJİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
43	GIDA TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI
44	GIDA TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI - BALIKÇILIK VE SU ÜRÜNLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
45	GIDA TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI - TARIM REFORMU GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
46	GIDA TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI - TARIMSAL ARAŞTIRMALAR VE POLİTİKALAR GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
47	HİDROELEKTRİK SANTRALLERİ SANAYİ İŞADAMLARI DERNEĞİ (HESİAD)
48	İÇİŞLERİ BAKANLIĞI - EMNİYET GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (EGM)
49	İÇİŞLERİ BAKANLIĞI - JANDARMA GENEL KOMUTANLIĞI
50	İÇİŞLERİ BAKANLIĞI - MAHALLİ İDARELER GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
51	İÇİŞLERİ BAKANLIĞI - VALİLİKLER

DIŞ PAYDAŞ LİSTESİ	
52	İÇMESUYU BİRLİKLERİ
53	İL KALKINMA AJANSLARI
54	İL ÖZEL İDARELERİ
55	JAPAN INTERNATIONAL COOPERATION AGENCY (JICA)
56	KALKINMA BAKANLIĞI
57	KALKINMA BAKANLIĞI - DOĞU ANADOLU PROJESİ BÖLGE KALKINMA İDARESİ BAŞKANLIĞI
58	KALKINMA BAKANLIĞI - DOĞU KARADENİZ PROJESİ BÖLGE KALKINMA İDARESİ BAŞKANLIĞI
59	KALKINMA BAKANLIĞI - GÜNEYDOĞU ANADOLU PROJESİ BÖLGE KALKINMA İDARESİ BAŞKANLIĞI (GAP)
60	KALKINMA BAKANLIĞI - KONYA OVASI PROJESİ BÖLGE KALKINMA İDARESİ BAŞKANLIĞI
61	KALKINMA BAKANLIĞI - TÜRKİYE İSTATİSTİK KURUMU BAŞKANLIĞI (TÜİK)
62	KÖY MUHTARLIKLARI VE ÇİFTÇİLER
63	KURUMUMUZ İLE ÇALIŞAN MÜTEAHHİTLER, MÜŞAVİRLER
64	MALİYE BAKANLIĞI
65	MALİYE BAKANLIĞI - BÜTÇE VE MALİ KONTROL GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
66	MALİYE BAKANLIĞI - DEVLET MALZEME OFİSİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (DMO)
67	MALİYE BAKANLIĞI - KAMU İHALE KURUMU BAŞKANLIĞI (KİK)
68	MALİYE BAKANLIĞI - MİLLİ EMLAK GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
69	MALİYE BAKANLIĞI - MUHASEBAT GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
70	MALİYE BAKANLIĞI - ÖZELLEŞTİRME İDARESİ BAŞKANLIĞI
71	MALİYE BAKANLIĞI - ÖZELLEŞTİRME İDARESİ BAŞKANLIĞI - TÜRKİYE ELEKTRİK DAĞITIM ANONİM ŞİRKETİ GEN.MÜD.(TEDAŞ)
72	MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI (MEB) - ORTAÖĞRETİM GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
73	MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI (MEB) - ÖLÇME, SEÇME VE YERLEŞTİRME MERKEZİ BAŞKANLIĞI (ÖSYM)
74	MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI (MEB) - YENİLİK VE EĞİTİM TEKNOLOJİLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (YEĞİTEK)
75	MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI (MEB) - YÜKSEKÖĞRETİM KURULU BAŞKANLIĞI (YÖK)
76	MİLLİ SAVUNMA BAKANLIĞI (MSB) - HARİTA GENEL KOMUTANLIĞI
77	ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANLIĞI
78	ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANLIĞI - ÇÖLLEŞME VE EROZYONLA MÜCADELE GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
79	ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANLIĞI - DOĞA KORUMA VE MİLLİ PARKLAR GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
80	ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANLIĞI - METEOROLOJİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (MGM)
81	ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANLIĞI - ORMAN GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (OGM)
82	ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANLIĞI - SU YÖNETİMİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
83	ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANLIĞI - TÜRKİYE SU ENSTİTÜSÜ BAŞKANLIĞI (SUEN)
84	SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI
85	SENDİKALAR (İŞÇİ- MEMUR)
86	SU VAKFI
87	SULAMA BİRLİKLERİ
88	SULAMA BİRLİKLERİ DERNEĞİ (SUBİRDER)
89	SULAMA DRENaj KOMİSYONU (ICID)
90	TARIMSAL ÜRETİCİ KOOPERATİFLERİ
91	TÜRK MÜHENDİS VE MİMAR ODALARI BİRLİĞİ (TMMOB)
92	TÜRKİYE EROZYONLA MÜCADELE, AĞAÇLANDIRMA VE DOĞAL VARLIKLARI KORUMA VAKFI (TEMA)
93	TÜRKİYE İNŞAAT SANAYİCİLERİ İŞVEREN SENDİKASI (İNTES)
94	TÜRKİYE SULAMA KOOPERATİFLERİ MERKEZ BİRLİĞİ (TUSKOOP)
95	ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANLIĞI
96	ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANLIĞI - DEVLET DEMİRYOLLARI İŞLETMESİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (TCDD)
97	ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANLIĞI - KARAYOLLARI GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
98	ULUSLARARASI BÜYÜK BARAJLARKOMİSYONU (ICOLD)
99	ULUSLARARASI KURULUŞLARIN TÜRKİYEDEKİ BÜRO VE TEMSİLCİLİKLERİ - BİRLEŞMİŞ MİLLETLER KALKINMA PROGRAMI (UNDP)
100	ULUSLARASI HİDROLİK MÜHENDİSLİĞİ VE ARAŞTIRMA BİRLİĞİ (IAHR)
101	ÜNİVERSİTELER
102	WORLD WATER FORUM (WWF)

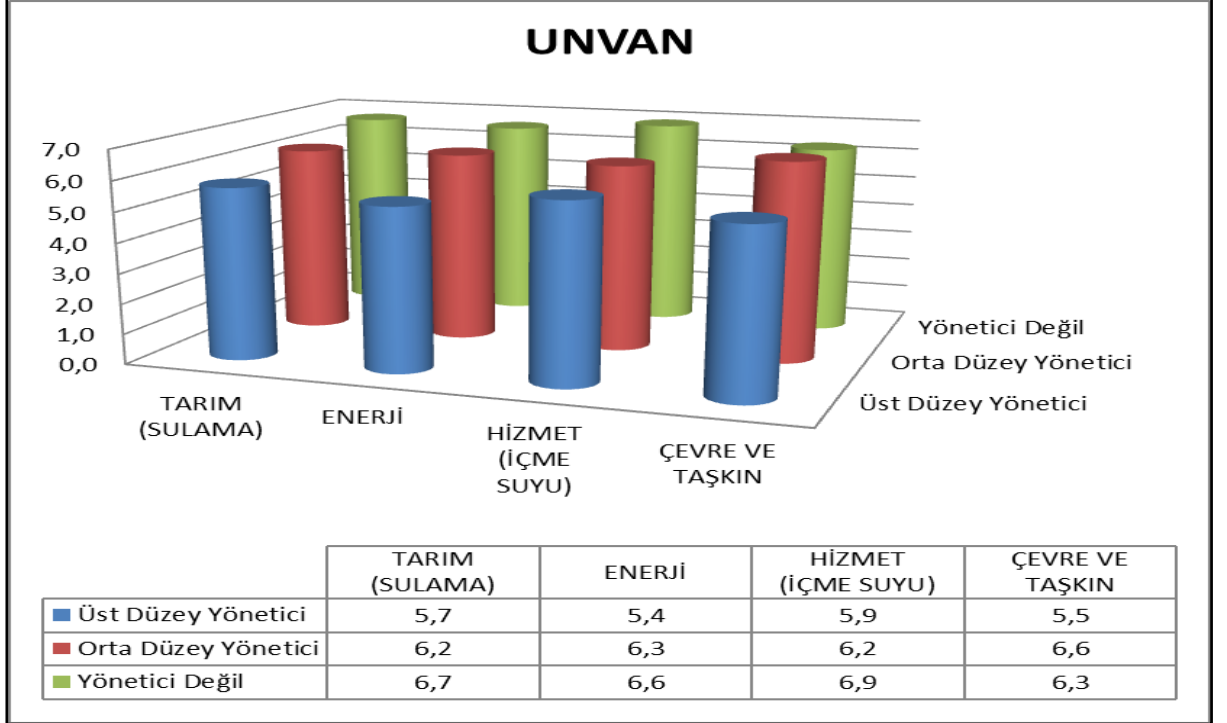
DSİ personeline uygulanan GZFT çalışmasına benzer olarak dış paydaşlara uygulanan anketlerde de kurumun güçlü ve zayıf olduğu yanların belirtilmesi beklenmiş, yüz yüze görüşmeler kişilerin rızası dahilinde yapılmış ve kendilerine görüşlerinin Paydaş Analizi raporunda değerlendirilmeye alınacağı belirtilip, konu hakkında bilgi verilerek çalışmanın gaye ve esaslarına uygun biçimde detaylı olarak değerlendirilmesi istenmiştir. Bu görüşmelerden ortaya çıkan bilgiler ışığında;

DSİ'nin kurumsal kimliğinin son derece güçlü olmasının yanı sıra,

- Özellikle HES (Hidroelektrik Santral) bulunan ve hala yapımı devam eden bölgelerde birçok münferit uygulamanın yapıldığı ve kuruma iletilen şikâyetlere cevap alınamadığı,
- Bazı sulama birliklerinin münferit uygulamalarının çiftçi ve köylüyü mağdur ettiği,
- Sulama birlikleri ile DSİ arasında iletişim ve işbirliği sorunlarının olduğu,
- Toplulaştırma faaliyetleri konusunda çiftçi ve köylüye yeterli düzeyde bilgi aktarımının yapılmadığı,
- DSİ'nin kurumdan hizmet alan vatandaşların problemlerinin çözümünde yetersiz kaldığı,
- Fiziksel altyapı, AR-GE ve teknoloji yenileme çalışmalarında bürokratik işleyişin yavaşlığından kaynaklanan aksamaların olduğu,
- Kuruma yöneltilen eleştirilerin temelinde, DSİ'nin kendi çalışmalarının tanıtımı noktasında yeterli ölçüde başarılı olamadığı,
- Kurumsal hizmet ve uygulamalar, bu iletişimsizlikten doğan önyargılar ve bölgesel münferit uygulamalar nedeniyle kamuoyundan beklenen desteği alamadığı ve bu durumun, teşkilatımız için hem zayıf bir yön hem de kurum imajına ve kimliğine etki eden temel bir tehdit olduğu, görüşleri de vurgulanmıştır

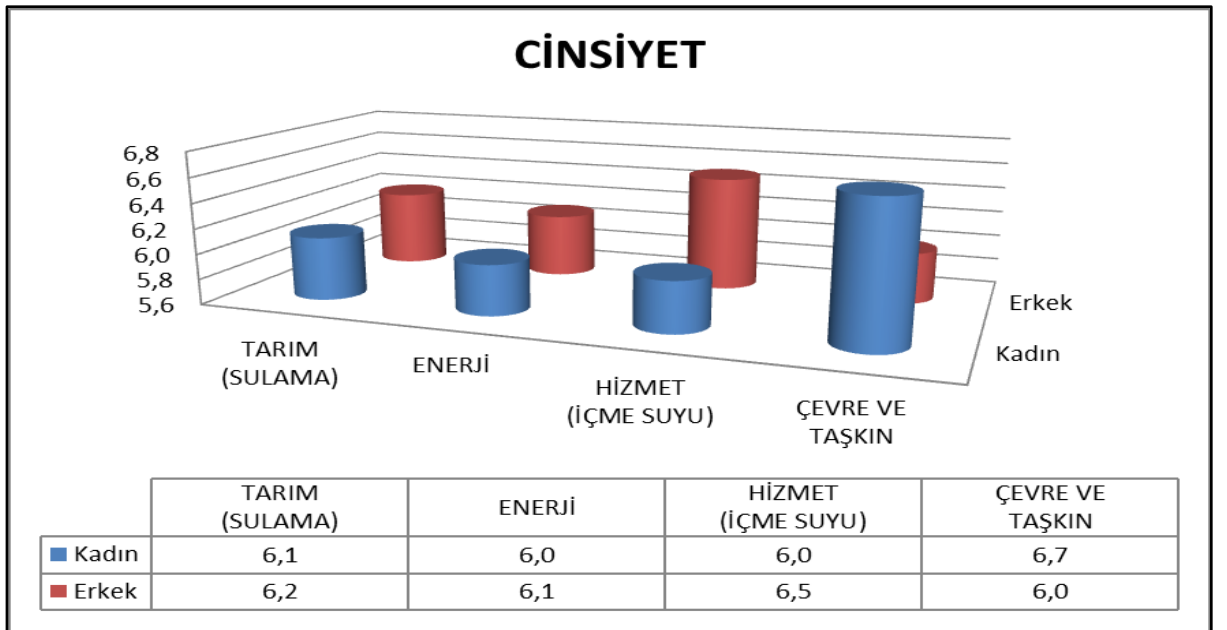
Öte yandan, DSİ çalışmalarında en olumlu değerlendirilen alanın enerji olması dikkat çekmektedir. Türkiye'nin enerji politikalarına doğrudan etki eden yatırımlarıyla DSİ, kamuoyunda genel olarak pozitif bir imaj çizmekte olup bu yatırımların konvansiyonel tepeden inme yöntemlerinden ziyade kamuoyuyla karşılıklı bir diyalog kurularak ve hizmet

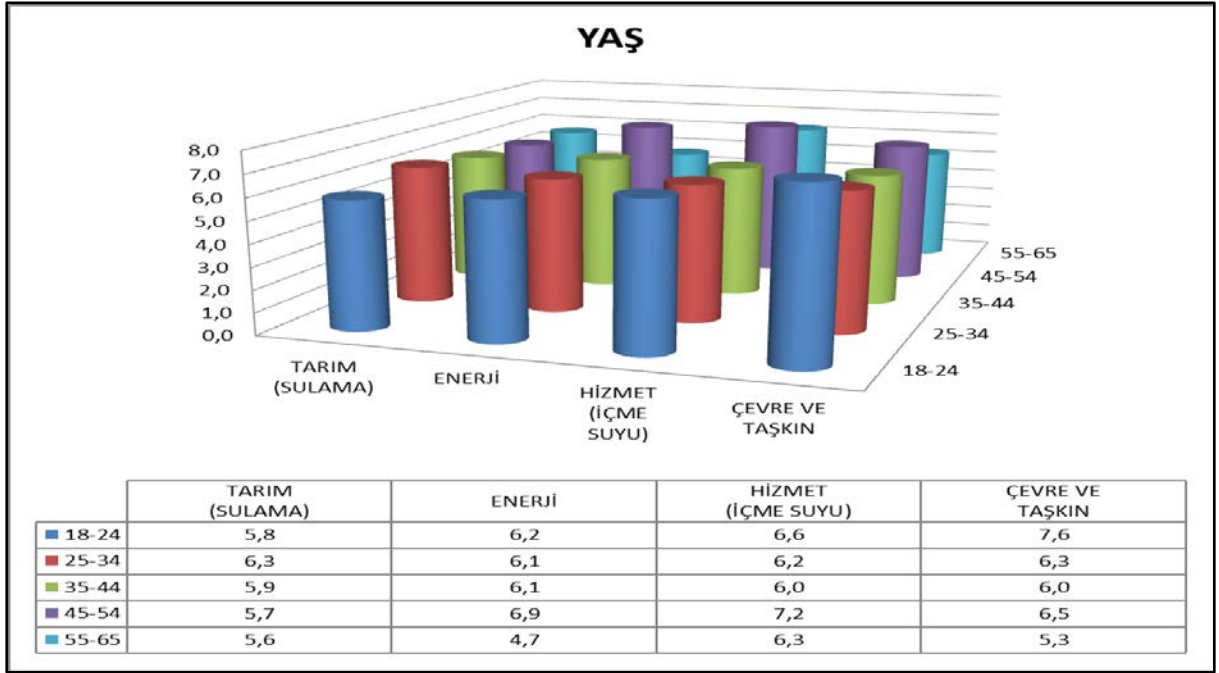
verilen alanlarda kamuoyunun ihtiyaçları gözetilerek yapılması hem kurum imajını güçlendirecek hem de iletişimsel sorunların önüne geçilerek DSİ'nin saygınlığını arttıracaktır.

Sonuç

Gerek yüz yüze görüşmeler ve gerekse çevrimiçi oturum sırasında gerçekleştirilen İç Paydaş Anketi ile çalışanlarımıza; fiziki koşullar, mesleki gelişim ve eğitim, üst yönetim ile ilgili sorular sorulmuş, ayrıca teşkilatın stratejik gaye ve hedeflerinin belirlenmesinde

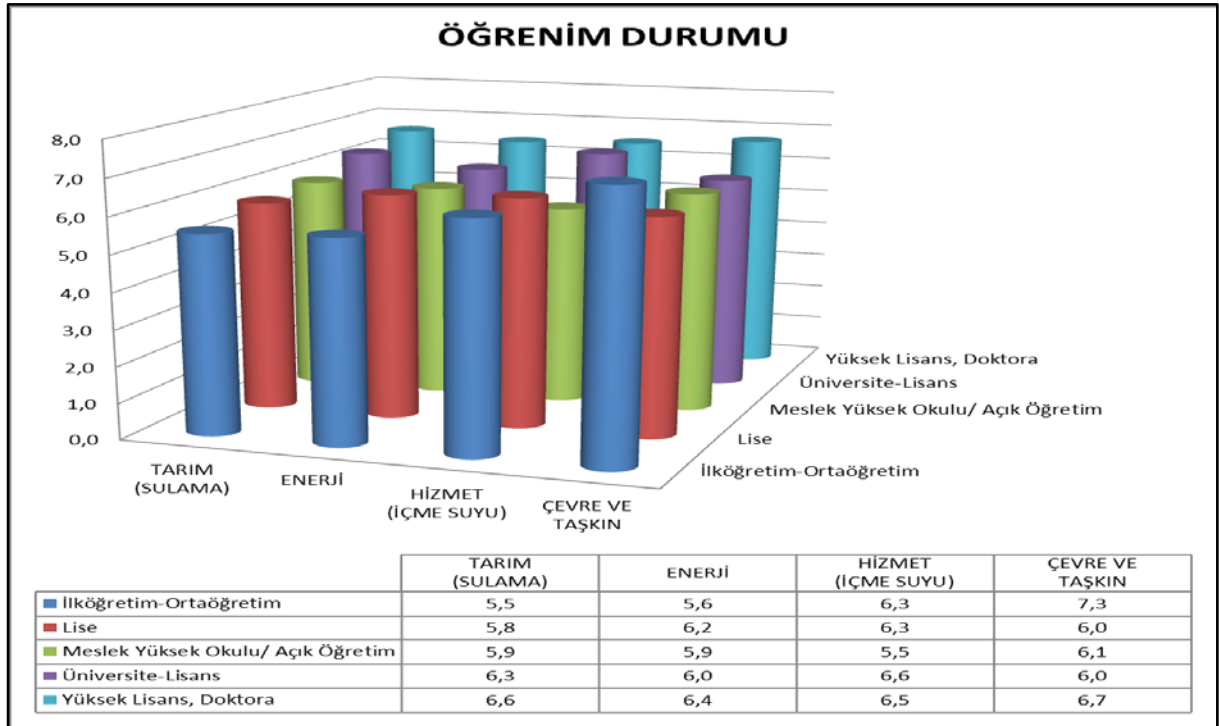
de kullanılan, GZFT analizi ile DSİ'nin güçlü ve zayıf yönleri, uzun dönemde etkili olabilecek fırsatlar ve tehditler belirlenmiştir.

Fiziki Koşullar açısından yapılan değerlendirmelerde:

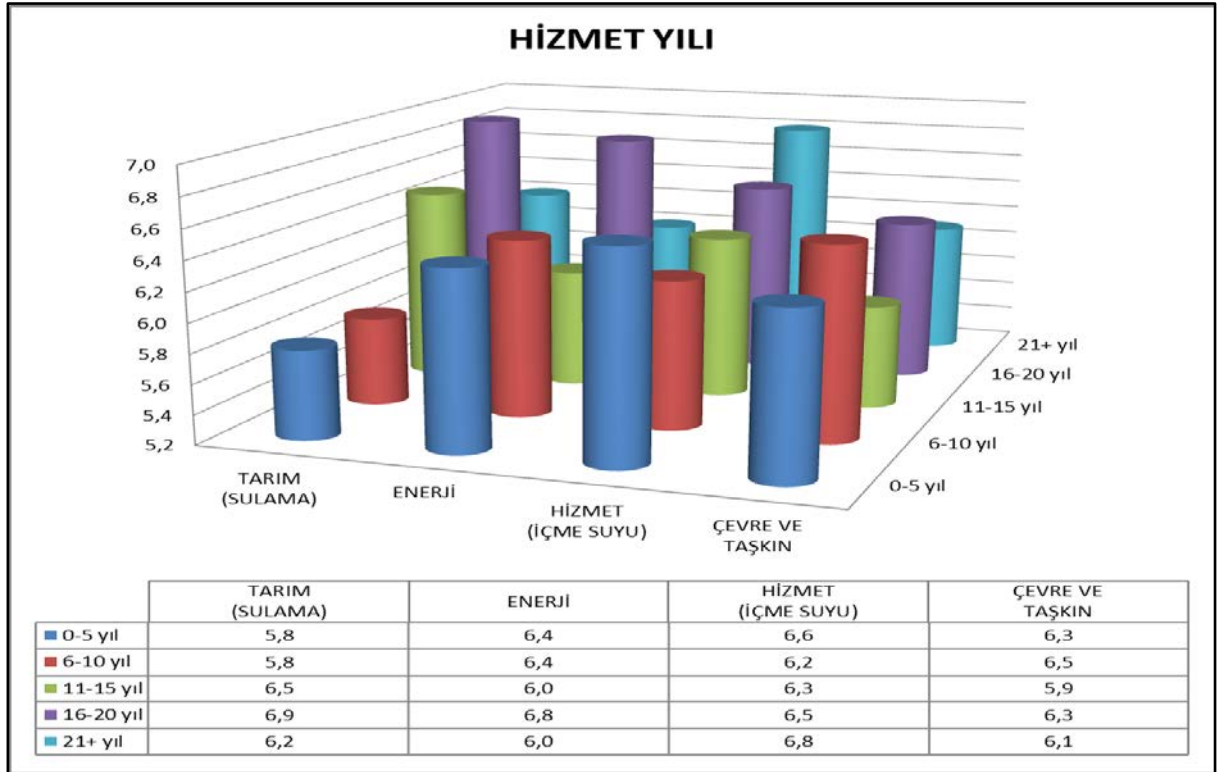
7.1 puanla *ofis aydınlatması* en çok, 5,6 puanla *ofis düzeni* en az memnun kalınan **Çalışma ve Ortam Koşulları**, 7,2 puanla *ulaşım* en çok, 4 puanla *sosyal etkinlikler* en az memnun kalınan **Sunulan Hizmetler**, *Kurum içi mesajlaşma sistemi* 7,1 puanla en çok, *kablosuz internet* 3,3 puanla en az memnun kalınan **Teknolojik alt yapı** olarak belirlenmiştir.

Mesleki Gelişim Ve Eğitim açısından yapılan değerlendirmelerde:

Kurum İçi/Dışı Yapılan Eğitimler, hakkında yapılan değerlendirmelerde genel olarak 3.8 puanlık düşük memnuniyet düzeyi gözlenmekle beraber 4,7 puanla *eğitimlerden kazanılan bilgi ve becerilerin etkin olarak kullanılması* en çok, 3.2 puanla *kurum dışı eğitimlerin yeterliliği* en az memnun kalınan başlıklardır. **Üst Yönetim'in Değerlendirilmesi**'yle ilgili sorulan sorularda; 4,8 puanla *üst yönetim ile ilgili sorunların çözülmesi için destek olunması* en çok; 4 puanla *üst yönetim çalışanlarının görev dağılımında eşitlik gözetmesi* en az memnun kalınan **Üst Yönetim İle İlişkiler** maddeleridir.

Yapılan dış paydaş yüz yüze görüşmeleri ve çevrimiçi anketiyle ise, paydaş kurumların DSİ hakkındaki genel görüşleri değerlendirilmiştir. Bu değerlendirme sonucunda sırasıyla 7 ve 6,8 puanlarla *saygınlık* ve *güvenilirlik* en çok, *kurumsal kimlik* ve *bilimsellik* ise sırasıyla 5,7 ve 5,8 puanlarla en az memnun kalınan temel başlıklar olmuştur. DSİ'nin verdiği hizmetler açısından yapılan değerlendirmelerde *içme suyu hizmeti* 6,9 puanla en yüksek, yine DSİ'nin verdiği *enerji hizmeti* ise 6,1 puanla en düşük memnuniyete sahip hizmetler olarak öne çıkmıştır. Ayrıca, DSİ'nin güçlü ve zayıf yönleri aynı zamanda bu hizmetlerin kullanıcıları tarafından da dile getirilmiştir.

E-KURULUŞ İÇİ ANALİZ VE ÇEVRE ANALİZİ

Organizasyon Yapısı

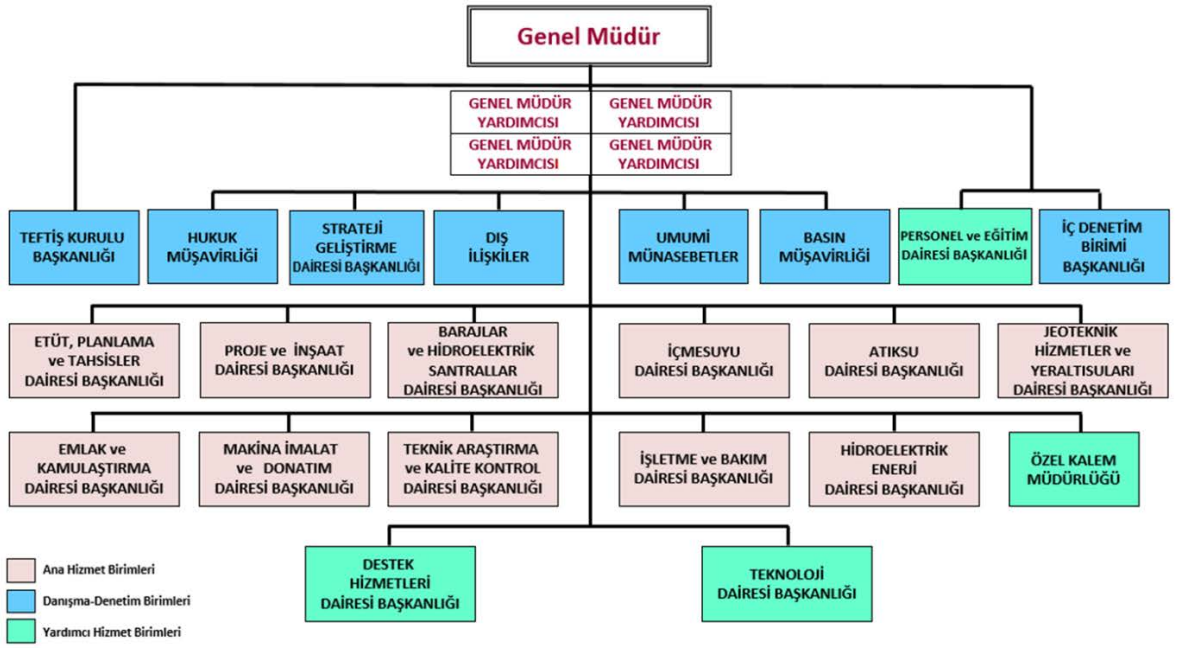
Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü (DSİ) üç aşamalı bir organizasyon yapısına sahiptir. Üst yönetim birimi Ankara'daki Genel Müdürlük makamıdır.

Organizasyonun ikinci kademesinde Daire Başkanlıkları ve eşdeğer statüdeki Merkez Teşkilatı Birimleri ile DSİ Bölge Müdürlükleri yer almaktadır. Ana hizmet, danışma ve denetim ile yardımcı hizmet fonksiyonlarını üst yönetim adına takip eden merkez teşkilatı birimleri kurmay; Bölge Müdürlükleri ise kendi görev sahaları kapsamında fonksiyonların tümünü merkez teşkilatı adına yürüten kumanda birimleridir. Bugün Türkiye genelinde Akarsu Havzaları dikkate alınarak yapılandırılmış durumda ikisi geçici olmak üzere 26 adet Bölge Müdürlüğü bulunmaktadır. Bu Bölgelerden ikisi DSİ Çoruh Projeleri 26.Bölge Müdürlüğü (Artvin) ile DSİ Ilısu Projesi 16. Bölge Müdürlüğü (Mardin) geçici Bölge Müdürlükleridir.

Organizasyonun üçüncü kademesi ise Bölge Müdürlükleri teşkilatında çalışmalarını sürdüren bölge müdürlüğü adına belli bir coğrafi alanda görevli ve/veya entegre bir projeyi/işletmeye alınmış tesisleri sevk ve idare etmekten sorumlu şube müdürlükleri veya müstakil başmühendisliklerden oluşmaktadır.

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti (KKTC)'nin ihtiyacı olan sulama, içme ve kullanma suyunun temini maksadıyla geçici statülü, KKTC Proje Şube Müdürlüğü (Lefkoşa) bulunmaktadır.

DSİ Taşra ve Yurtdışı Teşkilatı

Bölge Müdürlüklerinin bulunduğu iller ve bağlı iller

Bölge Müdürlüğü	Merkez	Bağlı İller
DSİ 1. Bölge Müdürlüğü	Bursa	Kocaeli, Yalova
DSİ 2. Bölge Müdürlüğü	İzmir	Manisa, Uşak
DSİ 3. Bölge Müdürlüğü	Eskişehir	Kütahya, Bilecik, Sakarya
DSİ 4. Bölge Müdürlüğü	Konya	Niğde, Karaman, Aksaray, Konya (Akşehir hariç)
DSİ 5. Bölge Müdürlüğü	Ankara	Çankırı, Çorum, Bolu, Kırıkkale, Düzce
DSİ 6. Bölge Müdürlüğü	Adana	Mersin, Hatay, Osmaniye
DSİ 7. Bölge Müdürlüğü	Samsun	Sinop, Amasya, Tokat, Ordu
DSİ 8. Bölge Müdürlüğü	Erzurum	Erzincan (Kemaliye hariç), Ağrı
DSİ 9. Bölge Müdürlüğü	Elazığ	Bingöl, Malatya, Tunceli, Kemaliye (Erzincan)
DSİ 10. Bölge Müdürlüğü	Diyarbakır	Mardin, Siirt, Şırnak, Batman
DSİ 11. Bölge Müdürlüğü	Edirne	Tekirdağ, Kırklareli
DSİ 12. Bölge Müdürlüğü	Kayseri	Kırşehir, Nevşehir, Yozgat
DSİ 13. Bölge Müdürlüğü	Antalya	
DSİ 14. Bölge Müdürlüğü	İstanbul	
DSİ GAP 15. Bölge Müdürlüğü	Şanlıurfa	
DSİ Ilisu Projesi 16. Bölge Müdürlüğü	Mardin	
DSİ 17. Bölge Müdürlüğü	Van	Muş, Bitlis, Hakkari
DSİ 18. Bölge Müdürlüğü	Isparta	Afyonkarahisar, Burdur, Akşehir (Konya)
DSİ 19. Bölge Müdürlüğü	Sivas	
DSİ 20. Bölge Müdürlüğü	Kahramanmaraş	Gaziantep, Adıyaman, Kilis
DSİ 21. Bölge Müdürlüğü	Aydın	Muğla, Denizli
DSİ 22. Bölge Müdürlüğü	Trabzon	Giresun, Gümüşhane, Rize, Bayburt
DSİ 23. Bölge Müdürlüğü	Kastamonu	Zonguldak, Bartın, Karabük
DSİ 24. Bölge Müdürlüğü	Kars	Ardahan, Iğdır
DSİ 25. Bölge Müdürlüğü	Balıkesir	Çanakkale
DSİ Çoruh Projeleri 26. Bölge Müdürlüğü	Artvin	

Kurum Kültürü

DSİ hizmetlerinin yönetiminde ihtiyaç duyulan usul ve esaslar; mevzuata, bilim ve tekniğe, kurumsal hafızaya, mesleki değerler ile kurumsal ilkelere dayanmaktadır. Suyun fayda ve zararlarının yönetilmesinde geçmişten gelen, bilgi ve tecrübelerin yazılı dokümantasyonları olan talimatlar, genelgeler, denetim sonuçları gibi basılı ve dijital ortamdaki kaynaklardan faydalanılmaktadır.

DSİ’de gerek iç iletişim gerekse dış iletişimde resmi, açık iletişim araç ve yöntemleri kullanılır. Her türlü yazışma “Resmi Yazışmalarda Uygulanacak Esas ve Usuller Hakkında Yönetmelik” çerçevesinde yürütülür. Birimlerin kendi içindeki iletişimi; resmi yazışma, muhtıra ve talimatlar, periyodik toplantılar, seminer, sempozyum, çalışma planı, raporlama sistemi, haberleşme araç ve yöntemleri kullanılarak sağlanmaktadır. Arazi çalışmalarında iletişim genellikle telsiz ve cep telefonu ile yapılmaktadır. Çalışanların dilek, şikâyet ve önerilerini üst yönetime iletmelerinde e-posta, dilekçe, iletişim kutuları, çalışan memnuniyeti anketleri kullanılmaktadır. Gerçek ve tüzel kişilerin Bilgi Edinme Kanunu

çerçevesinde yapacağı başvurular ilgili yasa ve yönetmelikler çerçevesinde neticelendirilmektedir.

Bunun yanı sıra DSI'nin asli faaliyet konularındaki mesleki-teknik bilginin temini ve geliştirilmesi için diğer kamu kurumları, akademik kuruluşlar, ulusal ve uluslararası mesleki otoriter kuruluşlarla ortak gerçekleştirilen eğitsel faaliyetlerden edinilen bilgiler de kullanılmaktadır.

DSİ'de her yıl üst yöneticilerin katıldığı Değerlendirme, Mutabakat ve Takdim toplantıları karar alma sürecinde önemli bir yer tutmaktadır. Bu toplantılar sonunda hazırlanan Uzun Vadeli Uygulama ve Yatırım Programında yer alan projeler önem, aciliyet ve öncelik gibi kriterlere göre üst yönetim tarafından değerlendirilerek Yıllık Yatırım Programına alınır. Bu süreç kurum kültürünün geliştirilerek aktarılmasını sağlamaktadır.

Gerçekleştirilen kurumsal ölçekteki her faaliyetin, projenin kayıt altına alınarak sonuçların arşivlenmesi daha sonraki dönemlerde benzer nitelikteki çalışmaların bilgi kaynağını oluşturmaktadır.

Sunulan hizmet kapsamı itibarıyla DSI yurt sathına yayılmış bir kurumdur. Bu bakımdan, ülkemizin her köşesinde vatandaşların taleplerine muhatap olmaktadır. Vatandaş ve hizmet odaklı olarak özverili çalışma anlayışı, DSI'nin kurulduğu günden bu güne benimsemiş olduğu en temel özellikler arasında yer almaktadır.

DSİ personelinin çağdaş gelişmeleri takip etmesi; işlerine kısa sürede uyum sağlayarak bilgi, beceri ve tutum kazanmaları, görev aldığı ve ileride görev alması muhtemel alanlarda uzmanlaşmalarını sağlayarak üst görevlere hazırlanmalarını temin etmek maksatlarıyla hizmet içi eğitim faaliyetlerine büyük önem verilmektedir. Bu eğitimler genel olarak intibak, meslek ve ihtisas eğitimleri olarak gerçekleştirilmektedir. Teorik bilgilerden çok doğrudan yapılan işe dönük olarak düzenlenen ve alanında uzmanlaşmış personelimiz tarafından verilen uygulamalı eğitimler de DSI'de düzenlenen hizmet içi eğitim faaliyetleri içerisinde önemli bir yer tutmaktadır. Söz konusu tüm bu eğitimler yoluyla kurumsal bilgi ve tecrübe göreve yeni başlayan personelimize aktarılırken, kurum kültürünün ve kurumsal aidiyet duygusunun geliştirilmesine de katkıda bulunmaktadır.

İnsan Kaynakları

DSİ Genel Müdürlüğü'nde 20.213 personel istihdam edilmekte olup, dağılımı aşağıda verilmiştir.

DSİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ PERSONELİ (20/06/2016 TARİHİ İTİBARIYLA)					
Pozisyonu	Sınıfı / Statüsü	Merkez	Taşra	Toplam	Oran (%)
Daimi Personel	Genel İdari Hizmetleri	607	2.580	3.187	34,68
	Teknik Hizmetler	853	4.717	5.570	60,61
	Avukatlık Hizmetleri	7	67	74	0,81
	Sağlık Hizmetleri	22	58	80	0,87
	Yardımcı Hizmetler	37	242	279	3,04
	Devlet Memurları Toplamı	1.526	7.664	9.190	45,47
	Sözleşmeli Personel	10	12	22	0,11
	Daimi İşçi	341	10.078	10.419	51,55
Daimi Personel Toplamı		1.877	17.754	19.631	97,12
Part-Time Rasatçı			50	50	0,25
4/C		15	517	532	2,63
GENEL TOPLAM		1.892	18.321	20.213	100,00

Teknik personelin branşlara göre dağılımı

DSİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ TEKNİK PERSONEL SAYISI (20/06/2016 İTİBARIYLA)			
M/S Personel Sayısı	Merkez	Taşra	Toplam
İnşaat Yüksek Mühendisi / Mühendis	263	1.341	1.604
Makina Yüksek Mühendisi / Mühendis	92	463	555
Elektrik Yüksek Mühendisi / Mühendis	21	107	128
Elektronik Yüksek Mühendisi / Mühendis	13	133	146
Maden Yüksek Mühendisi / Mühendis	17	105	122
Mimar - Yüksek Mimar	10	39	49
Meteoroloji Yüksek Mühendisi / Mühendis	36	82	118
Fizik Yüksek Mühendisi / Mühendis	13	10	23
Kimya Yüksek Mühendisi / Mühendis	19	97	116
Harita Yüksek Mühendisi / Mühendis	34	245	279
Endüstri Yüksek Mühendisi / Mühendis	4	24	28
Ziraat Yüksek Mühendisi / Mühendis	131	539	670
Orman Yüksek Mühendisi / Mühendis	4	32	36
Jeoloji Yüksek Mühendisi / Mühendis	84	397	481
Jeofizik Yüksek Mühendisi / Mühendis	13	72	85
Matematik Yüksek Mühendisi / Mühendis	5	8	13
Çevre Yüksek Mühendisi / Mühendis	34	110	144
Metalurji Mühendisi	5	10	15
Su Ürünleri Mühendisi	2	27	29
Bilgisayar Mühendisi	14	42	56
Şehir Plancısı	2	4	6
Diğer Mühendis	3	13	16
Toplam	819	3.900	4.719
Lisansiyerler	34	58	92
Teknikerler - Yüksek Teknikerler	93	966	1.059
Teknisyenler	91	363	454
Toplam	218	1.387	1.605
GENEL TOPLAM	1.037	5.287	6.324

Bilgi Teknolojileri

Türkiye’de 1993 yılında faaliyete geçen internet DSİ’de 1995 yılında 64 Kilobit/s’ lik hızla sağlanmıştır. 1997 yılında kurum ağı (network) kurulmuş ve bu ağ üzerinde çalışan programların yazılımına başlanmıştır. Halen İnternet çıkışı 900 Mbit/s hızında tek bir noktadan sağlanmakta olup, Bölge Müdürlükleri, Etlik Tesisleri ve TAKK Dairesi Başkanlığı 15-30 Megabit/s bant genişliğine sahiptir. Bölgelerine bağlı 104 adet Şube Müdürlüğü ise 2-10 Megabit/s band genişliğine haiz fiber optik kablo ile toplamda 132 noktadan 800 Mbit/s TTVPN Sanal Ağ üzerinden DSİ Genel Müdürlüğünde sonlanarak TTVPN Sanal Ağ altyapısına geçirilmişlerdir.

Network Operasyon Merkezi (NOC), Ana Sistem Odası, Veri Tabanı sunucularının yüksek fiziksel güvenliği için oluşturulan Kök Hücre Odası, Kesintisiz Güç Kaynağı (UPS) Odası, Soğutma Sistemi Pompa Odası ve Depo, bölümlerinden oluşan Prof. Dr. Veysel Eroğlu Teknoloji Merkezi 240 metrekare alanda İleri teknoloji ürünleri kullanılarak yapılandırılmış, DSİ Genel Müdürlük binasının tüm katlarında kablosuz ağ erişimi sağlamak üzere toplam 68 adet kablosuz erişim cihazı ile kesintisiz hizmet sağlanmıştır.

Yedekli yapıda DSİ Omurga sistemi yenilenerek, Güvenlik duvarı, Saldırı Tespit ve Önleme cihazı (IPS), WAN trafiğini optimize etmek için Trafik Optimizasyon cihazı, internet çıkışlarının filtre edilmesini sağlayan URL-İçerik filtreleme yazılımı devreye alınmıştır. Dev ekrandan tüm cihazların izlenebileceği altyapı yönetim sistemi kurulmuştur. Gelen e-postaları virüs ve spam kontrollerinden geçiren antivirus program yüklü sunucular devreye alınmış olup, elektronik posta hizmeti 6 adet sunucu üzerinden güvenli bir şekilde sağlanmaktadır.

DSİ Genel Müdürlüğü merkez ve taşra birimleri toplantı, seminer, sunum, eğitim ve yatırım projelerinin izlenmesi amacıyla aynı anda birden çok nokta arasında Full HD kalitesinde görüntü ve sunum aktarımı video konferans sistemi ile yapılmaktadır. Ayrıca merkez ve taşra birimleri arasındaki telefon görüşmeleri DSİ iç ağı (intranet) üzerinden VOIP Telefon sistemi ile gerçekleştirilmektedir. Tüm yönetici personelimiz için Genel Müdürlük yerleşkesi içinde istediği lokasyonda kablosuz telefon görüşme yapabilme imkanı sağlayan, sayısal santral sistemine entegre dect telefonlar kullanılmaktadır. Kurumumuz çıkış hatları, fiber kablo üzerinde taşınarak daha güvenli ve kaliteli bir iletişim hizmeti sağlanmaktadır.

e-devlet

Günümüzde bilginin üretilmesi yanında üretilen bilgiye erişebilmek ve etkin olarak kullanmak, küreselleşen dünyada ülkelerin rekabet güçlerini artırmalarında ve kalkınmalarında çok önemli hale gelmiştir. e-devlet sürecinde Kurum Vizyonuna uyumlu bilgi sistemleri yapılaşması ile belli aşamalarda izleme ölçme ve değerlendirmeler yapıp, elde edilen sonuçlara göre yeni hedef ve eylemler belirlenmelidir.

e-devlet, kuruluşun iş hedefleri doğrultusunda iş süreçlerini elektronik ortama taşıyarak etkinlik, verimlilik ve maliyet tasarrufu elde etmesini sağlamak ve yeni iş akış şekli için gerekli kültürel değişimi gerçekleştirmek üzere izlenen yol olarak tarif edilebilir. Bu yaklaşıma paralel olarak en düşük maliyetle en yüksek değeri üretmek için çalışırken internet çağının özelliği olan hız son derece önem kazanmaktadır. Bu açıdan bakıldığında kuruluşun yeni iş akışları için gerekli kültürel değişimi gerçekleştirecek olan e-devlet, teknolojiyen azami istifade etmek ve yönetmek için yararlanılan, en doğru yol olarak

kullanılan bir araç olacaktır. Bu kapsamda; DSİ e-dönüşüm programı belirlenerek, e-devlet (e-dsi) için en önemli unsur olan kurum içi yönetim bilgi ağ yapısını kurma çalışmaları başlatılmış olup, personel, bordro, bütçe, yatırım, stok, satın alma, demirbaş ve makine işletme modüllerinden oluşan misnet uygulaması yanında ayrıca elektronik imza destekli belge ve arşiv yönetim sistemleri kullanılmaktadır. DSİ'nin kullandığı her türlü su kaynağına ait ölçme, değerlendirme ve modelleme çalışmaları sonucunda elde edilen verilerin saklanması, raporlanması ve diğer uygulamalarda kullanılması amacıyla Su Veri Tabanı (SVT) Projesi kullanıma sunulmuştur. Bölge Müdürlüklerinde metro ethernet bağlantı hızları artırılarak, DSİ genelinde çalışmalarda bütünlük sağlanmıştır.

Coğrafi Bilgi Sistemi Çalışmaları

Günümüz dünyası hızla gelişen teknoloji ile birlikte bilgi teknolojilerinin kullanılmaya başlanması sonucunda bilginin mekânsal olarak yönetilmesi gerekliliği çerçevesinde; bireysel veri tabanlarında muhafaza edilen gözlem, analiz, araştırma, üretim neticelerinin, haritalar ve benzeri verilerin, organize bir şekilde sayısal olarak ilişkisel veri tabanlarında derlenmesi ve saklanması, bu verilere kurum içinde hızlı ve doğru bir şekilde erişim sağlanmasıyla inceleme ve uygulama alanında daha detaylı çalışmalar yapmak, mekânsal bilgiyi depolamak, yönetmek ve analiz etmek için CBS etkin olarak kullanılmaktadır.

Kurum içinde yapılan uygulama geliştirme ve mevcut yazılımların kullanılması çalışmalarının verimli ve kurum kaynaklarını efektif bir şekilde kullanılması adına, servis tabanlı bir altyapının kurulması yaklaşımı benimsenmiş olup, arka planda servislerin kurum içerisinde hâlihazırda çalışan veri tabanlarına bağlantısı da bulunmaktadır. Bu yaklaşım sayesinde, MIS.NET (BYS) ve SVT veri tabanlarından çevrimiçi veri çekilmekte ve CBS veri tabanı ile entegre edilmektedir. Ayrıca kurum dışından temin edilen (örn: Tapu, Kadastro bilgileri) servisler de hazırlanan uygulamalara kolaylıkla entegre edilebilmektedir. Servis mimarisi ar-ge çalışmaları devam ettirilerek gerek web uygulamalarında gerek mobil uygulamalarda güncel hızlı ve dinamik altyapı sağlanması çalışma programımız da yer almaktadır.

Yukarıda bahsedilen servis mimarisi kullanılarak aşağıda listesi verilen uygulamalar Genel Müdürlüğümüz bünyesinde geliştirilmiştir.

- CBS portalı (<http://gis.dsi.gov.tr>)
- Barajlar Uygulaması (<http://barajlar.dsi.gov.tr>)
- Taşkın Uygulaması (<http://taskin.dsi.gov.tr>)
- Su Tahsis Uygulaması (<http://sutahsis.dsi.gov.tr>)
- Rasatlar Uygulaması (<http://rasatlar.dsi.gov.tr>)
- Su Kalitesi Uygulaması (<http://sukalitesi.dsi.gov.tr>)
- Geoportal (<http://geoportal.dsi.gov.tr>)

Devlet Su İşleri bünyesinde yer alan, 81 ilin belirli şartlar göz önünde bulundurularak oluşturulmuş 26 Bölgesinin içerisinde yer alan ve bilgileri DSİ arşivlerinde saklanan su kaynaklarının geliştirilmesi, korunması ve yönetilmesi amacı ile Taşkın Bilgi Sistemi – Müdahale Bilgi Sistemi – Arıza Bilgi Sistemi (TAMBİS) isimli 3 adet sistemin tek bir mobil uygulama olarak kurulması ile birlikte bu sistemlerin kontrolünün web tabanlı bir uygulama ile desteklenmesi, saha çalışmalarının mobil bir uygulama ile gerçekleşmesi işinin geliştirme süreci 2016 yılında tamamlanarak 2017 yılında hem vatandaşlarımız hem de kurum personelimiz tarafından efektif bir şekilde kullanılması planlanmaktadır.

DSİ Genel Müdürlüğünün tasarrufunda bulunan ve yeni planlanan/mutasavver malzeme ocaklarının, talep edilmesi, hizmete alınması, çalıştırılması ve terk edilmesine kadar ki süreç dâhilindeki tesis edilecek tüm iş ve işlemlerinin, başta (D-6592) 3213 sayılı Maden Kanunu, Madencilik Faaliyetleri Uygulama Yönetmeliği, Maden Kanununun I (a) Grubu Madenleri ile İlgili Uygulama Yönetmeliği olmak üzere ilgili diğer tüm mer'î mevzuata uygun olarak arşivlenmesi, izlenmesi ve yönetilmesini sağlayacak Coğrafi Bilgi Sisteminin MOBİS (Malzeme Ocakları Bilgi Sistemi) geliştirme süreci tamamlanmıştır.

DSİ Genel Müdürlüğü'nün merkez ve taşra teşkilatı tarafından sözleşmeye bağlanmış olan proje yapımı ve inşaat yapım işlerinin Coğrafi Bilgi Sistemleri altlığı üzerinden sözleşme ilişkilerinin takip edilmesi ve yönetilmesi amacıyla web tabanlı Mekânsal Yatırım Takip Programı (MEYTAP) sistemi hizmetinin alınması 2016 itibarıyla protokol süreci başlatılmış olup, 2018 yılında tamamlanarak kullanıma açılacaktır.

DSİ Genel Müdürlüğü tarafından işletilen veya işletme, bakım ve yönetim sorumluluğu devredilen tesislerin işletme, bakım ve yönetim faaliyetlerinin izlenmesi, değerlendirilmesi ve raporlanmasını sağlamak amacıyla CBS tabanlı bir uygulamanın İdarenin ihtiyaçları doğrultusunda Sulama Tesisleri Mekansal Bilgi Sisteminin (SUTEM) 2016 yılında geliştirilmesi ihtiyacı gündeme gelmiş olup, Türksat ile protokol süreci tamamlanarak geliştirme aşamasına geçilmiştir. Söz konusu iş 2017 yılı içinde tamamlanacaktır.

DSİ Genel Müdürlüğü tarafından tekli ve ardışık su yapılarına gelecek akımının tahmin edilmesi ve buna bağlı olarak depolama tesislerinin su bütçelerinin hazırlanarak saatlik, günlük, aylık ve yıllık bazda işletilmesini sağlayacak bir modelin geliştirilmesi ve bir web tabanlı uygulama ile yönetilmesi planlanarak ATHOM (Akım Tahmin Havza Optimizasyon Modeli) adı altında 2016 yılında TÜBİTAK – MAM ile birlikte bir model geliştirilmesi hedeflenmektedir. İşin protokol süreci tamamlanmış olup, 2018 yılı içinde geliştirilmesi planlanmaktadır.

DSİ Genel Müdürlüğümüz tarafından üretilen CBS verileri, ihtiyaç dahilinde diğer kamu kurum ve kuruluşları, üniversiteler ve özel firmalarla da paylaşılmaktadır.

DSİ Makine Parkı

2016 yılı Eylül ayı itibarıyla DSİ'de bulunan iş makinelerinin sayısı 2010 adet olup, bunların parasal değeri yaklaşık olarak 248,96 milyon ABD Dolarıdır. DSİ Makine Parkı'nın toplam maddi değeri ise 374,19 milyon ABD Dolarıdır.

DSİ MAKİNE PARKININ GENEL DURUMU			
Makinenin Cinsi	Miktarı (Adet)	Oranı (%)	Bedeli (Milyon \$)
1- Ana Grup Ekipman	3.385	49,00	308
a-İş Makineleri	2.010	29,10	249
b-Sondaj Makineleri	154	2,22	10
c-Taşıma Makineleri (Treyler Çekicisi, Tanker	418	6,48	37
d-Taşıtlar (Otobüs dahil)	803	11,62	12
2- Yardımcı Ekipman ve Atışmanlar	3.523	51,00	66
Genel Toplam	6.908		374

Not: Satın alındıkları tarihlerdeki satın alınma bedelleridir.

İşletme ve bakım hizmetleri, gölet ve baraj ulaşım yolları, sondaj ve enjeksiyon, malzeme ve ekipman taşınması, etüt ve kontrollük hizmetleri, taşkın koruma, taşkın ve rusubat kontrolü vb. işler imkanlar dahilinde DSİ Genel Müdürlüğü makine parkı ve personeli ile gerçekleştirilmektedir. Sel (taşkın), deprem gibi doğal afetlerde DSİ makine parkı devlet gücü olarak acil yardımda bulunmaktadır.

DSİ'DEKİ İŞ MAKİNELERİ					
Muhteviyatı	Ekskavatör	Paletli Traktör (Dozer)	Yükleyici	Motorlu Greyder	Damperli Kamyon
Adet	545	472	186	113	694
Maddi Değeri (Milyon \$)	86,999	90,14	12,312	5,503	54,009
İşin Cinsi	Kazı	Kazı	Yükleme	Düzeltilme	Taşıma
Yıllık İş Yapma Gücü	123,4 milyon (m ³)	68,7 milyon (m ³)	16,97 milyon (m ³)	201 bin (km)	123,80 milyon (m ³ xkm)

DSİ iş makineleri ile 75 milyon m3 kazı (ekskavatör, dozer), 7 milyon m3 yükleme ve 58 milyon m3/km taşıma yapılmıştır. Makinelerin %50'sinin 27 yaşından büyük olması programlanan iş miktarının gerçekleştirme oranlarını düşüren en büyük etkidir. Ayrıca 153 taşkın önleme çalışması ile 405 milyon TL katkı sağlanmıştır.

KURULUŞUNDAN BU YANA DEVLET VE DSİ BÜTÇELERİ

(CARİ - TL)

YILLAR	TOPLAM BÜTÇELER					YATIRIM BÜTÇELERİ				
	DEVLET	DSİ BÜTÇE İLE VERİLEN	% PAY I	DSİ REVİZE BÜTÇE	% PAYI	DEVLET	DSİ BÜTÇE İLE VERİLEN	% PAYI	DSİ REVİZE BÜTÇE	% PAYI
1954	3 110	129	4,15	129	4,15	899	123	13,68	123	13,68
1955	3 995	192	4,81	192	4,81	1 222	183	14,98	183	14,98
1956	3 525	253	7,18	253	7,18	1 049	242	23,07	242	23,07
1957	4 330	404	9,33	404	9,33	1 462	391	26,74	391	26,74
1958	5 107	426	8,34	426	8,34	1 578	411	26,05	411	26,05
1959	6 654	551	8,28	551	8,28	2 264	518	22,88	518	22,88
1960	7 805	561	7,19	561	7,19	2 873	540	18,80	540	18,80
1961	9 552	567	5,94	567	5,94	3 021	542	17,94	542	17,94
1962	10 689	671	6,28	671	6,28	3 498	640	18,30	640	18,30
1963	12 949	728	5,62	728	5,62	4 255	694	16,31	692	16,26
1964	14 606	992	6,79	983	6,73	3 630	857	23,61	815	22,45
1965	18 548	1 339	7,22	1 332	7,18	4 145	1 116	26,92	1 104	26,63
1966	18 529	1 658	8,95	1 607	8,67	4 331	1 399	32,30	1 346	31,08
1967	19 132	1 764	9,22	1 756	9,18	5 251	1 444	27,50	1 431	27,25
1968	22 734	2 163	9,51	2 342	10,30	6 195	1 861	30,04	1 888	30,48
1969	26 669	2 315	8,68	2 410	9,04	6 939	1 906	27,47	1 982	28,56
1970	29 893	2 535	8,48	2 666	8,92	6 991	2 001	28,62	2 089	29,88
1971	38 472	2 743	7,13	2 951	7,67	7 916	2 109	26,64	2 118	26,76
1972	51 968	3 490	6,72	3 589	6,91	9 455	2 723	28,80	2 769	29,29
1973	62 709	4 103	6,54	4 297	6,85	15 565	3 326	21,37	3 190	20,49
1974	83 860	4 884	5,82	5 069	6,04	22 299	3 878	17,39	3 940	17,67
1975	109 253	6 481	5,93	6 874	6,29	30 587	5 025	16,43	5 284	17,28
1976	154 057	9 810	6,37	11 011	7,15	48 732	8 369	17,17	9 265	19,01
1977	225 752	14 433	6,39	16 290	7,22	78 354	13 200	16,85	14 577	18,60
1978	266 359	19 703	7,40	21 966	8,25	82 641	17 012	20,59	18 829	22,78
1979	406 878	27 102	6,66	30 135	7,41	116 886	23 370	19,99	25 108	21,48
1980	770 040	43 959	5,71	57 278	7,44	195 995	38 900	19,85	50 920	25,98
1981	1 558 743	105 019	6,74	119 067	7,64	377 500	90 700	24,03	99 201	26,28
1982	1 804 708	114 769	6,36	121 173	6,71	446 700	100 511	22,50	108 712	24,34
1983	2 600 000	169 204	6,51	177 469	6,83	653 600	146 000	22,34	157 564	24,11
1984	3 285 000	230 440	7,01	268 776	8,18	744 500	201 000	27,00	231 898	31,15
1985	5 542 182	394 063	7,11	486 517	8,78	1 004 891	346 500	34,48	427 740	42,57
1986	7 254 100	586 579	8,09	783 855	10,81	1 303 100	530 000	40,67	701 844	53,86
1987	11 050 700	647 204	5,86	1 028 116	9,30	1 854 000	575 900	31,06	881 206	47,53

YILLAR	TOPLAM BÜTÇELER					YATIRIM BÜTÇELERİ				
	DEVLET	DSİ BÜTÇE İLE VERİLEN	% PAY I	DSİ REVİZE BÜTÇE	% PAYI	DEVLET	DSİ BÜTÇE İLE VERİLEN	% PAYI	DSİ REVİZE BÜTÇE	% PAYI
1988	20 881 900	1 571 383	7,53	1 721 955	8,25	3 471 000	1 458 303	42,01	1 571 456	45,27
1989	32 933 400	2 324 800	7,06	2 713 768	8,24	5 287 600	2 158 000	40,81	2 422 221	45,81
1990	64 400 400	3 759 578	5,84	3 796 645	5,90	9 814 400	3 423 245	34,88	3 237 147	32,98
1991	104 780 000	5 779 115	5,52	7 140 564	6,81	14 650 000	5 023 560	34,29	6 048 392	41,29
1992	207 800 000	11 323 240	5,45	12 386 750	5,96	27 000 000	9 333 540	34,57	10 029 724	37,15
1993	397 179 000	20 345 338	5,12	21 058 598	5,30	47 000 000	17 355 338	36,93	17 691 798	37,64
1994	818 840 000	36 486 920	4,46	28 581 232	3,49	86 000 000	32 180 610	37,42	23 687 435	27,54
1995	1 330 920 000	51 235 815	3,85	57 766 236	4,34	88 500 000	33 543 000	37,90	34 354 414	38,82
1996	3 510 989 000	112 290 300	3,20	116 516 709	3,32	239 000 000	86 440 300	36,17	83 659 126	35,00
1997	6 254 921 000	221 958 290	3,55	282 523 494	4,52	711 433 000	171 560 330	24,11	201 412 281	28,31
1998	14 789 475 000	376 887 600	2,55	431 887 990	2,92	1 260 461 000	284 622 000	22,58	303 089 929	24,05
1999	27 143 467 000	638 916 550	2,35	764 113 392	2,82	1 781 131 000	459 725 000	25,81	502 964 142	28,24
2000	46 713 341 000	1 088 083 250	2,33	1 334 367 946	2,86	3 093 035 000	736 365 000	23,81	878 971 445	28,42
2001	48 359 962 000	1 309 495 000	2,71	2 031 941 480	4,20	5 010 051 000	895 210 000	17,87	1 380 616 844	27,56
2002	98 131 000 000	2 081 671 000	2,12	3 422 687 629	3,49	8 810 865 000	1 357 308 000	15,40	2 539 078 272	28,82
2003	145 949 120 000	3 068 982 000	2,10	3 094 977 229	2,12	8 393 377 421	2 229 435 000	26,56	2 030 712 506	24,19
2004	149 945 082 000	2 790 119 000	1,86	3 125 765 987	2,08	8 734 520 908	1 770 124 000	20,27	2 043 013 216	23,39
2005	155 627 544 000	3 735 649 000	2,40	3 854 660 205	2,48	10 839 270 231	2 665 097 000	24,59	2 657 195 491	24,51
2006	174 321 617 000	3 789 577 000	2,17	3 829 564 309	2,20	13 259 862 124	2 625 000 000	19,80	2 595 632 309	19,58
2007	204 988 546 000	3 957 851 000	1,93	4 031 740 471	1,97	14 084 530 417	2 640 300 000	18,75	2 643 669 722	18,77
2008	222 553 217 000	3 792 556 000	1,70	5 252 118 583	2,36	18 528 944 420	2 372 533 000	12,80	3 554 206 083	19,18
2009	262 384 031 920	5 204 153 420	1,98	5 354 396 104	2,04	19 766 647 726	3 646 058 020	18,45	3 726 829 354	18,85
2010	286 981 303 810	6 575 054 000	2,29	6 370 592 396	2,22	27 249 397 906	4 853 465 000	17,81	4 626 211 377	16,98
2011	312 572 607 330	7 366 680 000	2,36	7 031 178 159	2,25	31 275 210 460	5 551 973 000	17,75	5 192 257 159	16,60
2012	350 948 317 871	7 980 416 000	2,27	8 281 596 564	2,36	36 392 197 915	6 070 800 000	16,68	6 067 186 564	16,67
2013	404 045 669 000	8 873 363 000	2,20	9 904 537 676	2,45	44 630 992 945	6 720 000 000	15,06	7 305 584 676	16,37
2014	436 332 901 000	9 343 949 000	2	11 241 876 758	3	51 356 244 477	6 775 000 000	13	8 306 565 458	16,17
2015	472 942 746 000	9 796 072 000	2,07	11 118 292 316	2,35	60 812 798 140	7 022 480 000	11,55	7 848 985 793	12,91
2016	570 506 708 000	10 908 235 000	1,91	11 676 401 111	2,05	48 662 230 000	8 013 843 000	16,47	8 075 913 411	16,60
2017	634 176 488 900	10 906 062 000	1,72			62 511 026 000	9 371 227 000	14,99		

Not: Devlet toplam bütçeleri, Devlet yatırım bütçeleri (1954-1996 yılları) ve 2014 yılı Devlet ve DSİ bütçeleri sene başı değerleriyle, 1997-2013 yılları Devlet yatırım bütçeleri ise yıl sonu değerleri ile verilmiştir.

Temel Politikalar ve Öncelikler

Türkiye'nin Sınırları

Türkiye, coğrafi konumu sebebiyle değişik özelliklere sahip bir ülkedir. Kara sınırlarının uzunluğu 2.949 km ve kıyı sınırlarının uzunluğu 7.816 km olan Türkiye'nin toplam sınır uzunluğu 10.765 km'dir. Batıda Yunanistan ve Bulgaristan, doğuda Gürcistan, Ermenistan, Azerbaycan/ Nahçıvan, İran, güneyde Irak ve Suriye ile kara sınırları vardır.

Karadeniz kıyısındaki Rezve Deresi ağzından başlayarak Edirne'nin kuzeybatısına kadar uzanan Bulgaristan sınırının uzunluğu 269 km'dir. Edirne'nin güneyi ile güneybatısındaki Karaağaç çevresini Türkiye topraklarında bırakarak Meriç Irmağı boyunca uzanan Yunanistan sınırı, Enez'in batısında Ege Denizi kıyısında son bulur. Bu sınır 203 km'dir. Çoruh Irmağı ağzının güneyindeki Sarp Köyü'nde başlayan, Arpaçay ve Aras ırmağı boyunca uzanarak İran sınırına ulaşan, Gürcistan (276 km), Ermenistan (328 km) ve Azerbaycan / Nahçıvan (18 km) sınırlarının toplam uzunluğu 622 km'dir. Yüksek dağların doruklarını izleyen 560 km uzunluğundaki İran sınırı, Irak sınırının başladığı Kelsim Gediği'ne kadar uzanır. İran sınırı Aras Irmağı ile Van ve Urmiye gölleri havzalarını birbirinden ayıran su bölümü çizgisini izler. Hakkari yöresindeki yüksek ve dağlık bir kesimden geçerek Habur Çayı'nın Dicle Irmağı'na katıldığı noktada sona eren Türkiye-Irak sınırının uzunluğu 384 km'dir. Bağdat demir yolunun hemen güneyini izleyen Suriye sınırı Güvercinkaya'da Akdeniz kıyısına ulaşır; bu sınırın uzunluğu 911 km'dir.

Türkiye ortalama yükseltisi 1.132 m'dir. Bu yükseklik, Asya'nın 1.050 m olan ortalama yükseltisinden daha fazla olmasının yanı sıra, Avrupa'nın 330 m olan ortalama yükseltisinin 3,5 katıdır.

Türkiye'nin toplam yüz ölçümü 783.577 km² başka bir ifadeyle 78 milyon hektardır. Baraj ve tabii göller çıkıldığında kalan alan 769.600 km²'dir. Türkiye topraklarının yarıdan fazlasını dağlar kaplar. Bunun dışında kalan bölüm ova, plato, engebeli arazi ve yassı tepeliklerdir. Türkiye'nin 190.000 km²'lik alanı, alüvyonlarla örtülü ova özelliği gösteren değişik yüksekliklerdeki düzlüklerden oluşur. Platolar 80.000 km² alan kaplar. Ova ve platoların toplamı 270.000 km² alana karşılık gelmektedir ki bu alan Türkiye yüz ölçümünün 1/3'ü kadardır. İşlenmesi nispeten kolay olan 100.000 km²'lik engebeli ve yassı tepeli arazileriyle birlikte Türkiye'de dağlık alanların dışında 370.000 km² düzlük alan olduğu söylenebilir. Tarım arazilerinin toplamı 280.000 km² yani 28 milyon hektar olarak değerlendirilmektedir. Güncel rakam ise Tarım Reformu Genel Müdürlüğü'nce yürütülen saysallaştırma çalışmalarının tamamlanmasından sonra kesinleşecektir.

31.12.2013 tarihli Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi sonuçlarına göre Türkiye'nin nüfusu 76.667.864 kişi olup, nüfus yoğunluğu km²'ye 98 kişidir.

Akarsular ve Göller

Türkiye'de dağlarda bulunan küçük göllerle birlikte 120'den fazla tabii göl bulunmaktadır. En büyük ve en derin göllerimizden yükseltisi 1.646 m olan Van Gölü'nün alanı 3.712 km²'dir. İkinci büyük göl, İç Anadolu'daki Tuz Gölü'dür. Derin bir göl olmayan Tuz Gölü'nün denizden yüksekliği 925 m alanı ise 1.500 km²'dir.

Türkiye'de göllerin toplandığı başlıca dört bölge vardır: Göller Yöresi (Eğirdir, Burdur, Beyşehir ve Acıgöl), Güney Marmara (Sapanca, İznik, Ulubat, Kuş Gölleleri), Van Gölü ve çevresi, Tuz Gölü ve çevresi. Türkiye'deki göllerin bazılarının derinliği 30 m'den fazla olmakla birlikte derinliği sadece birkaç metre olan göllerimiz de mevcuttur. Van Gölü'nün

ortalama derinliği ise 171 m'dir. Köyceğiz Gölü gibi denizle bağlantısı olan göller az tuzludur.

Tabii göller dışında Türkiye'de 825 adet baraj gölü bulunmaktadır. Bunlardan bazılarının yüzey alanı; Atatürk Barajı 817 km², Keban Barajı 675 km², Karakaya Barajı 268 km², Hirfanlı Barajı 263 km², Altınkaya Barajı 118 km²'dir. Türkiye göllerinin yanı sıra akarsuları açısından da zengin bir ülkedir. Kaynakları Türkiye topraklarında olan birçok akarsu değişik denizlere dökülür. Karadeniz'e Sakarya, Filyos, Kızılırmak, Yeşilırmak, Çoruh ırmakları; Akdeniz'e Asi, Seyhan, Ceyhan, Tarsus, Dalaman ırmakları; Ege Denizi'ne Büyük Menderes, Küçük Menderes, Gediz ve Meriç nehirleri; Marmara Denizi'ne Susurluk/Simav Çayı, Biga Çayı, Gönen Çayı dökülür. Ayrıca Fırat ve Dicle nehirleri Basra Körfezi'nde, Aras ve Kura nehirleri ise Hazar Denizi'nde son bulur. Kızılırmak 1.355 km, Yeşilırmak 519 km, Ceyhan Irmağı 509 km, Büyük Menderes 307 km, Susurluk Irmağı 321 km, Suriye sınırına kadar Fırat Nehri 1.263 km, Dicle Nehri 523 km, Ermenistan sınırına kadar Aras Nehri 548 km uzunluğundadır.

İklim

Türkiye'de yarı kurak iklim özellikleri görülür. Buna karşın Türkiye'nin üç tarafının denizlerle çevrili olması, yüksek sıradağların kıyıları boyunca uzanışı, ani yükselti değişiklikleri ve kıyıya olan uzaklık, iklim özelliklerinin kısa mesafelerde farklılaşmasına sebep olmaktadır. Sıcaklık, yağış ve rüzgarlar da iklim özelliklerine bağlı olarak farklılıklar gösterir. Kuzey ile güney arasındaki enlem farkı da (6°) sıcaklık değişiminde önemli bir rol oynamaktadır. Bu yüzden güney bölgeleri, subtropikal iklimlere benzer Akdeniz ikliminin etkisi altındadır. Akdeniz ikliminde yazlar kurak ve çok sıcak, kışlar yağışlı ve ılık geçer. Kuzeyde ise her mevsim yağışlı olan Karadeniz iklimi görülür. İç bölgeler step iklimi karakterindedir ve sıradağlarla çevrelenmiş olduğundan az yağış alır. Yıllık ve günlük sıcaklık farkları çoktur. İç ve Doğu Anadolu'da kışlar uzun ve soğuk, kıyı bölgelerindeyse kısa ve ılıktır. "Yağış Bölgeye ve Zamana Göre Büyük Farklılıklar Gösterir."

Türkiye'nin özellikle dağlık olan kıyı bölgelerinde yağış boldur (1.000~2.500 mm/yıl). Kıyılardan iç bölgelere gidildikçe yağış azalır. Marmara ve Ege bölgelerinde, Doğu

Anadolu'nun yaylalarında ve dağlarında yağış 500~1.000 mm/yıl'dır. İç Anadolu'nun birçok yerinde ve Güneydoğu Anadolu'da yağış 350~500 mm/yıl'dır. Tuz Gölü çevresi Türkiye'nin en az yağış alan yerlerinden biridir (250~300 mm/yıl).

Türkiye'nin hemen hemen her yerinde kar yağışı görülür. Fakat kar yağışının görüldüğü gün sayısı ve karın yerde kalma süresi bölgesel farklılıklar göstermektedir. Akdeniz Bölgesi'nde kar yağışı yılda 1 gün ve daha az, Doğu Anadolu'da 40 günden fazladır. Karın yerde kalma süresi Akdeniz ve Ege kıyılarında 1 günden az, Marmara ve Karadeniz kıyılarında 10~20 gün, İç Anadolu'da 20~40 gün ve Doğu Anadolu'da Erzurum-Kars bölümünde 120 gün civarındadır. Yüksek dağlarda yılın her mevsimi karla örtülü alanlara rastlamak mümkündür. Dağlarda bulunan karlar yavaş yavaş eriyerek akarsuları ve yeraltı sularını besler.

Toprak Kaynakları

Türkiye'nin yüz ölçümü 78,36 milyon hektar olup, bu alanın yaklaşık üçte birini oluşturan 28 milyon hektarı tarım yapılan arazidir. Yapılan etütlere göre; mevcut su potansiyeli ile teknik ve ekonomik olarak sulanabilecek arazi miktarı 8,5 milyon hektar olarak hesaplanmıştır. Bu alanın 2015 yılı sonu itibarıyla 6,23 milyon hektarlık bölümü sulamaya açılmış, bunun da 3,94 milyon hektarı DSİ tarafından inşa edilmiş modern sulama şebekesine sahiptir.

TOPRAK KAYNAKLARI	
Durum	Miktarı (milyon ha)
Türkiye'nin Toplam Yüzölçümü	78,36
Toplam Tarım Alanı	28
Sulanabilir Alan	25,8
Ekonomik Olarak Sulanabilir Alan	8,5
Sulanan Alan	6,23
DSİ Tarafından Sulanan alan	3,94

Su Kaynakları

Dünyadaki toplam su miktarı 1,4 milyar km³'tür. Bu suların %97,5'i okyanuslarda ve denizlerde tuzlu su olarak, %2,5'i ise nehir ve göllerde tatlı su olarak bulunmaktadır. Bu kadar az olan tatlı su kaynaklarının da %90'ının kutuplarda ve yeraltında bulunması sebebiyle insanoğlunun kolaylıkla yararlanabileceği elverişli tatlı su miktarının ne kadar az olduğu anlaşılmaktadır.

Türkiye'de yıllık ortalama yağış yaklaşık 574 mm olup, yılda ortalama 449.6 milyar m³ suya tekabül etmektedir. Bu suyun 171 milyar m³'ü Türkiye'nin yüzeysel su potansiyelini teşkil etmektedir. Türkiye'nin yüzeysel su potansiyelinin havzalara dağılımı aşağıda tabloda gösterilmiştir.

**TÜRKİYE DRENaj SAHALARI BAKIMINDAN HAVZALARA GÖRE
YILLIK ORTALAMA SU POTANSİYELİ**

Havzanın Adı	Ortalama Yıllık Akış (km ³)	Potansiyel İştirak Oranı (%)	Ortalama Yıllık Verim (l/s/km ²)
Fırat-Dicle Havzası(*)(**)	49,91	29,19	9,0
Doğu Karadeniz Havzası	14,93	8,73	20,7
Antalya Havzası	11,25	6,58	17,5
Batı Karadeniz Havzası	9,91	5,8	10,9
Doğu Akdeniz Havzası	8,24	4,82	12
Marmara Havzası	7,54	4,41	10,3
Ceyhan Havzası	7,37	4,31	10,8
Çoruh Havzası	7,05	4,12	11
Batı Akdeniz Havzası	6,97	4,08	10,4
Seyhan Havzası	6,79	3,97	9,7
Yeşilırmak Havzası	6,58	3,85	5,3
Kızılırmak Havzası	6,12	3,58	2,4
Sakarya Havzası	5,16	3,02	2,6
Susurluk Havzası	4,23	2,47	5,5
Aras Havzası	4,18	2,44	4,7
Büyük Menderes Havzası	2,97	1,74	3,6
Konya Kapalı Havzası	2,65	1,55	1,7
Van Gölü Havzası	2,26	1,32	4
Meriç- Ergene Havzası	1,84	1,08	4
Gediz Havzası	1,54	0,9	2,9
Kuzey Ege Havzası	1,5	0,87	4,8
Asi Havzası	0,89	0,52	3,6
Küçük Menderes Havzası	0,53	0,31	2,4
Akarçay Havzası	0,33	0,19	1,9
Burdur Göller Havzası	0,26	0,15	1,3
	171,00	100,00	164,00

(*) Fırat Nehri Alt Havzası Yıllık Akışı 27,65 km³ 'tür.

(**) Dicle Nehri Alt Havzası Yıllık Akışı 22,26 km³ 'tür.

Yeraltı suyunu besleyen 41 milyar m³ de dikkate alındığında, ülkemizin toplam yenilenebilir su potansiyeli brüt 234 milyar m³ olarak hesaplanmıştır. Ancak günümüz teknik ve ekonomik şartları çerçevesinde, çeşitli maksatlara yönelik olarak tüketilebilecek yerüstü suyu potansiyeli yurt içindeki akarsulardan 95 milyar m³, komşu ülkelere yurduza gelen akarsulardan 3 milyar m³ olmak üzere, yılda ortalama toplam 98 milyar m³'tür. Yaklaşık 18 milyar m³ olarak belirlenen olarak belirlenen yeraltısuyu işletme rezervi ile birlikte ülkemizin tüketilebilir yerüstü ve yeraltı su potansiyeli yılda ortalama toplam 116 milyar m³ olup, 54 milyar m³'ü kullanılmaktadır.

Yüzey suyunun ekonomik olarak kullanılmasının uygun olmadığı veya yetersiz olduğu alanlarda sulama suyu talebini yeraltı suyundan karşılamaktır. Ülkemizde 18 milyar m³ yeraltı suyu rezervi bulunmakta olup mevcut rezervin 14,6 milyar m³/yıl tahsisı yapılmıştır. Su varlığına göre ülkeler aşağıdaki şekilde sınıflandırılmaktadır:

Su Fakirliği : Yılda kişi başına düşen kullanılabilir su miktarı 1.000 m³'ten daha az.

Su Azlığı : Yılda kişi başına düşen kullanılabilir su miktarı 2.000 m³'ten daha az.

Su Zenginliği : Yılda kişi başına düşen kullanılabilir su miktarı 8.000-10.000 m³'ten daha fazla.

Türkiye su zengini bir ülke değildir. Kişi başına düşen yıllık su miktarına göre ülkemiz su azlığı yaşayan bir ülke konumundadır. Kişi başına düşen yıllık kullanılabilir su miktarı 1.519 m³ civarındadır.

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) 2030 yılı için nüfusumuzun 100 milyon olacağını öngörmüştür. Bu durumda 2030 yılı için kişi başına düşen kullanılabilir su miktarının 1.120 m³/yıl civarında olacağı söylenebilir. Mevcut büyüme hızı, su tüketim alışkanlıklarının değişmesi gibi faktörlerin etkisi ile su kaynakları üzerine olabilecek baskıları tahmin etmek mümkündür. Ayrıca bütün bu tahminler mevcut kaynakların 20 yıl sonrasına hiç tahrip edilmeden aktarılması durumunda söz konusu olabilecektir. Bu sebeple Türkiye'nin gelecek nesillere sağlıklı ve yeterli su bırakabilmesi için kaynakların çok iyi korunup, akılcı kullanılması gerekmektedir.

DSİ projeleri, ülkemizin kalkınması ve milletimizin refah ve mutluluğunun artırılmasında son derece önemli yatırımlardır. Bu projelerin bilinen ekonomik faydaları yanında, gözle görülmeyen sosyal yararları da vardır. Ülkemizde kullanılan elektriğin, gıdanın içtiğimiz suyun ana menşei, su kaynaklarını geliştirme projelerine dayanmaktadır. DSİ, tarım sektörüne yatırım yapmak suretiyle, sulama gelişimini sağlamakta, çiftçi üretimini dolayısıyla gelirini artırarak, zirai sanayiye girdi oluşturmaktadır. Sanayinin ihtiyaç duyduğu elektrik ihtiyacının milli kaynak olan hidroelektrik enerjiden karşılanması, işsizliğin ve göçün azaltılması amacıyla DSİ yatırımlarına gereken kaynak sağlanmalıdır.

Türkiye'nin Hidrolojik Havza Haritası (25 Havza)

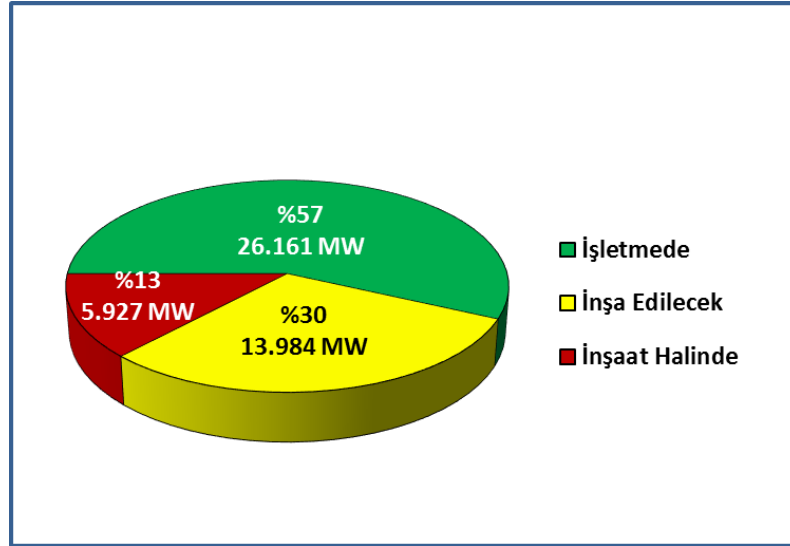

Hidroelektrik Potansiyeli

Türkiye’de teorik hidroelektrik potansiyel 433 milyar kWh, teknik olarak değerlendirilebilir potansiyel ise 216 milyar kWh olarak hesaplanmıştır. Türkiye’nin teknik hidroelektrik potansiyeli dünya teknik potansiyelinin %2’sine, Avrupa teknik potansiyelinin ise %18’ine tekabül etmektedir. Avrupa Birliği’nin yeşil enerji için uyguladığı vergi indirimleri ve destekleme politikaları ekonomik olarak potansiyelin artmasını sağlayacaktır.

ABD teknik hidroelektrik potansiyelinin %86’sını, Japonya %78’ini, Norveç %72’sini, Kanada %56’sını, Türkiye ise %37’sini geliştirmiştir. Uluslararası Enerji Ajansı’nca (IEA) 2020’de dünya enerji tüketimi içerisinde hidroelektrik ve diğer yenilenebilir enerji kaynaklarının payının bugüne göre %53 oranında artacağı öngörülmüş olup, bu her güçteki hidroelektrik potansiyelin değerlendirilmesi olarak yorumlanmaktadır. Avrupa Komisyonu Birlik stratejileri kapsamında Avrupa Birliği (AB) içerisinde 2020 yılına kadar iç brüt enerji tüketimindeki yenilenebilir enerji payını %20’ye çıkartmak üzere gerekli yasal düzenlemeleri yürürlüğe koymuştur.

Ekonomik durgunluklar dikkate alınmazsa, Türkiye’de elektrik tüketimi her yıl %4–10 oranında artmaktadır. Bu talebi karşılamak için ülkemiz yeni enerji projeleri için her yıl 4 milyar ABD Doları ayırmak zorundadır. Bütün dünyada olduğu gibi ülkemizde de enerji hayati bir konu olduğundan, kendine yeterli, sürekli, güvenilir ve ekonomik bir elektrik enerjisine sahip olunması yönünde başta dışa bağımlı olmayan ve yerli bir enerji kaynağı olan hidroelektrik enerjisi olmak üzere bütün alternatifler göz önüne alınmalıdır.

Sulama

Sulamaların Önemi

Eski çağlardan günümüze kadar medeniyetin beşiği olarak adlandırılan bölgeler her zaman su havzalarının yakınında kurulmuş, medeniyetler suyun hayat verdiği topraklarda yeşermiştir. Tarih boyunca akarsulardan yararlanma imkânı bulan toplumlar dönemlerinin en ileri medeniyetlerini kurmuşlar, bulamayanlar ise yurtlarını terk edip göç etmek zorunda kalmışlardır. Yeryüzündeki medeniyetin ilk kaynağı olarak gösterilen, yazının bulunduğu,

verimli topraklarında ilk tarımın yapıldığı ve “verimli hilal” olarak da adlandırılan Mezopotamya, bu ev sahipliğini Dicle ve Fırat’ın bereketli sularına borçludur.

M.Ö. 3000 yılında Sümerler tarafından yapıldığı sanılan bir kanal şebekesiyle Fırat ve Dicle Nehirleri birbirine bağlanarak bu nehirlerden daha fonksiyonel şekilde yararlanıldığı bilinmektedir.

Günümüzde de su ve sulama önemini korumakta olup, su arzının giderek artan dünya nüfusunun taleplerini karşılayamaması sebebiyle suyun stratejik bir meta haline geldiğini görmekteyiz. Gelecekte su kaynaklarının kullanımı ve kalitesini etkileyecek en önemli faktör nüfus olacaktır. Dünyanın toplam nüfusu 2015 yılında 7,3 milyarı aşmıştır ve Birleşmiş Milletler tarafından 2002 yılında yayımlanan tahminlere göre 2050’de 12 milyara ulaşacağı ön görülmektedir. Bir başka deyişle 2050 yılına gelindiğinde, 2015 yılındaki dünya nüfusu, %60 oranında artmış olacaktır.

Dünyadaki toplam yıllık gıda maddeleri üretimi, toplam tüketimi karşılayabilecek düzeydedir. Ancak, çeşitli bölgeler arasında kişi başına düşen üretim miktarı yönünden farklılıklar vardır.

Gelişmekte olan ülkelerde %60’a varan tarımsal istihdamın gelişmiş ülkelerde %7’ye kadar düştüğü görülmektedir. Diğer bir ifade ile gelişmekte olan ülkelerde tarımla meşgul olan bir kişi kendisi dahil olmak üzere yaklaşık 2 kişiyi besliyor iken, gelişmiş ülkelerde bu değer 14 kişiye kadar çıkabilmektedir. Ülkemizde ise tarımsal istihdam oranı yaklaşık %25 olup, tarımda istihdam edilen her bir kişi kendisi dahil 4 kişiyi beslemektedir.

Tarım sektörünün bir diğer işlevi ise kalkınmanın finansmanını sağlamasıdır. Ekonomik kalkınmada tarım ve sanayi sektörleri karşılıklı ilişki içinde olma durumundadır. Gelişen tarım, tarım dışı sektörlerde üretilen girdileri ve tüketim mallarını talep ederek tarım dışı sektörlerin daha da büyümesini, gelişmesini sağlarken; tarım dışı sektör de tarımdaki fazla işgücüne istihdam alanları sağlayarak ve aynı zamanda tarımsal ürünleri talep ederek, tarımın gelişmesini sağlayacaktır. Dolayısıyla tarım ve sanayi sektörleri karşılıklı olarak sürekli ilişki içinde olan ve birbirlerini karşılıklı olarak besleyen iki pazar durumundadır. Ekonomik kalkınma hamlesinde her ikisinin de ihmal edilmemesi gerekmektedir.

Ülkemizde, ekonomik olarak sulanabilecek 8,5 milyon hektar tarım alanının yaklaşık %73’ü sulanabilmektedir. Beslenme ihtiyacının karşılanması, sanayinin ihtiyacı olan tarımsal ürünlerin dengeli ve sürekli üretilmesi, tarım sektöründe çalışan nüfusun işsizlik sorununun çözülmesi ve refah seviyesinin yükseltilmesi için geri kalan yaklaşık 2,27 milyon hektarın da sulanması ve bunun için gereken sulama tesislerinin bir an önce inşa edilmesi özel bir önem taşımaktadır.

Bu kadar çeşitli faydaları olan sulamanın gerçekleştirilmesi, her şeyden önce sulanacak arazilerin sulamaya elverişli olmasına, sulamada kullanılacak su kaynağının yeterli bulunmasına ve kalitesinin uygunluğuna bağlıdır. Bu iki esas şartın mevcudiyeti halinde, suyu sulama sahasına iletecek ve çiftçi tarafından kullanımını sağlayacak sulama şebekesi ile fazla suları sulama sahasından uzaklaştıracak olan drenaj şebekesinin tesisi gerekli olur. Bütün bu fiziki tesislerin tam ve mükemmel olması bile başarılı bir sulama için yeterli olmayacaktır. Nitekim sulama yöntemleri canlı bir iş olup, başarısı sistemin mesul idarece iyi işletilmesi kadar, çiftçilerin bilgi ve becerilerine de bağlıdır.

Su; zirai gelişmede, en önemli girdilerden biridir. Toprakta bitki için gerekli olan nemi temin ederek verimi artırmanın yanı sıra, sektörü iklim şartlarından bağımsız kılmaktadır. Ayrıca ilave istihdam yaratmakta, kırsal alanda gelir dağılımını düzeltmekte, gübre kullanımına imkân sağlamakta, üretimin çeşitlenmesine ve tenebbüt müddetinin uzunluğuna bağlı olarak birim alandan birden fazla ürün alınmasına imkân vermektedir. DSİ tarafından sulanan alanların 6,5 milyon hektara çıkması ile ilave olarak 2 milyon kişiye istihdam sağlanarak ekonomik faydanın yanında sosyal fayda da temin edilecek ve büyük şehirlere yapılan göç büyük ölçüde önlenecektir.

Sulama Projelerinde Önceliklerin Belirlenmesi

DSİ Genel Müdürlüğü, Yatırım Programı'nı oluştururken aday sulama projelerini aşağıda belirtilen kriterlere göre değerlendirmektedir:

- Çiftçilerin sulama talebinin olması,
- Arazinin verimli olması,
- Su kaynağının (baraj veya gölet) hazır olması,
- Cazibe sulaması yapılabilmesi,
- Toplulaştırmanın yapılmış olması.

Bu kıstasların tamamını sağlayan projelere öncelik verilmektedir.

Çiftçilerin sulama bilincine erişmeleri, kendi aralarında bir araya gelerek örgütlenmeleri ve katılımcı sulama yönetimini sahiplenmeleri, sulama yatırımlarını geri ödemeyi benimsemeleri ve sulama sistemi kurulması yönünde istek ve beyanda bulunmaları projenin uygulanmasında ilk ve önemli bir aşamadır. Bunun en güzel örnekleri YAS Sulama Kooperatiflerinde görülmektedir.

Bilindiği üzere barajların; taşkın koruma, enerji, sulama, içme suyu gibi birden çok amacı olabilmektedir. Sulama dışındaki öncelikleri geliştirilmiş barajların sulama maksadının da bir an önce devreye alınabilmesi bakımından, öncelikle yatırım programına alınarak gerçekleştirilmeleri durumunda, bu yatırımların milli ekonomiye geri dönüşü hızlı, katkısı da daha fazla olacaktır. Su kaynağının baraj veya gölet olması çiftçilere sezon boyunca güvenli ve kaliteli su temin ederek tarımsal üretim yapma imkânı da sağlayacaktır.

Cazibe sulama yatırımlarının pompaj sulama yatırımlarına nazaran daha ucuz olması ayrıca işletme sırasında çiftçiye getirdikleri yükün de azlığı sebebiyle tercih edilmektedir. Toplulaştırma yapılmış arazilerde kamulaştırma ve diğer yatırım maliyetleri azalarak işletme sırasında da optimum ve randımanlı işletme şartları oluşacağından, yörede toplulaştırma yapılmış olması sulamaya geçiş için tercih konusudur. Arazinin verimli hatta iklim koşullarının müsait olması sebebiyle birden fazla ürün alınabilecek yerlerde öncelikle sulama projesi geliştirilmesi önem arz etmektedir.

Sulama Yönetimi ve Sulama Planlaması

Sulama yönetimi hizmetleri; sulama mevsiminden önce yapılan çalışmalar (genel sulama planlaması, gerekli bakım-onarım çalışmaları, su kullanım protokolü yapılması v.b.), sulama mevsiminde yapılan çalışmalar (su dağıtım programlarının uygulanması, mesaha çalışması, ŞAS kayıt altına alınması vb.) ile sulama mevsimi sonrasında yapılan çalışmalar (Planlı Su Dağıtım Raporunun hazırlanması vb.) ile sulama alanlarında suyun adil, eşit-yeterli, güvenilir bir şekilde paylaşımının sağlanması çalışmalarını içermektedir.

Sulama yönetiminde başarı, sulama alanı içerisinde sulanacak alan miktarı ve ekilecek ürünlerin doğru olarak saptanması ile, su dağıtım planlarının yapılması ve uygulanması, kullanılan suyun her kademede ölçülmesi, tarla içi geliştirme hizmetlerinin tamamlanması ile artmaktadır.

Terfili Sulama Tesisleri

Terfili Sulama Tesisleri; DSİ tarımsal sulama projelerinde su kotunun sulanacak araziden düşük olduğu durumda suyun tarım arazilerine terfi merkezleri ile iletildiği sulamalardır. Ayrıca terfi merkezleri, sulamadan dönen suların tarım alanlarından uzaklaştırılmasında ve yeraltı sularının çıkarılması maksadıyla da tesis edilmektedir.

Terfili sulama tesisleri muhtevasında inşa edilen terfi merkezlerinin, işletme faaliyetleriyle ilgili politika ve yöntemler belirlenmekte, uygulamalar yerinde izlenmekte, görülen aksaklıkların giderilmesi için önerilerde bulunulmakta, pompa tesislerindeki teçhizata ait karakteristik bilgilerin envanteri tutulmakta ve terfili sulama tesislerinin yıllık işletme performanslarının takibi ve değerlendirilmesi yapılmaktadır.

Taşkın-Drenaj terfi merkezlerinin taşkın hissesine karşılık gelen yıllık enerji giderlerinin karşılanabilmesi için gerekli ödeneğin belirlenmesi ve yıl içerisinde Bölge Müdürlüklerinin keşif artışı ve ilave ödeneklerin değerlendirilmesi ve neticelendirilmesine yönelik çalışmalar yürütülmektedir.

Tabansuyu İzleme ve Değerlendirme Çalışmaları

Tabansuyu; Toprağın geçirimsiz bir tabakası üzerinde bulunan ve bulunduğu yerdeki toprak tabakalarını sürekli olarak doymuş durumda tutarak bitkilere zarar veren sudur.

Tabansuyu Gözlem Kuyuları;

Sulamaya açılan alanlarda, sulamadan beklenen faydanın sağlanmasında “sulama ve drenaj” verim ve gelir artışının hem de sürekliliğinin sağlanmasında en önemli iki bileşendir.

Sulama ve drenaj ilişkileri çözümlenmeyen alanlarda, sulama sonrası toprak-su dengesinin bozulması nedeniyle yüksek tabansuyu, tuzluluk ve çoraklaşma sonucunda bitkisel verim hızla azalmaktadır.

Ülkemiz koşullarında etkili bitki kök derinlikleri incelendiğinde, 0-1,5m derinliğindeki tabansuyunun bitkiye zarar verebileceği tespit edilmiştir. Bu sebeple DSİ’ce işletmeye açılan sulamalarda tarımsal sahaların tabansuyu sorunu açısından değerlendirilmesi maksadıyla, tabansuyu yükseklik ve tuzluluk problemi olan alanlar izlenmektedir. Ayrıca tabansuyunun yanı sıra tuzlanma problemi olan sulama alanları da izlenmektedir.

DSİ sulamalarında tabansuyu izleme çalışmalarına 1966 yılında 5 adet sulama şebekesinde başlanmıştır.

İşletme Haritaları ve CBS Çalışmaları

Şebekedeki hakimiyeti arttırmak, sulama beyannamelerinin gerçekliğini sorgulayabilmek, şeffaf yönetim ve bütçe yapmak, sulama sahası hakkındaki mekânsal ve sözel verilere kolayca ulaşmak, Sulamanın planlanması, bitki deseni belirlenmesi, sulama alanında oluşan sorunların kaynağının tespit edilmesini sağlamak, sulamanın, kanal sulama takip sistemi ve harita üzerinde eşzamanlı yürütülmesini sağlamak maksadıyla İşletme haritaları Coğrafi Bilgi Sistemi ile sayısal ortamda hazırlanmaktadır.

İşletme haritalarının Coğrafi Bilgi Sistemi ile sayısal ortamda hazırlanabilmesi için belirlenen 3 pilot bölgede; DSİ 1. Bölge (Bursa İznik gölü çevresi), DSİ 13. Bölge (Antalya Serik Köprüçay ve Deniztepesi Zırlankaya sulaması) ve DSİ 25. Bölge (Balıkesir Çinge, Pamukçu, Balıkesir Ovaları) çalışmalar tamamlanmıştır.

Diğer taraftan 2006 yılından sonra inşa edilen tüm projelerin sayısal ortamda teslim edilmesi, kadastro verileri ve tapu verilerinin tüm Türkiye’de hazır olması sebebiyle bunlar üzerinde kanal, sanat yapıları vb. yapıların sayısallaştırılarak işletme haritalarının oluşturulabileceği düşünülmüş ve çalışmalar bu kapsamda yoğunlaşmıştır.

Kadaastro verileri ile tapu verilerinin ayrı tablolarda tutulması sebebiyle bunların birleştirilmesi ve kullanıcıların yararlanabileceği şekle dönüştürülmesi için yazılım çalışmaları devam etmektedir.

Müdahaleler ve Tesislerin Maksat Dışı Kullanımı

DSİ Genel Müdürlüğünce 6200 sayılı Kanuna göre toprak ve su kaynaklarının değerlendirilmesi maksadıyla baraj, sulama, taşkın koruma, kurutma, park ve rekreasyon tesisleri, idare binası, lojman vb. tesisler inşa edilmekte ve bu tesisler inşa edilirken bir kısım taşınmaz kamulaştırılmaktadır. Kamulaştırılan bu taşınmazlar ve DSİ’ce inşa edilerek işletmeye açılan tesisler zaman zaman müdahaleler ile karşı karşıya kalmaktadır. DSİ’ce inşa edilmiş tesislere yapılmış müdahalelerin önlenmesi ve giderilmesi için izlenecek yöntemlere ilişkin olarak “DSİ Tesislerinde Görülen Müdahale ve Kirlenmeler İle Bunların Önlenmesine Dair Rehber” hazırlanmış olup, DSİ tesislerde görülen müdahalelerde, rehberde belirtilen hususlar uygulanmaktadır. Bununla birlikte, Rehberde müdahale ve kirlenmelerin önlenmesi için izlenecek yollara ilişkin teklifler, kanuni hükümler ve hükümlerin uygulamada kullanılması, görevli kamu personelinin yasal güvencesi ile DSİ ünitelerinin görev ve sorumlulukları da yer almaktadır.

Kuraklıkla Mücadele

Kurak periyotlarda normal şartlara göre oldukça azalan yerüstü suyunun su kullanıcılarına tahsis miktarı ile suyun eşit ve adil dağıtımı daha büyük önem arzemesi sebebiyle Bölge Müdürlüklerimizin hidrolojik envanterlerine göre “Kuraklık Eylem Planı”nın bir parçası olan “Kuraklık İşletme Talimatı” hazırlanmakta söz konusu talimata uygun olarak su

kaynağının mevcut durumuna göre bir durum analizi yapıp, buna göre bir faaliyet planı uygulanmaktadır.

Yapılan çalışmada rezervuar minimum hacmi, rezervuar aktif hacmi ve sulama alanındaki ortalama sulama suyu İhtiyacı karşılaştırılarak;

Kritik; Mülki İdare Amirleri, Yerel Yöneticiler, Sulayıcı Teşkilat Yöneticilerinin katılımı ile geniş katılımlı toplantı yapılarak, mevcut durumun izah edilmesi ve mevcut suyun adil bir şekilde dağıtımı için bir komisyon kurulması, gece sulaması yapılmasının sağlanması, sabit tesislere (meyve bahçeleri) öncelik verilmesi,

Kısıntılı; Sulayıcı teşkilatların ve ilgililerin de katıldığı toplantılar düzenlenerek sulamalarda yapılacak kısıntı konusu değerlendirilecek ve bunun su kullanıcılarına duyurulması için İlgili Mülki Amirlere ve Yerel Yöneticilere gerekli yazılı ve sözlü ikaz yapılması, kısıntılı su dağıtım programının hazırlanması ve uygulanması.

Yeterli; Sulama planlaması doğrultusunda su dağıtımı yapılarak suyun tasarruflu kullanımının sağlanması, Faaliyet planı uygulanır.

Katılımcı Sulama Yönetimi

Devir Çalışmaları

Sulama tesislerinin işletme, bakım ve yönetim sorumluluğunun devrine ilişkin çalışmaların hukuki alt yapısını;

Anayasa'nın 168. Maddesi "Tabii servetler ve kaynaklar Devletin hüküm ve tasarrufu altındadır. Bunların aranması ve işletilmesi hakkı Devlete aittir. Devlet bu hakkını belli bir süre için, gerçek ve tüzelkişilere devredebilir. Hangi tabii servet ve kaynağın arama ve işletmesinin, Devletin gerçek ve tüzelkişilerle ortak olarak veya doğrudan gerçek ve tüzelkişiler eliyle yapılması, kanunun açık iznine bağlıdır. Bu durumda gerçek ve tüzelkişilerin uyması gereken şartlar ve Devletçe yapılacak gözetim, denetim usul ve esasları ve müeyyideler kanunda gösterilir."

6200 sayılı Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü'nün Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun'un 1. Maddesinin "(Değişik: 11/10/2011 - KHK - 662/49 md.) "Bu Kanunun amacı; yerüstü ve yeraltı sularının zararlarını önlemek ve/veya bunlardan çeşitli yönlerden faydalanmak maksadıyla bu Kanun ve ilgili diğer mevzuatla verilen görevleri yerine getirmek ve yetkileri kullanmak üzere; Orman ve Su İşleri Bakanlığına bağlı, kamu tüzel kişiliğine sahip, merkezi Ankara'da bulunan özel bütçeli bir kuruluş olan Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü'nün kuruluş, görev, yetki ve sorumluluklarını düzenlemektir." ve aynı kanunun 2. maddesinin k bendi "Umum Müdürlüğün yaptığı veya devraldığı tesislerden

işletmelerini bizzat deruhte etmediklerinin işlemelerini sağlamak üzere işletmeler kurmak ya doğrudan doğruya veyahut da işletmeler marifetiyle ortaklıklar teşkil etmek ve lüzumu halinde tesisleri hakiki ve hükmi şahıslara devretmek üzere Vekalet teklifte bulunmak;” oluşturmaktadır.

DSİ Genel Müdürlüğü 1993 yılına kadar genellikle 20 000 dekarın altında olan küçük sulama şebekelerinin işletme, bakım ve yönetim sorumluluğunu su kullanıcılarına devretmiştir. Ancak 1993 yılından itibaren;
İnşa halindeki baraj, gölet ve sulama tesislerinin tamamlanmasıyla birlikte işletmeye alınan sulama alanlarının ve beraberinde DSİ’nin işletme ve bakım sorumluluğunun her geçen yıl daha da artması,

İşletme ve bakım hizmetlerinin yürütülmesinde ihtiyaç duyulan personel, ekipman, makine parkı ve mali kaynakların devlete büyük bir yük getirmesi,

Sulama tesislerinden beklenen faydanın sağlanabilmesi için işletme, bakım, onarım ve yönetim hizmetlerinin aksatılmadan yürütülmesinin gerekliliği,
Faydalananların hizmetleri daha düzenli, süratli ve ekonomik olarak yapabilecekleri düşüncesi,

Dünyada benimsenen katılımcı sulama yönetimi anlayışı ile su kullanıcılarının kurdukları örgütler ve yerel yönetimlerce yapılan sulama işletmeciliğinin ağırlık kazanmaya başlaması
nedeniyle sulama tesislerinin mülkiyeti İdaremizde kalmak şartıyla işletme, bakım ve yönetim sorumluluğunun devri hız kazanmıştır.

Sulama tesislerinin işletme, bakım ve yönetim sorumluluğunun devri ile;
Çiftçi katılımı sağlanarak tesisten faydalananların tesisleri sahiplenmesi ve koruması,

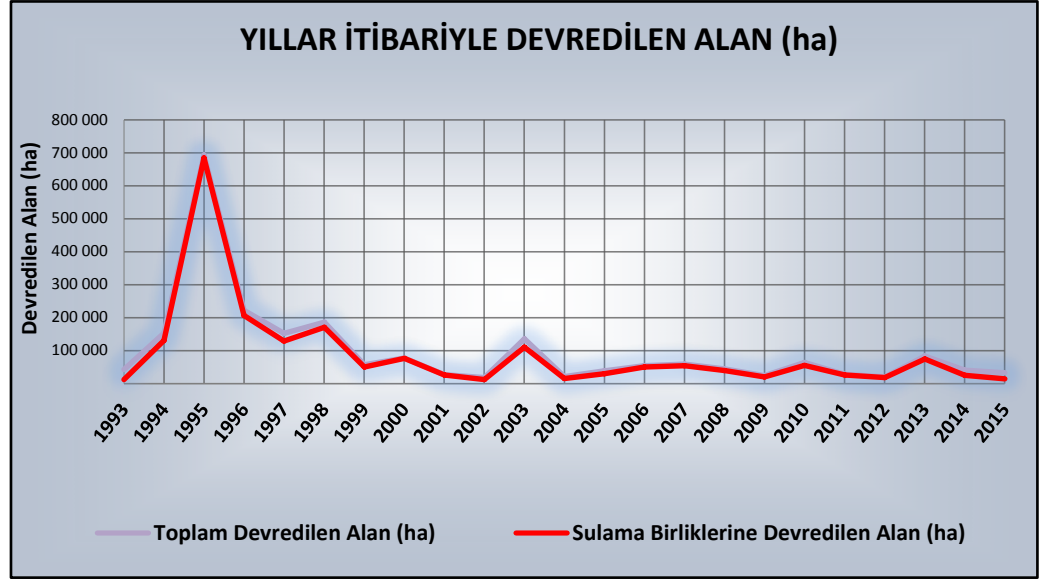
Yerinden yönetim ile sulama işletmeciliğinde hızlı, yerinde ve etkili kararlar alınarak hızla uygulamaya geğirilmesi,

Çiftçilerin yönetimde yer alarak özdenetimin sağlanması,

Bakım ve onarımın zamanında yapılması, işletme ve bakım giderlerinin (personel giderleri, enerji giderleri, bakım ve onarım giderleri) azalması,

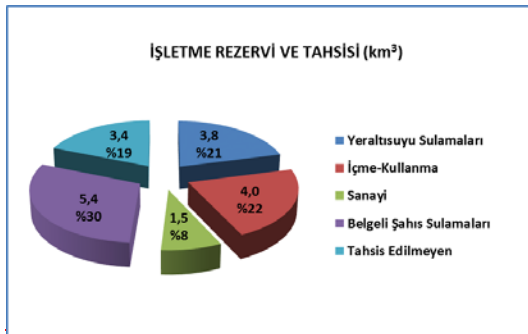
Daha adil su dağıtımı yapılabilmesi hedeflenmiştir.

1965-1993 yılları arasında 9 sulama birliğine devredilen sulama alanı 12.110 hektar (%29) iken 1994-1995 yılında 132 sulama birliğine devredilen sulama alanı 814.088 hektara (%96) yükselmiştir.

Yeraltısıyu Potansiyeli

DSİ Genel Müdürlüğünce 2015 yılı sonuna kadar yapılmış olan hidrojeolojik etütler neticesinde tespit edilmiş olan 18 km³ yeraltısıyu rezervinin 3,78 km³'ü Yas Takviye+kamu kuruluşları ve sulama kooperatiflerine ait Devlet Eliyle Yapılan yeraltısıyu sulamalarında, 3,96 km³'ü içmekullanmada, 1,45 km³ 'ü sanayi suyu ihtiyaçları ile 5,41 km³'ü ise belgeli şahıs sulamalarında olmak üzere toplam 14,6 km³'lük bölümünün tahsis işlemi yapılmıştır. 167 sayılı "Yeraltıları Hakkında Kanun" hükümleri uyarınca açılacak kuyuların adetleri, yerleri, derinlik ve diğer özellikleri ile çekilecek su miktarı DSİ'ce belirlenir. 167 sayılı Kanun'un 3. maddesi uyarınca sınırları ve yapısı, özellikleri belirlendikçe yeraltısıyu sahaları DSİ Genel Müdürlüğü'nün teklifi üzerine ilgili bakanlıkça "Yeraltısıyu İşletme Alanları" kabul ve ilan edilir. İlan edilmiş yeraltısıyu işletme sahaları içinde ve dışında yeraltısıyu aranması ve kullanılması aynı kanunun 8. maddesi uyarınca DSİ tarafından verilecek izne bağlıdır. Aynı şekilde ıslah ve tadil izin belgeleri de yine DSİ'nin yetkisi dahilindedir.

YAS REZERV VE TAHSİS TABLOSU		
Tahsis Şekli	Miktarı (km ³)	Oranı (%)
Yeraltısıyu Sulamaları	3,78	21
İçme-Kullanma	3,96	22
Sanayi	1,45	8
Balgeli Şahıs Sulamaları	5,41	30
Tahsis edilmeyen	3,4	19
Toplam	18	100

Yeraltısıyu Kullanımı

Ülkemizde yeraltıları; içme-kullanma ve sanayi suyu ihtiyaçları ile sulama maksatlı kullanılmaktadır. Yeraltısıyu sulama faaliyetleri DSİ Genel Müdürlüğü ve KHGM'ce yürütülmekte iken hâlihazırda DSİ ile İl Özel İdarelerince yürütülmektedir.

Yeraltısu Yulamları: Ülkemizde gün geçtikçe artan ve gelişme gösteren yeraltı suyu sulamalarını devlet eliyle yapılan sulamalar ve halk sulamaları olmak üzere iki gruba ayırmak mümkündür.

Devlet Eliyle Yapılan Yeraltısu Yulamları

Bu sulamalar DSİ YAS Sulamaları, Kamu YAS Sulamaları ve YAS Sulama Kooperatiflerine ait sulamalar olmak üzere 3 ayrı biçimde uygulanmaktadır.

DSİ YAS Sulamaları

DSİ Genel Müdürlüğü’nce inşa edilen yüzey sulamalarını takviye etmek veya kombine bir sulama yapmak maksadıyla geliştirilmiş projelerdir. Ayrıca sadece yeraltı suyundan faydalanarak inşa ve işletmesi DSİ tarafından yapılan sulamalar da bu kapsam içerisinde. Ancak bilindiği gibi son yıllarda bu sulamaların işletme hakkı, kurulmakta olan sulama örgütlerine devredilmektedir.

Kamu YAS Sulamaları

Çoğunluğu Tarım işletmelerini kapsamak üzere kamu kuruluşları adına hazırlanan projeler ile gerçekleştirilmiş sulamalardır. Bu projeler bedeli mukabili yapılmakta ve işletmeleri ilgili kurum veya kuruluşlarca yürütölmektedir. 31.12.2015 tarihi itibarı ile kamu kuruluşlarına ait 32 adet projede 2.129 adet işletme sondaj kuyusu ile 85.850 hektar alanın yeraltı suyundan sulanması sağlanmıştır.

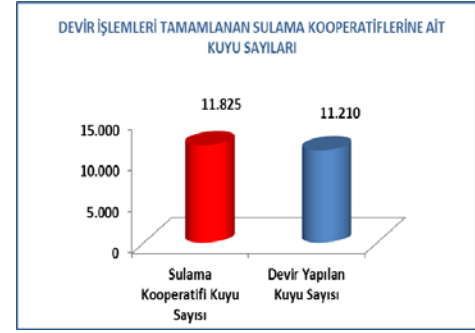
YAS Sulama Kooperatifleri

Ülkemizdeki yeraltı suyu sulamalarının en büyük bölümünü oluşturmaktadır. 1966 yılından itibaren uygulanmaya başlanan ve 1.163 sayılı Kooperatifler Kanunu’na göre kurulan sulama kooperatifi sulamaları, aradan geçen süre zarfında yoğun çiftçi talepleri ile karşılaşmış ve önemli gelişmeler göstermiştir. Bu sulamalar önceleri “Mahdud Mesuliyetli Zirai Sulama Toprak Muhafaza ve Arazi Islahı Toprak ve Su Kooperatifi” adıyla, DSİ ve Toprak-Su Genel Müdürlüğü arasındaki işbirliği ile başlamış, Toprak-Su teşkilatının lağvedilip Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğü’nün kurulmasından sonra “S.S. Sulama Kooperatifleri” adı altında çalışmalar her iki Genel Müdürlükçe birlikte devam ettirilmiş. Bu çalışmalar, söz konusu sulama kooperatiflerinin kurulmasını teşvik etmek, tesislerin inşaatını yapmak ve işletmeye geçtikten sonraki faaliyetlerini yürütmek amacıyla DSİ, Toprak-Su ve Ziraat Bankası arasında akdedilen 03.03.1966 tarihli ve daha sonra revize edilen 31.12.1973 tarihli işbirliği protokolü ile gerçekleştirilmektedir.

Sulama kooperatiflerine ait hizmetlerde DSİ Genel Müdürlüğü yapacağı tesislerle ilgili teknik ve ekonomik fizibilite raporlarını hazırlamak, yeraltı suyu işletme sondaj kuyularını açmak, işletilecek kuyuların elektrifikasyon tesislerini projelendirmek ve inşasını yapmak, kuyulara uygun motopompları tespit ederek temin ve montajı işlemlerini gerçekleştirmekle görevlendirilmiştir. Sulama kooperatifleri ise DSİ Genel Müdürlüğü’nce inşa edilen tesisleri devralmak ve sulama şebekeleri ile bakım ve onarımlarını yaparak yeraltı suyu sulama tesislerinin işletmesini yapmakla yükömlüdür.

Sulama kooperatifleri adına mülga Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğü'nce yapılan sulama tesisleri inşaatları bedelsiz olmakla beraber, DSİ Genel Müdürlüğü'nce açılan işletme sondaj kuyuları, inşa edilen kuyu başı elektrifikasyon tesisleri ve motopomp bedelleri geri ödemeye tabidir.

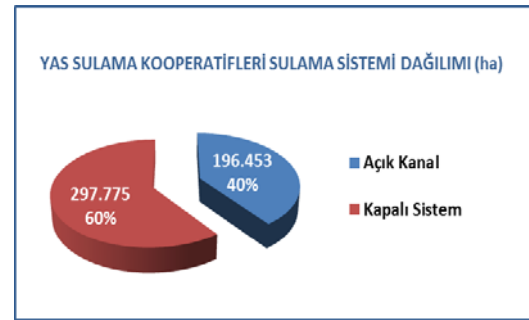
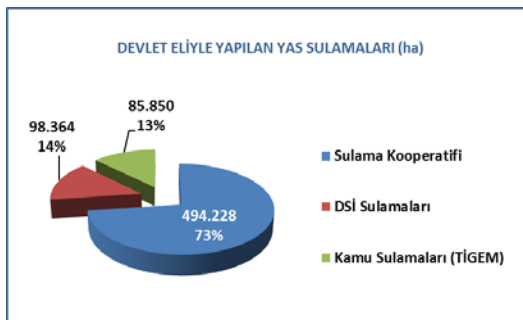
Sulama kooperatiflerine ait yeraltı suyu sulamalarında 31.12.2015 tarihine kadar 11.825 kuyuda 494.228 hektar arazinin sulanması sağlanmıştır. Ülkemizde halen faaliyette bulunan takriben 1.443 adet sulama kooperatifinin dağılımında yoğunluk Konya, Isparta, Eskişehir, Kayseri, Edirne, Samsun, İzmir DSİ Bölge Müdürlüklerindedir.

İnşa edilen yeraltı suyu sulama tesisleri 6200 sayılı Kanun gereğince sulama kooperatiflerine devredilmektedir. 31.12.2015 tarihine kadar tevsi işleri dahil olmak üzere 2.300 adet ünite 11.210 adet kuyunun devir işlemleri yapılmıştır.

31.12.2015 tarihi itibarı ile DSİ YAS Sulamaları, Kamu YAS Sulamaları ve YAS Sulama Kooperatiflerinin aracılığıyla 15.982 adet işletme sondaj kuyusundan net 678.442 hektar alan yeraltı suyundan sulanmaktadır. Ülkemizde yeraltı suyu sulama projelerinin ele alınmasından itibaren en fazla gelişme sulama kooperatiflerinde olmuş ve kooperatif sulamalarının toplam yeraltı suyu sulamaları içindeki payı %73'tür. Yeraltı suyu sulama alanlarının toplamı, DSİ tarafından sulamaya açılan alanların içinde yaklaşık %14'lik bir pay oluşturmaktadır. Kamu Sulamalarının payı ise %13'tür.

Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğü'nün kapanmasından sonra, DSİ ve KHGM'ce ortaklaşa yapılan YAS Sulama Kooperatiflerinin yarım kalan sulama inşaatlarının tamamlanması amacıyla, Resmi Gazete'nin 05.08.2005 tarih ve 25897 sayısında yer alan, 2005/9173 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı uyarınca, yeraltı suyu sulama kooperatiflerine ait sulama şebekeleri, kooperatif yönetimlerinden de talep gelmesi halinde, bedeli karşılığında Devlet Su İşleri tarafından gerçekleştirilebilecektir.

Halk YAS Sulamaları

Çiftçilerin 167 sayılı Kanun esaslarına göre kullanma belgesi alarak yaptığı ferdi sulamalar bu çerçevededir. 31.12.2015 tarihine kadar özel sulama yapılması ve içme-kullanma, sanayi suyu için 291.858 adet kullanma belgesi verilmiş olup, münferit şahıs sulamaları için 5,41 km³ yeraltı suyu tahsis edilmiştir.

İçme Suyu Temini

1053 sayılı Kanun'un 1968 yılında yürürlüğe girmesinden bu yana çeşitli tarihlerdeki Bakanlar Kurulu Kararları ile nüfusu 100.000'i aşan 52 şehre içme, kullanma ve sanayi suyu sağlanması konusunda Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü yetkilendirilmiştir. Ancak 1053 Sayılı Kanun'un 10'uncu maddesinin birinci fıkrasının değişmesiyle, nüfus kriteri ortadan kalkarak belediye teşkilatı olan 2.948 yerleşim yerine içme, kullanma ve sanayi suyu sağlanması ve gerekli gördüğü öncelikli atıksu arıtma ile ilgili yatırım hizmetleri konusunda Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü yetkilendirilmiştir.

1053 sayılı Kanun çerçevesinde DSİ Genel Müdürlüğü tarafından tamamlanan tesislerden, 2015 yılı sonu itibarıyla içme suyu standartlarına uygun kalitede 41 milyon nüfusa yaklaşık yılda toplam 3,76 milyar m³ içme, kullanma ve sanayi suyu sağlanmıştır. İnşaatları devam etmekte olan içme suyu projeleri ile kesin projesi tamamlanan ve planlama ya da kesin proje aşaması tamamlanarak hizmete alınacak projelerden elde edilecek su miktarı ile birlikte bu miktarın yılda toplam 7,09 milyar m³'e ulaşması planlanmaktadır. Bu toplama, DSİ Bölge Müdürlükleri tarafından ilgili belediyeler adına açılan kuyulardan çekilen yeraltısu miktarı ile diğer bazı kuruluşların istekleri üzerine 1053 sayılı Kanun dışında geliştirilen içme suyu kaynaklarından sağlanan su miktarı eklenmemiştir.

Yatırımlar planlanırken en kısa sürede ihtiyacın karşılanması göz önünde bulundurulmakta ve ihtiyaçların öncelik sırasına göre yatırımlar da sıralanmakta, belirli sayıda proje tamamlanmadan yeni projelere başlanılmamasına özen gösterilmektedir. Bu ilkeyi gerçekleştirebilmek amacıyla öncelikle 81 il merkezi ve sonra nüfusu 50 000'i geçen ilçe merkezi daha sonra nüfusu 25.000-50.000 arasındaki ilçe merkezlerinin içmesuyu Eylem Planları hazırlanmıştır. Bu planlar belirli aralıklarda güncellenmekte ve içme-kullanma ve sanayi suyu ihtiyaçları belirlenerek öncelik sıralaması yapılmaktadır. DSİ, 1053 sayılı Kanun'un 2007 yılında değişmesi ile birlikte; aynı kaynaktan birden fazla yerleşime su verme imkanı olan projelerde nüfus kriteri aramaksızın ana isale hattına yaklaşık 5 km mesafedeki tüm yerleşimlere içmesuyu verilecek şekilde grup projeleri yapmaya da başlamıştır. Böylece hem parasal hem de su miktarı yönünden ciddi tasarruf sağlanmaktadır. İnsan yaşamının vazgeçilmez en temel ihtiyacından biri olan suyun temini için çalışmakta olan Hizmetler Sektörü ödenek ihtiyacının bazı ekonomik verilere göre değerlendirilmemesi ve ihtiyaçların karşılanması gerekmektedir.

Atıksuyun Toplanması ve Arıtılması

Kullanılmış suların tekrar kazanılması amacıyla gerekli tesisleri yapmak veya yaptırmak, çevre ve sağlık açısından öncelikli görülen yerlerde kirlenme kontrolünü yapmak ve bu hususta gerekli tedbirleri almak üzere; planlama ve uygulama proje çalışmaları ile bu kapsamdaki işlerin inşaat ihalelerinin yapılması DSİ Genel Müdürlüğü'nün sorumluluğundadır.

Ergene Havzası Koruma Eylem Planı kapsamında yer alan ve nüfusu 10 binden fazla olan 12 adet il ve ilçe merkezinin ileri biyolojik atıksu arıtma tesisi ile 3 adet yerleşimin kolektör hattının tesisinin projelendirilip (AAT) inşası başta olmak üzere DSİ Genel Müdürlüğü atıksu sektöründeki çalışmalarını öncelikle içmesuyu maksatlı baraj havzaları ile nehir havzalarının korunması konusunda yoğunlaştırmıştır.

Yürütülmekte olan atıksu toplama ve arıtma çalışmaları ile alıcı ortamlara yapılacak sağlıklı ve her türlü hastalığa yol açabilen geçici deşarjların önüne geçilerek, atıksuyun

arıtma tesisinde arıtıldıktan sonra alıcı ortama verilmesi sağlanacaktır. Böylelikle yerleşimler daha sağlıklı ve temiz içmesuyuna kavuşacak ve yaşanabilir bir çevre oluşturulacaktır. Ayrıca arıtılmış atıksuyun, uygun yerleşimlerde, sulama suyu olarak kullanılması önemli miktarda su tasarrufuna da imkan sağlayacaktır.

Çevre ve Taşkın

Türkiye’de çevre konusu oldukça yeni bir konudur. “Çevre” terimi ilk olarak 1982 Anayasası’nın 56. maddesinde yer almış ve 1983 yılında Çevre Kanunu hazırlanarak yürürlüğe girmiştir. Sosyo-ekonomik kalkınmaya bağlı olarak gelişen çevre sektörü kapsamında su kaynakları gelişimi projelerimizden ÇED yönetmeliği kapsamına girenler için çevreye olan olumsuz etkilerini en aza indirmek maksadıyla Çevresel Etki Değerlendirme (ÇED) çalışmaları kuruluşumuzca yapılmaktadır. Ayrıca diğer faaliyetlerin Bakanlıkça gerçekleştirilen toplantılarına da katılım sağlanmaktadır. Planlama Raporları içerisinde Çevresel Etki Değerlendirmesi başlığı altında projelerimizin çevreye olabilecek etkileri incelenmektedir. DSİ yatırımcı bir kuruluş olmasına rağmen çevreye her zaman duyarlı olmuştur. Genel Müdürlüğümüz 1993’te yürürlüğe giren ÇED Yönetmeliğinden önce de faaliyetlerinin çevreye olabilecek etkilerine ilişkin bir çok çalışmalar yapmıştır. (İzmir Tahtalı Barajı, İzmir Gördes Çağlayan Barajı, Melen Projesi ÇED çalışmaları örnek olarak verilebilir.)

1979 yılından beri DSİ, kendi geliştirdiği projeler çerçevesinde planlama aşamasından başlayarak güvenilir ve doğru ölçüm metotlarıyla su kaynaklarının kalite çalışmalarını değerlendirmekte, işlemekte ve kayıt altına almaktadır. Halihazırda, 2015 yılı itibari ile 12 havzada 692 su kalitesi izleme noktalarından düzenli olarak numune alınmakta olup 13 havzada Su Yönetimi Genel Müdürlüğü tarafından hazırlanan izleme programlarına göre 335 gözetimsel ve korunan alan izleme noktadan (nehir su kütlelerinden) numuneler alınıp, DSİ’nin analizini yapabildiği parametreler Merkez ve Bölge laboratuvarlarında analiz edilmektedir.

Çevre ile ilgili ulusal ve uluslararası kuruluşlarca yapılan çalışmalar izlenmekte, gerektiğinde konu ile ilgili Kuruluşumuz görüşü oluşturulmakta veya gerek Bakanlığımızca gerekse diğer Bakanlıklarca yürütülen projelere ve düzenlenen toplantılara aktif katılım sağlanmaktadır.

AB uyum sürecinde çevre sektöründeki direktiflerin meri mevzuata uyumlaştırma çalışmalarına başlanılmış olup, bu kapsamda özellikle AB Su Çerçeve Direktifi’nin uyumlaştırılması ve uygulanmasına odaklanan “Türkiye’de Su Sektörü için Kapasite Geliştirilmesi” başlıklı eşleştirme projesi tamamlanmıştır.

AB çevre sektöründeki uyum çalışmaları kapsamında; Su Çerçeve Direktifi, Yeraltısularının Kirlenmeye ve Bozulmaya Karşı Korunması Direktifi, Taşkın Risklerinin Değerlendirilmesi ve Yönetimi Direktifi, Nitrat Direktifine yönelik çalışmalar ile Avrupa Çevre Ajansına (AÇA) yönelik faaliyetler yürütülmektedir. AB’ye çevre alanında geliştireceği politikalara bilgi ve veri sağlamak üzere faaliyetlerini yürüten Avrupa Çevre Ajansı (AÇA)’na ülkemiz, 25 Şubat 2003’de üye olmuştur. Üyeliğin yükümlülüklerini yerine getirilmesinden Çevre ve Şehircilik Bakanlığı odak noktası, DSİ Genel Müdürlüğü “Su Miktarı ve Kullanımı”, “Nehirler ve Göller” ile “Yeraltısuları” konularında birincil irtibat noktasıdır. AÇA’ya üyelik yükümlülükleri çerçevesinde yukarıda anılan konu başlıklarında Genel Müdürlüğümüzce AÇA’nın öngördüğü formatta raporlama yapılmaktadır.

DSİ Genel Müdürlüğü, geliştirdiği projelerde tarihi ve arkeolojik kültürel mirasın gün ışığına çıkarılması, kurtarılması ve belgelenecek gelecek nesillere aktarılmasına büyük hassasiyet göstermekte ve bu konuda ilgili bütün kurum ve kuruluşlarla işbirliği yaparak, çalışmalara teknik ve maddi destek sağlamaktadır. Ilısu Barajı ve HES Projesi ve Yortanlı Barajı kapsamında yürütülen çalışmalar Kültür ve Turizm Bakanlığı ile koordinasyon sağlanarak yürütülen projelerdendir. (Ilısu ve Hasankeyf kurtarma kazıları ve Restorasyon çalışmaları, Bergama Yortanlı Barajı Paşailıcası kurtarma kazıları, Deriner Barajından etkilenecek 7 adet Tarihi eseri kurtarma projesi, Güneşli Barajından etkilenecek Tarihi eserlerin kurtarılmasına yönelik çalışmalar, Keban ve Aşağı Fırat baraj gölleri kurtarma kazıları, İzmir-Tahtalı Baraj kazıları, Karkamış Baraj gölleri kurtarma kazıları vb.)

Taşkın Yönetimi Çalışmaları

Devlet Su işleri Genel Müdürlüğü taşkın önleme çalışmalarını etkin bir şekilde sürdürmekte olup, yağış, akış ve baraj seviyelerini günlük olarak izlemektedir. Gerekli olduğunda ilgili birimlere uyarılar yaparak, gerekli önlemleri almaktadır. Taşkın problemi olan yerleşim alanları ile tarım arazilerinde oluşan taşkınları belirli mertebede kontrol etmek üzere, teknik ve ekonomik yönden uygun proje formülasyonlarının belirlenmesi amacıyla etüt çalışmaları yapılmakta ve yapılan etütler neticesinde “Taşkın Kontrol Raporları” düzenlenmektedir.

Erozyon ve Rüşubat Kontrol Çalışmaları

DSİ Genel Müdürlüğü erozyon ve rüşubat kontrolü konusunda daima hassas bir yaklaşım içerisinde olmuştur. Bu çerçevede Kuruluşumuz, toprak ve su kaynaklarının sürdürülebilirliğinin sağlanması ve etkinliğinin artırılması maksatlarıyla; yukarı havzalardaki erozyondan kaynaklanan ve akarsularla mansaba taşınan rüşubatin; yerleşim yerleri, taban tarım arazileri, DSİ'ye ait mansap tesisleri, baraj ve göletler ile diğer kamu kuruluşlarının tesislerinde oluşturacağı zararların önlenmesine yönelik olarak taşkın ve rüşubat kontrolü konularında etütler yapmakta/yaptırmakta, buna yönelik projeler hazırlayarak uygulamaya koymaktadır. 2015 yılında ayrıca tersip bentleri ile ilgili olarak yazılım çalışmaları da tamamlanmış olup, bölge personeline gerekli eğitimler verilmiştir.

Kamulaştırma

İdaremizce tarım, enerji ve hizmet sektörlerinde yürütülen projeler için ihtiyaç duyulan taşınmazların kamulaştırma işlemleri yürütülmektedir.

DSİ Genel Müdürlüğü kamulaştırma çalışmalarında 2942 Sayılı Kamulaştırma Kanununun ruhuna uygun olarak gerçek bedel üzerinden en yüksek oranda öncelikle anlaşma yolu ile tescilin gerçekleştirilmesini hedeflemektedir.

DSİ olarak yılda ortalama 25.000 parsel ve 8.500 hektar alan kamulaştırmaya tabi tutulmaktadır. Her parselin ortalama 10~12 hissedarı olduğu düşünülürse yılda yaklaşık 250.000 kişinin taşınmazı kamulaştırılmaktadır.

Yeniden Yerleşim Kapsamında: Genel Müdürlüğümüz tarafından projelerimizden etkilenen tüm ailelerin planlı olarak yeniden yerleşimlerinin sağlanması ve sosyo-ekonomik bakımdan mağduriyetlerinin önlenmesi politikası benimsendiğinden, ana projenin sahibi olan DSİ'nin bu faaliyetlerle ilgili planlama, koordinasyon ve izleme hizmetleri vermesi zorunlu hale gelmiştir. DSİ'ce yürütülen projelerden dolayı yaşadıkları yerleri terk etmek zorunda kalan vatandaşlarımız üzerindeki sosyo-ekonomik etkilerin incelenerek, gerçekleşmesi muhtemel olumsuzlukların en aza indirilmesinin planlanması için Yeniden Yerleşim Eylem Planları veya iskân ön etüt raporu hazırlanmaktadır.

İlköğretim Okulu

Ticaret Merkezi

Arazi Topplulaştırması Kapsamında: Arazi toplulaştırması sulama projesinden beklenen faydaya ulaşmada en önemli unsurlardan biridir. Bir sahada sulama projesi gerçekleştirmeden önce arazi toplulaştırması yapılabilirse, kamulaştırma ödemelerinden, inşaat ve işletme giderlerinden yaklaşık %40 oranında tasarruf sağlanabilmektedir. Çiftçiler para, zaman ve emek yönünden kaynak tasarrufu sağlayarak tarımda verimli işletmecilik şartlarına kavuşmakta ve böylelikle tarımda verim artışı meydana gelmektedir.

Tarımda diğer ülkeler rekabet edilebilmesi ancak sulama alanlarında arazi toplulaştırmasının gerçekleştirilmesi ile mümkün olacaktır. Avrupa Birliği ülkelerinde ortalama işletme büyüklüğü yaklaşık 16 hektar iken bu alan ülkemizde sadece 6 hektar civarındadır. Diğer taraftan Türkiye'de tarım işletmeleri tümüyle dikkate alındığında, işletme başına ortalama parsel sayısı 6'nın üzerinde, ortalama parsel büyüklüğü 1 hektar civarındadır. AB ülkelerinde ise parsel büyüklüğü 1,8 hektar ile 4 hektar arasında değişmektedir. Bu sebeple arazi toplulaştırması ile gerek parsel sayısı ve gerekse parsel büyüklüğü açısından gelişmiş ülkeler seviyesine ulaşılması hedeflenmektedir.

Bölgesel Öncelikli Projeler

Stratejik Planda yatırımlarda bölgesel politikalar dikkate alınmış, Bölge Kalkınma İdarelerinin sorumluluk alanındaki iller için hazırlanmış bulunan eylem planları kapsamındaki; GAP, DAP, DOKAP ve KOP yatırımlarının yanı sıra Bakanlığımız uhdesindeki; TRAGEP, AKDENİZGEP, BAKGEP, EGE-GE, MARMARAGEP, ORTAGEP yatırımlarına ve bunların etüt ve projelendirme çalışmalarına öncelik verilmiştir.

Şanlıurfa-Yukarı Harran Akanalısı

Güçlü ve Zayıf Yönler, Fırsatlar ve Tehditler (GZFT) Analizi

Güçlü Yönler

DSİ'nin güçlü kurum kimliği,
Sağladığı sosyal imkanların yeterliliği,
Çalışma ortam ve koşullarının uygunluğu,
Kurum içerisindeki işbirliği ve dayanışma,
Katma değeri yüksek yatırımlar.

Zayıf Yönler

Personel alımının yeterli olmaması aynı zamanda tecrübeli personelin emekli olması,
Ar-Ge çalışmalarının yetersiz olması,
Bürokrasinin fazla olması,
DSİ'nin kurumsal kimliğini oluşturan en önemli etkenlerden biri olan usta-çırak ilişkisinin eskisi kadar güçlü olmaması.

Fırsatlar

Sevk ve idaredeki bürokratik işleyişin zamanla iyileştirilerek DSİ'nin kendi dinamikleriyle özel sektörle rekabet edebilen bir kurum haline dönüştürülme imkanı,
Global ölçekte suyun öneminin sürekli olarak artması,
DSİ'nin marka algısı olarak değerinin güçlenmesi,
İnşaat sektöründeki büyüme teknoloji kullanımı sayesinde çok daha büyük ölçekli projelerin gerçekleştirilmesi,

Tehditler

Yatırım ödeneklerinin yeterli olmaması sebebiyle iş bitim sürelerinin uzaması
Kurumlar arası yetki çatışması
Küresel iklim değişimi sonrası yaşanan kuraklık ve aşırı yağışlar
Yoğun şehirleşme nedeniyle dere yataklarının şehir içi geçişlerinin kapatılması ve belediyelerce yapılması gereken kamulaştırmaların yapılmaması
Tarla başına getirilen suyun tarla içi kullanımında modern sulama teknikleri (Damla-Yağmurlama) yerine vahşi (salma) sulama yapılması
İçmesuyu planlama ve projelendirmelerinde kullanılan kişi başı su tüketiminin fiili durumda 3-4 katına çıkması (kayıp/kaçak oranının yüksekliği) Belediyelerin şehiriçi dağıtım şebekelerini yenilememesi

3.KURULUŞUN STRATEJİSİ

A-MİSYON, VİZYON VE TEMEL DEĞERLER

MİSYON	<i>“Ülkemiz su kaynaklarını bilim ve tekniğe uygun olarak, faydalananların kullanımına sunmak ve suyun zararlarından korunmak amacıyla, su ve ilgili toprak kaynaklarımızın çevre duyarlılığı ve sürdürülebilirlik esasları dahilinde geliştirilmesini sağlamak.”</i>
VİZYON	<i>“Su kaynaklarının korunması, geliştirilmesi ve yönetilmesinde lider kuruluş olmak.”</i>
TEMEL DEĞERLER	<i>Sürdürülebilirlik Teknik ve Bilimsellik Verimlilik Etkinlik ve Etkililik Çevreye Duyarlılık Grup Ruhu Kalite Şeffaflık Rasyonellik Katılımcılık</i>

B-STRATEJİK GAYELER, HEDEFLER, STRATEJİLER VE PERFORMANS GÖSTERGELERİ

Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü;

- ✓ Belediye teşkilatı olan yerleşim yerlerine içme, kullanma ve sanayi suyu temin edilmesi,
 - ✓ İçmesuyu maksatlı baraj gölleri ve eylem planı çalışılmış nehir havzalarının yerleşim yerlerinden kaynaklanan atıksu kirliliğine karşı korunması,
 - ✓ Taşkınlara karşı can ve mal emniyetinin sağlanması,
 - ✓ Ekonomik olarak sulanabilir tüm arazilerin modern tekniklerle sulanmasının sağlanması,
 - ✓ Teknik hidroelektrik enerji üretim potansiyelimizden yapılabilir olanlarının ülke ekonomisine kazandırılması,
- Gaye ve hedeflere ulaşmak için aşağıda belirtilen faaliyetlerde teknik, ekonomik aynı zamanda çevreyle uyumlu projeler geliştirmekte ve uygulamaktadır.

Bu çalışmalar;

- Temel araştırma ve etütler,
- Nehir akım ve yeraltı suyu seviye ölçümleri,
- Toprak analizleri ve sınıflaması,
- Zirai ekonomi analizleri,
- Jeolojik, hidrojeolojik, jeoteknik ve jeofizik etütler,
- Su kalitesi analizleri,
- Su yapıları modellemesi,
- Yapı malzemelerinin fiziksel ve kimyasal analizleri,
- Su havzalarının geliştirilmesi maksadıyla etüt ve planlama,
- Master plan ve fizibilite çalışmaları,
- Su yapılarının projelendirilmesi (barajlar, hidroelektrik santraller, sulama ve drenaj sistemleri, su arıtma tesisleri, taşkın koruma yapıları vb.),
- Baraj yapımından etkilenen halk için yeniden yerleşim planlarının hazırlanması,
- Çevresel etki değerlendirme (ÇED) raporlarının hazırlanması,
- Projelerin yatırım programına alınması,
- İhale dokümanlarının hazırlanması ve ihalenin gerçekleştirilmesi,
- İnşaatların denetimi,
- Su yapılarının ilgili kurumlara devri (hidroelektrik santrallerini Elektrik Üretim A.Ş.'ye, su arıtma tesislerini belediyelere vb.),
- Sulama işletmeciliği ve yönetiminin sulama birliklerine devri,
- Faaliyetlerin gerçekleştirilmesi amacıyla, gerekli makine ve teçhizatı temin etmektir.

Uluslararası standartlarda daha etkin bir kamu mali yönetim ve kontrol sisteminin oluşturulması amacıyla hazırlanan 5018 Sayılı “Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu” 24.12.2003 tarih ve 25326 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Kamu idareleri kalkınma planları, programlar, ilgili mevzuat ve benimsedikleri temel ilkeler çerçevesinde geleceğe ilişkin misyon ve vizyonlarını oluşturmak, stratejik gayeler ve ölçülebilir hedefler saptamak, performanslarını önceden belirlenmiş olan göstergeler doğrultusunda ölçmek ve bu sürecin değerlendirmesini yapmak amacıyla katılımcı yöntemlerle DSİ Genel Müdürlüğü'nün 2017–2021 Dönemi Stratejik Planının gayeleri belirlenmiştir.

STRATEJİK GAYE 1

Ülkemizin su kaynaklarının korunmasını, geliştirilmesini, verimli kullanılmasını ve sürdürülebilirliğini sağlamak.

Dünyanın dörtte üçünü kaplayan toplam su miktarı 1 milyar 400 milyon km³ olup, bu miktarın tamamına ulaşılabilmesi ve kullanılabilmesi teknik ve ekonomik yönlerden mümkün değildir. Çünkü, suların sadece %2,5'lik kısmı tatlı su iken, geriye kalan kısmı %97,5'i ise deniz ve okyanuslarda tuzlu su olarak bulunmaktadır.

Ülkemizin yıllık yağış miktarı 449,6 milyar m³ olmasına rağmen 98 milyar m³ yerüstü ve 18 milyar m³ yeraltı suyu olmak üzere toplam 116 milyar m³ kullanabilir su miktarı bulunmakta ve kişi başına 1500 m³ düzeyinde toplam tüketilebilir su potansiyeli ile su kısıtı yaşayan bir ülke konumunda yer almaktadır. 2015 yılı sonu itibarıyla kullanılan su miktarı toplam 44 milyar m³'dür. Bunun 40 milyar m³'ü sulamada (%74), 7 milyar m³'ü içme suyunda (%13) ve 7 milyar m³'ü sanayide (%13) kullanılmaktadır.

Hızlı nüfus artışı, gelişen sanayileşme, küresel ısınma ve iklim değişikliği gibi etkenlerle içme suyu başta olmak üzere suya bağlı diğer sektörlerde artan talep sebebiyle özellikle kısıtlı olan temiz su kaynaklarının önemi artmaktadır. Bu gelişmeler su kaynaklarının geliştirilmesi ve yönetiminde yeni yaklaşımları ve kavramları gündeme getirmiş ve kaynakların en akılcı politikalarla yönetilmesini gerekli kılmıştır.

Suyun kalitesinin ve miktarının korunması, izlenmesine ve iyileştirilmesine yönelik çalışmaların, suyun yönetimi ve denetimi konusunda yeterli bilgi ve tecrübe birikimine sahip bir kuruluş tarafından yapılması gerekmektedir.

Yapılan yeni düzenlemelerle suyun temini, arıtılması ve tüketiciye ulaştırılması, atıksuların uzaklaştırılması ve yeniden kullanımı gibi konularda yerel yönetimlere daha fazla yetki devredilmesine rağmen su mühendisliği ve suyun yönetimi konusunda yeterli bilgi ve tecrübe birikiminin olmaması sebebiyle yerel yönetimler ve suyla ilgili diğer kurumlar kendilerinden beklenen hizmetleri karşılayamamaktadır.

Su kaynaklarının çeşitli maksatlara yönelik olarak geliştirilmesi; sektörel bazda teknik özellikleri ile sosyo - ekonomik faaliyetlere olabilecek etkilerin belirlendiği planlama ve proje çalışmalarını, bunu takiben uygulama ve projenin ekonomik ömrü süresince devam eden işletme ve yönetim faaliyetlerinin tabii çevre ile olan etkileşiminin izlenmesi yönünde pek çok aşamayı ve çok uzun bir süreci içermektedir.

DSİ, kurulduğu 1954 yılından itibaren kanunla kendisine verilen yetkiler çerçevesinde tarım, enerji, hizmet, taşkın ve çevre sektörlerinde yaptığı çalışmalarla kurumsal tecrübesi, bilgi birikimi ve güvenilirliği ile suyun yönetimi ve denetimi alanlarında görevlerini başarıyla yürütmektedir.

Bu stratejik gaye kapsamında 25 Nehir Havzasında 1950'li yıllardan itibaren yapılan havza istikşaf, master plan ve planlama çalışmalarının ve tüm havzaların master plan çalışmalarının tamamlanması ile; su ve ilgili toprak kaynakları potansiyeli belirlenecek, su kaynakları kayıt altına alınacak, mevcut kullanımlar ile kullanım öncelikleri tespit edilerek su kaynaklarının optimum değerlendirilmesine yönelik ihtiyaç-kaynak dengesi dikkate

alınarak sektörel su ihtiyaçları belirlenecek ve havza yönetim planlarına esas teşkil edecek alternatif projeler geliştirilecektir.

Su ve toprak kaynaklarının geliştirilmesine yönelik çok yönlü etüt ve planlama hizmetleri; gözlem, harita, toprak ve drenaj etütleri, su ve toprak analizleri, tarımsal ekonomi, hidroloji, erozyon ve rusubat kontrolü, enerji, çevresel etki değerlendirilmeleri, uzaktan algılama ve coğrafi bilgi sistemi, yapıların boyutlandırılmasını kapsayan ekonomik ve mali analizler ile küçük su işleri faaliyetleri olmak üzere 14 değişik faaliyetten oluşmakta olup, bu çalışmalar Bölge Müdürlükleri ile birlikte koordineli olarak yürütülecektir.

Yeraltı su kaynaklarının potansiyel, miktar ve kalitesini belirlemek için hidrojeolojik etütler ve kaynak envanteri yapılmakta olup, bu etütler sonucunda ortaya konulan rezerv bilgileri dikkate alınarak kullanıcılara maksadına uygun olarak tahsiste bulunmaktadır.

Ayrıca, suyun kalitesinin ve miktarının korunması ve/veya iyileştirilmesi, gerçek zamanlı izlemenin sağlanması, atıksuların yeniden kazanımı ile iklim değişikliğine adaptasyon konularında çalışmalar yapılacaktır.

Sulama kanallarının yanı sıra sulamadan dönen ve fazla suların uzaklaştırılması amacıyla inşa edilmiş açık drenaj kanallarının işletilmesi çalışmaları da yapılacaktır.

Suyun önemine dayalı olarak; hem üzerinde çalışılan malzemenin hassas bir dengeyle planlanması ve faydalanmaya sunumu hem de yatırım kalemi olarak büyük mali kaynakların harcanma potansiyelinden dolayı su konusundaki süreçler, titizlikle ve profesyonel yaklaşımlarla ele alınmalıdır.

HEDEF 1.1

Suyun kalitesinin, miktarının korunması, iyileştirilmesi ve izlenmesi sağlanacaktır.

Havzalarda kurulan yeraltısuyu ölçüm istasyonları ile yeraltısuyunun, mevcut hidrometeorolojik gözlem ağı geliştirilerek su kalitesi izlenecektir. Mevcut su depolama hacimlerindeki değişim miktarının belirlenerek periyodik olarak izlenmesi sağlanacaktır. İklim değişikliğinin su kaynaklarının miktar ve kalitesine etkileri, bu konularda mücadele metotları ve adaptasyon yöntemleri belirlenerek pilot havzalar bazında çalışmalar yapılacaktır. Ayrıca, suyun miktarı ve kalitesinin korunması ile atıksuların dönüşümü konularında yapılan çalışmalar değerlendirilecektir.

STRATEJİLER

1. Hidrometeorolojik istasyonların mevcut durumu değerlendirilecek, revizyonlar yapılacak, yeni istasyonlar kurulacaktır.
2. Havzalarda yerüstüsuyu kalitesini izlemek üzere uygun görülen noktalarda alınan örneklere ait analiz sonuçları değerlendirilmek üzere ilgili kurumlara bildirilecektir.
3. Havzalarda potansiyel su kirlilik sahaları, kirletici faktörler ilgili kurumlara bildirilecektir.
4. Drenaj sularının paçallama yolu ile veya arıtılarak zirai maksatlı yeniden kullanımı yönünde çalışmalar geliştirilecektir.
5. Yeraltısuyu kuyularına ölçüm sistemleri takılarak kontrollü su kullanımı sağlanacaktır.

PERFORMANS GÖSTERGELERİ

1. Gerçekleştirilecek Rasat Gözlem İstasyonu sayısı

2. Su kalitesi gözlem çalışmalarında gerçekleştirilecek numune sayısı (YÜS)
3. Su kalitesi gözlem çalışmalarında gerçekleştirilecek numune sayısı (YAS)
4. Açılacak Gözlem Kuyusu Sayısı

FAALİYETLER

Etüt-Proje

SORUMLU BİRİM

Etüt, Planlama ve Tahsisler Dairesi Başkanlığı

İŞBİRLİĞİ YAPILACAK BİRİMLER

Strateji Geliştirme Dairesi Başkanlığı

İçmesuyu Dairesi Başkanlığı

Atıksu Dairesi Başkanlığı

Jeoteknik Hizmetler ve YAS Dairesi Başkanlığı

Teknik Araştırma ve Kalite Kontrol Dairesi Başkanlığı

İşletme ve Bakım Dairesi Başkanlığı

Bölge Müdürlükleri

HEDEF 1.2

Etüt, planlama (fizibilite) ve proje çalışmalarına etkinlik kazandırılacaktır.

Tarım alanlarının sulanması, belediye teşkilatı olan yerleşim yerlerine içme suyu temini, içmesuyu maksatlı baraj göllerini kirleten evsel atıksuların toplanıp arıtılarak bertaraf edilmesi, tarım alanlarının ve meskûn alanların taşkınlardan korunması ve hidroelektrik enerji üretimi için gerekli her türlü gözlem, ölçüm, etüt-ana done temini faaliyetleri (harita alımı, toprak analizleri ve sınıflandırma, tarımsal ekonomi etütleri, kamulaştırma etütleri, jeolojik, hidrojeolojik, jeoteknik ve jeofizik etütler, yeraltı suyu etüt ve araştırmaları, su yapıları modellemesi, gerekli her türlü deneyler, çevresel etütler vb.) ile teknik, ekonomik ve çevresel açıdan en uygun projeler geliştirilerek planlama (fizibilite) raporları hazırlanacak.

Küresel ısınma ve iklim değişikliği, hızlı nüfus artışı ve gelişen sanayileşme gibi etkenlerle artan içme suyu ihtiyacını karşılanması, tarım alanlarının sulanması, hidroelektrik enerji üretiminin artırılması için Bölgesel Kalkınma Planları kapsamında yer alan illerdeki projeler öncelikli olmak üzere planlama raporları onaylanmış projelerdeki barajların inşaatlarına başlanabilmesi için proje yapımlarını tamamlanacak.

Öncelikle 81 il merkezinden içmesuyu ihtiyacı olan iller olmak üzere Belediye teşkilatı olan yerleşim yerlerine içme suyu temini amacıyla planlama raporları onaylanmış projelerdeki içmesuyu tesislerinin inşaatlarına başlanabilmesi için proje yapımlarını tamamlanacak.

Tarım alanlarının sulanması, tarım alanları ile meskûn mahallerin taşkınlardan korunması amacıyla planlama raporları onaylanmış projelerdeki sulama, taşkın koruma, gölet, gölet sulamaları ve tesis inşaatlarına başlanabilmesi için proje yapımlarını tamamlanacak.

Belediye teşkilatı olan yerleşim yerlerinin, içmesuyu maksatlı nehir havzaları ve baraj göllerini kirleten evsel atıksuların toplanması, taşınması, arıtılması ve arıtılmış atıksuyun havza dışına çıkarılması için gerekli atıksu altyapı tesislerinin proje yapımlarını tamamlanacak.

STRATEJİLER

1. Bölgesel Kalkınma Planları kapsamında yer alan illerdeki projeler öncelikli olmak üzere, planlama/planlama revizyonu ve proje çalışmaları tamamlanacaktır.
2. Çoğunluk hissesi belediyelere ait olan şirketlerce, belediyeler tarafından işletilen atıksu kolektörleri ve içmesuyu isale hatları üzerindeki enerji potansiyellerinin değerlendirilmesi sağlanacaktır.
3. Yenilenebilir enerji kaynaklarının atıksu tesislerinde kullanılması yaygınlaştırılacaktır.

PERFORMANS GÖSTERGELERİ

1. Tamamlanacak planlama raporu sayısı
2. Tamamlanacak baraj proje yapımı sayısı
3. Tamamlanacak gölet proje yapımı sayısı
4. Tamamlanacak sulama, yenileme, rehabilitasyon, taşkın, tesis proje yapımı sayısı
5. Tamamlanacak içmesuyu proje yapımı sayısı
6. Tamamlanacak atıksu proje yapımı sayısı

FAALİYETLER

Etüt-Proje

SORUMLU BİRİM

Etüt, Planlama ve Tahsisler Dairesi Başkanlığı

İŞBİRLİĞİ YAPILACAK BİRİMLER

Strateji Geliştirme Dairesi Başkanlığı
Proje ve İnşaat Dairesi Başkanlığı
Barajlar ve HES Dairesi Başkanlığı
İçmesuyu Dairesi Başkanlığı
Atıksu Dairesi Başkanlığı
Jeoteknik Hizmetler ve YAS Dairesi Başkanlığı
Emlak ve Kamulaştırma Dairesi Başkanlığı
Bölge Müdürlükleri

STRATEJİK GAYE 2

Belediyelerin içme, kullanma ve sanayi suyu ihtiyaçlarını yeterli miktar ve kalitede karşılamak, atıksu kirliliğini önlemek.

Devlet Su işleri Genel Müdürlüğü; 1053 sayılı Kanun çerçevesinde, Bakanlar Kurulu Kararı ile yetkilendirilmesi neticesinde, nüfusu 100.000'i aşan şehirlere içme, kullanma ve sanayi suyu sağlanması yönünde çalışmalarını sürdürmekte iken; 2007 yılında yürürlüğe giren 5625 Sayılı Kanun ile 1053 Sayılı Kanun'un 10'uncu maddesi değiştirilerek nüfus kriteri kaldırılmış ve belediye teşkilatı olan tüm yerleşim yerlerinin içme, kullanma ve endüstri suyu temini tesisleri ile gerekmesi halinde atıksu tesislerinin yapımında DSİ yetkili kılınmıştır.

DSİ Genel Müdürlüğü tarafından tamamlanan 99 adet tesis ile 41 milyon nüfusa standartlara uygun kalitede bugüne kadar 3,76 milyar m³/yıl içme, kullanma ve endüstri suyu sağlanmıştır. Diğer taraftan inşaatı devam eden, planlama ve proje aşamasında olanlar da tamamlandığında ek olarak yılda toplam 3,33 milyar m³/yıl ilave içmesuyu daha DSİ tarafından sağlanmış olacaktır. Böylece işletmede olanlar ile birlikte temin edilen içme, kullanma ve endüstri suyu miktarı 7,09 milyar m³'e ulaşacaktır.

Kullanılmış suların tekrar kazanımı maksadıyla, öncelikli olarak içme suyu baraj gölü ve nehir havzalarındaki atıksu altyapı (toplama ve arıtma) tesisleri projelerine ait ön inceleme ve planlama çalışmaları yapılacak, proje nüfusu, debisi ve atıksu karakterizasyonu ile alıcı ortamın özelliğine göre arıtılmış atıksu kalitesi belirlenecek ve arıtma tesisleri için yer seçimi yapılacaktır.

HEDEF 2.1

Belediyelerin içme, kullanma ve sanayi suyu ihtiyaçları karşılanacaktır.

İnsanların en önemli haklarından biride temiz ve içmeye elverişli suya sahip olmalarıdır. Öncelikle insanımızın ihtiyacı olan sağlıklı içme ve kullanma suyunun sürdürülebilir bir şekilde sağlanması gerekmektedir. Sosyal ve ekonomik gelişme ile birlikte yaşam standartlarının yükselmesi, kişi başına içme ve kullanma suyu ihtiyacını da önemli ölçülerde artırmaktadır. Bu nedenle, yeni su kaynaklarının geliştirilmesi ve bunların toplumun kullanımına sunulması için yeterli finansmanın sağlanması sadece gerekli değil, aynı zamanda bir zorunluluk haline gelmiştir.

Su, özellikle içme suyu, “olmazsa olmaz” olarak nitelendirilmesi gereken tartışılmaz temel bir gereksinimdir. Dolayısıyla, içme suyu olmayan ya da çok yetersiz durumda bulunan yerleşimler için bu gereksinimin ertelenmesi veya başka bir gerekçeyle yatırımdan kaçınılması söz konusu olmamalıdır. İçme, kullanma ve endüstri suyu sektörü ile ilgili tüm çalışmalarda ideal hedeflere ulaşabilmek için, projeler her türlü politik gaye ve kaygıdan arınmış olarak planlanmalı ve yatırımı gerçekleştirilmelidir. Bu esasın sağlanabilmesi için bu konuda faaliyet gösteren kamu kuruluşları özerkleştirilmelidir.

İçmesuyu temini için kamulaştırması yapılacak taşınmazların 2942 sayılı Kamulaştırma Kanununun 6. Maddesinin g fıkrasına göre kamu yararı kararının alınması, kamulaştırma planlarının yapılması, taşınmaz maliklerinin adreslerinin tespitlerinin yapılması ve yeterli ödeneği temin edilerek kamulaştırma kararının alınması sağlanacaktır. Kamulaştırma Kanununun ilgili maddelerinde yer alan bilimsel esaslara göre taşınmazların gerçek değerlerinin belirlenmesi için gerek etüt gerekse veri toplama ve analiz aşamalarında üniversiteler ve ilgili kuruluşlar ile işbirliği yapılarak bilimsel kriterlere göre değer tespiti yapılacaktır. 2942 Sayılı Kanunun 8. Maddesine göre öncelikle satın alma yöntemi ile taşınmaz sahibi ile uzlaşma görüşmesi yapılacaktır. Taşınmaz malikleriyle kamulaştırma bedelinde uzlaşma sağlarsa-taşınmazın DSİ adına tesciline müteakip ödemesi yapılacak, uzlaşma olmazsa 2942 Sayılı Kanunun 10.maddesine göre “Kamulaştırma bedelinin mahkemece tespiti ve taşınmaz malın idare adına tescili” davası açılacaktır. Mahkemenin vereceği karara göre kamulaştırma bedeli hak sahibi adına bankaya yatırılacak, taşınmazın DSİ adına tescili yapılacaktır.

STRATEJİLER

1. Mevcut durumda su ihtiyacı tespit edilen yerleşim yerlerinde içmesuyu temin çalışmalarına başlanacaktır.
2. İçme suyu temini için gerekli depolama tesisleri yapılacaktır.
3. İhtiyaç duyulan taşınmazların kamulaştırma haritaları hazırlanıp bilimsel kriterlere bağlı olarak adil ve hakkaniyete uygun bedelle mevzuata göre kamulaştırılarak yönetilmesi sağlanacaktır.

PERFORMANS GÖSTERGELERİ

1. Temin edilecek içmesuyu miktarı (hm3/yıl)
2. Tamamlanacak içmesuyu tesisi sayısı
3. Tamamlanacak baraj sayısı
4. Kamulaştırılacak alan (ha)

FAALİYETLER

İçmesuyu tesisleri inşa
Kamulaştırma

SORUMLU BİRİM

İçmesuyu Dairesi Başkanlığı

İŞBİRLİĞİ YAPILACAK BİRİMLER

Strateji Geliştirme Dairesi Başkanlığı
Barajlar ve HES Dairesi Başkanlığı
Emlak ve Kamulaştırma Dairesi Başkanlığı
Bölge Müdürlükleri

HEDEF 2.2

İçmesuyu barajları ve nehir havzaları kirliliğe karşı korunacaktır.

Belediye teşkilatı olan yerleşim yerlerinin içmesuyu maksatlı baraj ve göllerini kirleten atıksularının toplanıp arıtılması için gerekli tesis (şebeke, kolektör, arıtma vb.) inşaatları yapılacaktır.

STRATEJİLER

1. Hazırlanan atıksu eylem planı kapsamında sağlık ve çevre açısından önceliklendirme yapılacaktır.
2. Önceliklendirme kapsamında atıksu toplama ve arıtma tesisleri inşaatları tamamlanacaktır.
3. İhtiyaç duyulan taşınmazların kamulaştırma haritaları hazırlanıp bilimsel kriterlere bağlı olarak adil ve hakkaniyete uygun bedelle mevzuata göre kamulaştırılarak yönetilmesi sağlanacaktır.

PERFORMANS GÖSTERGELERİ

1. Tamamlanacak atıksu tesisi sayısı
2. Kamulaştırılacak alan (ha)

FAALİYETLER

Atıksu tesisleri inşa
Kamulaştırma

SORUMLU BİRİM

Atıksu Dairesi Başkanlığı

İŞBİRLİĞİ YAPILACAK BİRİMLER

Strateji Geliştirme Dairesi Başkanlığı

Emlak ve Kamulaştırma Dairesi Başkanlığı

Bölge Müdürlükleri

STRATEJİK GAYE 3

Yerleşim yerlerinde, tesislerde ve tarım arazilerinde suyun oluşturacağı zararları kontrol altına almak.

Ülkemizde depremlerden sonra en çok can ve mal kaybına sebep olan afetlerin başında taşkın olayı gelmektedir. Özellikle iklim değişikliğinin etkisiyle yağış değişiminde meydana gelen düzensizlikle birlikte havzalarda mevcut hidrolojik denge bozulmakta, büyük ölçüde can ve mal kayıplarına yol açan taşkınlar daha şiddetli ve sıklıkla görülmektedir. Bu sebeple, DSİ'nin suyun oluşturabileceği zararlardan (taşkın, erozyon ve rusubat) yerleşim yerleri ve tarım arazilerinin korunmasına yönelik çalışmaları önem arz etmektedir.

DSİ, 6200 sayılı kuruluş kanunu uyarınca kendisine verilen “taşkın sularına ve sellere karşı tedbirler almak” sorumluluğu gereği, taşkınların yıkıcı etkilerini ortadan kaldırmak ya da en aza indirmek maksadıyla taşkın koruma tesisi inşa etmekte ve gerekli önlemler almaktadır.

Su yönetiminde lider kuruluş olmayı hedefleyen DSİ, bu Stratejik Planda, Ülkemizi taşkın zararlarından korumak maksadıyla, gelişen bilim ve teknolojiyi kullanarak proaktif önlemler alınması çalışmalarına ağırlık vermiştir.

Bu kapsamda; Ülke genelinde taşkın riski ön değerlendirmesi yaparak, taşkın tehlike haritalarının oluşturulması sonrasında, modellemeler ile taşkın tahmini ve erken uyarı sisteminin etkin paylaşımını sağlayacak olan Ülke Taşkın Uyarı Sistemin kurulması ve taşkın hususundaki mevcut verilerin coğrafik bilgi sistemi ortamında değerlendirilebileceği taşkın veri tabanının oluşturulması hedeflenmektedir.

Taşkın riski olan akarsularda bütüncül havza yaklaşımı ile taşkın ve rusubat kontrolü planlama çalışmaları yapılarak çevresel dokuya (ekolojik, kentsel, tarihsel, turistik vb.) uyumlu ıslah tesisleri inşa edilecektir. İnşa edilmiş tesislerin hizmet sürelerini artırmak maksadıyla gerekli bakım ve onarım çalışmalarının zamanında ve eksiksiz yapılması önem arz etmektedir.

Son yıllarda yaşanan taşkın olaylarında, ıslah edilmiş veya doğal akarsu yataklarına, inşa edilmiş tesislere ve 4373 sayılı “Taşkın Sulara ve Su Baskınlarına Karşı Korunma Kanunu” kapsamında ilan edilen sahalara kişi ve kuruluşların yaptığı müdahaleler

sebebiyle yatak kesitinin daraltılması sonucu taşkınların oluştuğu tespit edilmiştir. Bu nedenle, yapılan menfi müdahalelerin önlenmesi ve bertarafına yönelik çalışmalar son derece önemli olup etkinliğinin artırılmasının yanı sıra müdahalenin önlenmesi maksadıyla caydırıcı yaptırımların düzenleneceği ve farklı kanunlarla kurum/kuruluşlara verilen görev ve sorumlulukların koordine edileceği yönetmelik taslağı hazırlanması hedefler arasında yer almaktadır.

Yerleşim birimleri ve tarım arazilerini taşkına karşı korumak maksadı da olan baraj ile değişik tip ve yapıdaki sedde, brit, taşlı pere, ıslah sekisi, mahmuz, koruma duvarı, taş tahkimat, vb. taşkın tesislerinde makinalı temizlik, sedde vb. onarım çalışmalarıyla da meskûn mahallerdeki can ve mal kaybını güvence altına almaktadır.

Dünyanın birçok yerinde olduğu gibi ülkemizde de küresel ısınmanın etkisiyle artan düzensiz yağışların sebep olduğu taşkınlar büyük zararlara sebep olmaktadır. Bu sebeple geçtiğimiz yıllarda birçok il ve ilçemizde taşkınlar yaşanmış, birçok can ve mal kayıplarına neden olmuştur. Mevcut envanter verileri itibarıyla taşkınlardan kaynaklanan ekonomik kayıp her yıl ortalama 100 milyon dolara ulaşmaktadır. Ayrıca, taşkın alanlarına yapılan müdahaleler de zararların artmasına sebep olmuştur.

Yurdumuzda özellikle son yıllarda daha sık tekrar eden bu taşkınların yol açtığı can kayıpları yanında, ekonomik kayıpların giderek önemli büyüklükler oluşturması, taşkın yönetimi çerçevesinde her süreçte yapılması gereken çalışmaların; daha geniş bir perspektif içinde, koordineli ve entegre bir program yaklaşımı ile ele alınmasını önemli kılmaktadır.

Özellikle son yıllarda düzensiz ve pik yağışların artması nedeniyle yaşanan taşkınlarla, şiddetli lodos ve depremler sonucu ortaya çıkan zararların giderilmesi ve uzun yıllar gereği gibi yapılamayan ve yerleşim birimlerinden geçen taşkın tesisleri onarımlarının tamamlanabilmesi için yeterli ödeneğin temin edilmesi gerekmektedir.

HEDEF 3.1

Erken uyarı sistemi kurulacaktır.

Ülkemiz genelinde taşkın yaşanmış veya yaşanması muhtemel alanlar başta olmak üzere, çalışma yapılacak sahaların tespiti amacıyla risk ön değerlendirmede çalışmaları yapılarak, akarsularda öncelik sırasına göre ihtiyaç duyulan alanlarda 1 ve/veya 2 boyutlu hidrolik modelleme çalışmaları ile “Taşkın Tehlike Haritaları “ hazırlanacaktır. Taşkın tehlike haritası tamamlanmış alanlarda taşkın erken uyarı sistemi için MGM ve DSİ verilerinin entegrasyonu sağlanarak, gerekli olan istasyonlar kurulacak ve mevcut istasyonların revizyonları yapılarak taşkın tahmini ve erken uyarı sisteminin kurulması sağlanacaktır. Ayrıca, yapılan mutabakat ile havzalarda taşkın tehlike haritaları çalışmaları DSİ (Berdan, Doğu Karadeniz) ve SYGM (Yeşilirmak, Antalya) arasında düzenlenmiştir.

STRATEJİLER

1. Havzaların taşkın riski ön değerlendirmesi gerçekleştirilecektir.
2. Taşkın tehlike haritaları hazırlanacaktır.

3. Akarsu havzalarında taşkın tahmini ve erken uyarı sistemi kurulacaktır.
4. Taşkın tahmini ve erken uyarı sistemlerinin entegrasyonunun sağlandığı, Ülke Taşkın Uyarı Sistemi kurulacaktır.

PERFORMANS GÖSTERGELERİ

1. Taşkın riski ön değerlendirmesi gerçekleştirilecek havza sayısı
2. Taşkın tehlike haritası hazırlanacak il sayısı
3. Taşkın tahmini erken uyarı sistemi kurulacak akarsu havza sayısı

FAALİYETLER

Etüt-Proje

SORUMLU BİRİM

Etüt, Planlama ve Tahsisler Dairesi Başkanlığı

İŞBİRLİĞİ YAPILACAK BİRİMLER

Strateji Geliştirme Dairesi Başkanlığı

Teknoloji Dairesi Başkanlığı

Bölge Müdürlükleri

HEDEF 3.2

Akarsularda ıslah ve taşkın kontrolü tesisleri inşa edilecek ve mevcut tesislerin devamlılığı sağlanacaktır.

Dünyadaki iklim değişiklikleri sonucu bazı bölgelerde ciddi kuraklık hüküm sürerken diğer bazı bölgelerde ise aşırı yağışlar sonucu oluşan taşkınlar önemli can ve mal kayıplarına neden olmaktadır. Yağışlardaki bu farklılaşma ülkemiz için de büyük bir risk oluşturmaktadır. DSİ suyun her damlasından istifade edecek şekilde projeler geliştirirken diğer taraftan suyun oluşturabileceği zararlardan (taşkın, erozyon ve rusubat) yerleşim yerlerinin ve tarım arazilerinin korunmasına yönelik olarak bütüncül bir yaklaşımla planlanan yapısal anlamdaki ıslah ve taşkın koruma çalışmaları da yürütmektedir.

STRATEJİLER

1. Doğal Afetlere yönelik projelere öncelik verilecektir.
2. Taşkına maruz yerleşim yeri ve tarım alanlarının taşkın zararlarından korunması maksadıyla, çevresel dokuya uyumlu ıslah tesisleri inşa edilecektir.
3. Taşkın tesislerinde gerekli bakım ve onarım çalışmaları gerçekleştirilecektir.

PERFORMANS GÖSTERGELERİ

1. Taşkınlardan korunacak alan (ha)
2. Tamamlanacak taşkın kontrol tesisi sayısı
3. Bakım ve onarımı gerçekleştirilecek taşkın tesisi sayısı

FAALİYETLER

Islah ve Taşkın Kontrol Tesisleri İnşa

Bakım-Onarım

SORUMLU BİRİM

Proje ve İnşaat Dairesi Başkanlığı

İŞBİRLİĞİ YAPILACAK BİRİMLER

Strateji Geliştirme Dairesi Başkanlığı
Etüt, Planlama ve Tahsisler Dairesi Başkanlığı
Makina İmalat ve Donatım Dairesi Başkanlığı
İşletme ve Bakım Dairesi Başkanlığı
Bölge Müdürlükleri

HEDEF 3.3

Makine ve ekipmanlar taşkın kontrolü ve müdahalelerinde etkin şekilde kullanılacaktır.

İnşa edilmiş tesislerin hizmet sürelerini arttırmak ve akarsu yataklarının uygun hale getirmek maksadıyla gerekli bakım ve onarım çalışmalarının zamanında ve eksiksiz yapılması önem arz etmekte olup taşkın kontrolü ve müdahale çalışmalarında makine ve ekipmanlar kullanılacaktır. Baraj ve gölet havzalarındaki erozyon ve rüsubat kontrol çalışmalarında kullanılmak üzere uygun makine ve ekipman tedarik edilecektir.

DSİ makine parkı ile ilgili bilgiler ilgili bölümündeki tabloda verilmiş olup, bunların dışında 129.264 metre su ve temel sondaj yapabilme kapasitesine sahip 154 adet sondaj makinesi bulunmakta olup, maddi değeri 9,656 milyon ABD Dolarıdır.

İşletme ve bakım hizmetleri, gölet ve baraj ulaşım yolları, sondaj ve enjeksiyon, malzeme ve ekipman taşınması, etüt ve kontrollük hizmetleri, taşkın koruma, taşkın ve rüsubat kontrolü vb. işler imkânlar dahilinde DSİ Genel Müdürlüğü makine parkı ve personeli ile gerçekleştirilmektedir. Sel (taşkın), deprem gibi doğal afetlerde DSİ makine parkı devlet gücü olarak acil yardımda bulunmaktadır.

STRATEJİLER

1. Baraj ve gölet havzalarındaki erozyon ve rüsubat kontrol çalışmalarında kullanılmak üzere uygun makine ve ekipman tedarik edilecektir.
2. İşletilmesi ekonomik olmayan makine ve ekipmanların hurda, bedelsiz devir veya satış yolu ile tasfiyesi sağlanacaktır.
3. Taşkına müdahale edecek şekilde temin edilen çekirdek makine parkı verimli çalıştırılacaktır.
4. Yetersiz kalınan durumlarda hizmet alımı gerçekleştirilecektir.

PERFORMANS GÖSTERGELERİ

1. Gerçekleştirilecek iş miktarı (Kazı 1000 m³)
2. Gerçekleştirilecek iş miktarı (Taşıma 1000 m³ x km)

FAALİYETLER

Makine ve Teçhizat Temini

SORUMLU BİRİM

Makine İmalat ve Donatım Dairesi Başkanlığı

İŞBİRLİĞİ YAPILACAK BİRİMLER

Strateji Geliştirme Dairesi Başkanlığı
Bölge Müdürlükleri

STRATEJİK GAYE 4

Tarımda su kullanımını etkinleştirmek.

Su kaynaklarının etkin kullanımı ve yönetimi, sürdürülebilir kalkınma ve gıda güvenliği için önem taşımaktadır.

Ülkemizdeki 28 milyon hektar olarak değerlendirilen tarım arazisinin 8,50 milyon hektarı ekonomik olarak sulanabilir alandır. 2015 yılı sonu itibarıyla 3,94 milyon hektar DSİ tarafından, 2,29 milyon hektarlık kısmı ise diğer kamu kuruluşları ile özel sektör tarafından olmak üzere toplam 6,23 milyon hektar alan işletmeye açılmıştır. 2016 yılında sulamaya açılması hedeflenen 0,20 milyon hektar alan ile birlikte 4,14 milyon hektar alan sulamaya açılmış olacaktır.

GZFT Analizinde iyileştirme gerektiren tespitlerden; Sulamanın 12 aya yayılması, Sulama Birliklerinin rehabilitasyon çalışması nedeniyle su kesintisine gitmemesi, kapalı sahalarda kuyu taleplerinin karşılanması gibi aşırı su kullanma ihtiyacından oluşan talepler, kuyulara Elektronik Ölçüm Sistemi takılarak azaltılacaktır.

İnşaatı tamamlanarak işletmeye alınan tesislerin beklenen faydayı sağlayabilmeleri, bu tesislerin ekonomik ömürleri boyunca uygulanacak rasyonel işletme programları ile bakım onarım çalışmalarına bağlıdır. İdareimizce inşa edilen sulama tesislerinin 155 adedi (898.000 hektar) 42 yıl önce işletmeye açılmış olması, gelişen teknolojiye bağlı olarak modernizasyon maliyetlerinin düşmesi ve sulama randımanının artırılma gayretleri sebebiyle söz konusu tesislerin rehabilitasyonunu gündeme getirmektedir.

Talep halinde, Yerel İdareleri, Sulama Kooperatifleri ve DSİ işbirliğiyle modern sulama sistemine dönüşüm projeleri kapsamında yeraltı suyu sulama tesisleri kapalı sisteme dönüştürülecektir.

Tarımda suyun etkin yönetimi ve su tasarrufu için DSİ’ce inşa edilerek işletmeye açılan ve ekonomik ömrünü tamamlayan veya bakım-onarım yapılsa dahi işlevini yerine getiremeyecek durumda olan sulama şebekelerinden su kullanıcı teşkilatlarca maliyetine katılım sağlananlar başta olmak üzere rehabilitasyon (modernizasyon) maksadıyla her yıl 10 projenin güncel keşfe dayanan teknik raporu hazırlanacak ve kapalı sistem rehabilitasyon projelerinin inşaatlarına başlanacaktır. Su tasarrufu sağlayan toplam modern sulama sistemi sayısının plan döneminde her yıl artırılabilecektir.

Su tasarrufu sağlamak amacıyla geçmiş yıllarda açık kanal ve kanalet şeklinde inşa edilen sulama sistemlerinden vazgeçilerek su tasarrufu sağlayan borulu sulama sistemlerine geçilmeye başlanmıştır. 2003 yılı öncesi sulama şebekelerinin; %46’sı klasik, %48’i kanalet ve %6’sı ise borulu sulama sistemi iken, 2015 sonu itibarıyla işletmeye açılan sulama tesislerinin değerlendirme yapılan bölümünde (1000 ha’dan büyük olanlar, bu da toplamın %97’sidir.) %42 kanaletli sistem, %37 klasik sistem ve %21 borulu sistem olmuştur. 2016 yılı itibarıyla inşa halindeki sulama şebekelerinin ise %7’si klasik, %3’ü kanalet ve %90’ı ise borulu sulama sistemi olarak yapılmaktadır.

DSİ’ce inşa edilerek işletmeye açılmış bulunan sulama, taşkın, kurutma, enerji ve bina tesisleri tabiatın tahripkâr etkilerine maruz kalmaktadır. Tabiatın etkilerine karşı

zamanında koruyucu önlem alınmadığı takdirde tesisler zamanla fonksiyonunu tamamen yitirerek kullanılmaz duruma gelmektedir.

Belirli maksatlar için inşa edilen tesislerden beklenen faydaların sağlanabilmesi, tesislerin amacına uygun şekilde işletilmesi ve proje kriterlerine göre tesislerin arıza meydana gelmeden periyodik bakımları ve arıza meydana geldikten sonra ise onarılması ile mümkündür.

İşletmeye açılmış depolama ve sulama tesislerinin % 74'ünün 10 yaşından büyük olmasının yanı sıra, yıl içerisinde değişik zamanlarda taşkın ve deprem gibi doğal afetlere maruz kalması mevcut bakım onarım ihtiyacının artmasına neden olmaktadır. Bu kapsamda barajlardaki cebri boru ve daimi teçhizatla korozyon nedeniyle ortaya çıkan boya ve bakım onarım ihtiyaçlarının giderilmesi gerekmektedir.

HEDEF 4.1

DSİ tarafından sulama şebekesi tamamlanan alan brüt 5,250 milyon hektara çıkarılacaktır.

Beslenme ihtiyacının karşılanması, sanayinin ihtiyacı olan tarımsal ürünlerin dengeli ve sürekli üretilmesi, tarım kesiminde çalışan nüfusun işsizlik sorununun çözülmesi ve hayat seviyesinin yükseltilmesi için tarım alanlarının sulamaya açılması sağlanacak. Öncelikle yatırım programında bulunan sulama projeleri gözden geçirilerek su kaynağı hazır, ana kanal inşaatı süren, tasarımı büyük ölçüde tamamlanmış ve cazibeyle sulama yapılacak projeler ile ekonomik görülen birinci kademe pompaj sulamaları tamamlanacak ve gerekli olması halinde kamulaştırma ve toplulaştırma çalışmaları yapılacaktır. Tarım alanlarının sulanması için gerekli olan Pompa, Mekanik Aksam, Transformatör vb. satınalmaları yapılacaktır.

STRATEJİLER

1. Bölgesel Kalkınma Planları olmak üzere sulama programı gözden geçirilerek öncelikle su kaynağı hazır, ana kanal inşaatı süren, tasarımı büyük ölçüde tamamlanmış ve cazibeyle sulama yapılacak projeler ile ekonomik görülen birinci kademe pompaj sulamaları tamamlanacaktır.
2. Sulama projeleri öncelikle arazi toplulaştırmalı olarak gerçekleştirilecektir. Arazi toplulaştırma sahası dışında kalan alanlarda ihtiyaç duyulan taşınmazların kamulaştırma haritaları hazırlanıp bilimsel kriterlere bağlı olarak adil ve hakkaniyete uygun bedelle mevzuata göre kamulaştırılarak yönetilmesi sağlanacaktır.
3. İşletmedeki sulama tesislerinden ihtiyaç duyulanların modernizasyonu/rehabilitasyonu sağlanacaktır. İşletmeye açılan sulama tesislerinin sürdürülebilirliğinin sağlanması amacıyla gerekli bakım onarım çalışmaları gerçekleştirilecektir.

PERFORMANS GÖSTERGELERİ

1. Şebekesi tamamlanacak sulama alanı (ha)
2. Tamamlanacak sulama tesisi sayısı
3. Tamamlanacak baraj sayısı
4. Tamamlanacak gölet sayısı
5. Kamulaştırılacak alan (ha)
6. Bakım onarımı gerçekleştirilecek tesis sayısı

FAALİYETLER

Sulama Tesisleri İnşa
Kamulaştırma
Bakım-Onarım

SORUMLU BİRİM

Proje ve İnşaat Dairesi Başkanlığı

İŞBİRLİĞİ YAPILACAK BİRİMLER

Strateji Geliştirme Dairesi Başkanlığı
Barajlar ve HES Dairesi Başkanlığı
Jeoteknik Hizmetler ve Yeraltısuları Dairesi Başkanlığı
Emlak ve Kamulaştırma Dairesi Başkanlığı
Makina İmalat ve Donatım Dairesi Başkanlığı
Bölge Müdürlükleri

HEDEF 4.2

Sulama oranı %62'den %68'e, sulama randımanı ise %42'den %50'ye çıkarılacaktır.

Sulamaya açılan alan miktarının giderek artması, su kaynaklarının kıt oluşu, sulama dışında diğer sektörler için kullanımı yönündeki taleplerin her geçen gün artması, sulamada suyun etkin kullanımını zorunlu hale getirmektedir. Gerekli su tasarrufu, suyun isalesinde, dağıtımında, sistemin işletilmesinde ve araziye tatbikinde gerçekleştirilmelidir. Yeni geliştirilen sulama projelerinde, basınçlı borulu sulama sistemlerinin tercih edilmesi ile tarla içi sulama sistemlerinde damla ve yağmurlama sulama yöntemlerinin yaygınlaşmasını sağlayacak ve etkin su kullanımı sağlanarak tarla içi su kayıplarının azaltılması ile gerekli tasarruf sağlanabilecektir.

STRATEJİLER

1. Net sulama alanları güncelleştirilecek, net sulama alanı içindeki sulanmayan alanların sulanmama nedenlerinden kuruluşumuzla ilgili olanları bertaraf edilecektir.
2. İşletme haritaları tamamlanarak sayısallaştırılacaktır.
3. İşletmeye açılan sulama tesislerinde şebekeye alınan su miktarlarının ölçülebilmesi için elektronik ölçüm sistemleri kurulacaktır.

PERFORMANS GÖSTERGELERİ

1. Gerçekleşecek sulama oranı
2. Gerçekleşecek sulama randımanı
3. Sulama sahası sayısallaştırılacak alan (ha)
4. Elektronik ölçüm sistemi takılacak sulama tesisi sayısı

FAALİYETLER

Etüt-Proje

SORUMLU BİRİM

İşletme ve Bakım Dairesi Başkanlığı

İŞBİRLİĞİ YAPILACAK BİRİMLER

Strateji Geliştirme Dairesi Başkanlığı
Bölge Müdürlükleri

STRATEJİK GAYE 5

Hidroelektrik enerji potansiyelinin tamamını ülke ekonomisine kazandırmak.

Enerji her ülke için kalkınma, refah, istikrar ve hayat kalitesi anlamına gelmektedir. Enerjinin yerinde, zamanında ve makul fiyatlarla temin edilmesi kalkınma için vazgeçilmezdir. Bununla birlikte enerji ekonomik, sosyal ve çevresel yönleri bulunan aynı anda pek çok sektörle bağlantılı bir konudur.

Ülkemizin coğrafi konumu nedeniyle her mevsim km²'ye düşen yağış miktarı farklı olmaktadır. Bu bakımdan yağışın fazla olduğu aylarda gelen suyu regüle ederek yıllık veya yıllar arası aktarımlar yapabilecek barajlara daha fazla ihtiyaç duyulmaktadır. Bu barajlarda, özellikleri nedeniyle pik saatlerde ihtiyacımız olan ve temiz enerji olarak adlandırılan hidroelektrik enerjisi üretilmelidir. Ayrıca bu santraller çevre dostu olmaları, kırsal kesimlerde yaşayan insanların ekonomik ve sosyal yaşam standartlarını yükseltmesi ve düşük potansiyel risk taşımaları sebebiyle tercih edilmelidir.

Ülkemizde tüketilen enerjinin %70'den fazlası tamamen dışa bağımlı olduğumuz ithal kaynaklardan karşılanmaktadır. Sadece elektrik enerjisi üretimi için ithal edilen enerji hammaddelerinin (doğalgaz, kömür vs.) ülke ekonomisine etkisi 10 milyar \$'ın üzerindedir (ulaşım sektörü vs. konularda dikkate alındığında toplam enerji hammaddesi ithalat rakamı 50 milyar \$'ın üzerindedir). Bir ülke için en önemli hedefin kalkınma, kalkınmanın en önemli ayağının üretim, üretimin devamlılığı için ise enerji ihtiyacının kesintisiz karşılanması çok önemlidir. Ülkemizin ekonomik olarak büyümesinin önündeki en büyük engel enerjideki dışa bağımlılıktır.

1956 yılında Seyhan I HES ile başlayan hidroelektrik potansiyelimiz Deriner, Çine ve Manyas HES'in de işletmeye alınmasıyla birlikte DSİ'ce inşaatı tamamlanan HES sayısı kurulu gücü 2 MW'tan küçük 6 adet HES ile birlikte (Anamur, Erciş, Kernek, Silifke-I, Uludere, Durucasu) 65 adede ulaşmıştır. İnşaatı tamamlanıp işletmeye alınan bu 65 adet hidroelektrik santralin toplam kurulu gücü 12.369 MW ve ortalama yıllık üretimi 43.356 GWh'tır.

Hidroelektrik enerji üretiminde; öncelikle teknik ve ekonomik üretim potansiyeline ulaşılması, hidroelektrik enerji üretiminin bir an önce artırılması için; özel sektör yatırımlarının desteklenmesi, teşvik edilmesi, özel sektörün talip olmadığı hidroelektrik enerji tesislerinin gerçekleştirilmesi hedeflenmektedir. Bu maksatla; mülga 4628 sayılı Elektrik Piyasası Kanununun çıkarılması ve 26.06.2003 tarih ve 25150 sayılı Resmi Gazete'de Elektrik Piyasasında Üretim Faaliyetinde Bulunmak Üzere Su Kullanım Hakkı Anlaşması İmzalanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik" yayımlanmasıyla özel sektörün kamu tarafından geliştirilmiş ve yapımı planlanan bir çok enerji amacı bulunan HES projelerini yapması yanında özel sektöre bizzat HES projesi geliştirme imkanı sağlanmıştır.

Mülga 4628 sayılı Elektrik Piyasası Kanununun yerine yayınlanan 6446 sayılı kanun kapsamında 2003 yılından itibaren özel sektör tarafından geliştirilip tesis edilen ve

işletmeye alınan enerji projeleri ile yaklaşık olarak 29.000 GWh’lık bir enerji desteği sağlanmıştır.

DSİ yatırım programında olup, inşaatı devam eden 3 adet santralin (Yusufeli, Ilısu, Kiği) 2019 yılına kadar işletmeye alınması öngörülmektedir. Bu HES’ler tamamlandığında hidroelektrik potansiyelimize 1.880 MW ilave edilmiş olacaktır. Ayrıca bu dönemde özel sektörün talep olmadığı hidroelektrik enerji tesislerinin yapılması hususunda alternatif çalışmalar yürütülecektir.

Baraj projeleri için ihtiyaç duyulan taşınmazların kamulaştırma haritaları hazırlanıp bilimsel kriterlere bağlı olarak adil ve hakkaniyete uygun bedelle mevzuatına göre kamulaştırılarak yönetilmesi sağlanacaktır.

Projelerimizden etkilenen tüm ailelerin planlı olarak yeniden yerleşimlerinin sağlanması ve sosyo-ekonomik bakımdan mağduriyetlerinin önlenmesi politikası benimsendiğinden, ana projenin sahibi olan DSİ’nin bu faaliyetlerle ilgili planlama, koordinasyon ve izleme hizmetleri vermesi zorunlu hale gelmiştir. Projelerden dolayı yaşadıkları yerleri terk etmek zorunda kalan vatandaşlarımız üzerindeki sosyo-ekonomik etkilerin incelenerek, gerçekteşmesi muhtemel olumsuzlukların en aza indirilmesinin planlanması için Yeniden Yerleşim Eylem Planları ve Gelir İyileştirme Uygulama Planlarının yapılması, izlenmesi, değerlendirilmesi çalışmaları sürdürölerek iskânın zamanında gerçekteştirilmesi için ilgili kurumlarla koordinasyon sağlanmaktadır.

Devlet ve özel sektör tarafından yapılan hidroelektrik enerji yapılarına hız vermek, DSİ tarafından yapılmakta olan ve enerji üretim amacı da bulunan çok maksatlı projelerin HES kısımlarının projelerle eş zamanlı olarak özel sektör eliyle işletmeye alınması sağlanacaktır.

Pompaj depolamalı HES’ler tüm Dünya’da etkin olarak kullanılmakta ve ölkelerin enerji sistemleri açasından adeta bir sigorta görevi üstlenmektedir. Ölkemizdeki pik talebin karşılanma ve sistem güvenliğinin sağlanması açasından da Pompaj depolamalı HES projelerine ilişkin gerekli çalışmalara hız verilecektir.

Ölkemizdeki ilk PHES çalışmaları Mülga EİE Genel Müdürlüğü tarafından başlatılmıştır. Türk Hükümetinin talebi üzerine Mülga EİE Genel Müdürlüğüne Japonya Hükümetince “Türkiye’deki Pik Talebin Karşılanmasında Pompaj Depolamalı HES’lerin Rolü”nü konu alacak bir Master Plan çalışması için teknik imkan sağlanmıştır. “Türkiye Pik Talebinin Karşılanması için Optimal Güç Üretimi (Study on Optimal Power Generation for Peak Demand in Turkey) Projesi” Mülga EİE Genel Müdürlüğü koordinasyonunda Türkiye Elektrik İletim Anonim şirketi Genel Müdürlüğü (TEİAş) ve Japonya Uluslararası İşbirliği Ajansı (JICA) aracılığı ile görevlendirilen Tokyo Electric Power Company (TEPCO) uzmanları eşliğinde tamamlanmıştır. Çalışmada Türkiye için potansiyel pompaj depolamalı hidroelektrik santral yerleri talebin yoğun olduğu bölgeler, jeolojik, topografik ve çevresel kısıtları da içeren kriterler açasından araştırılmış ve yapılan kademeli eleme sonucunda alt rezervuarları Gökçekaya Barajı ve HES olan Gökçekaya Pompajlı HES (1400 MW) ve Altinkaya Pompajlı HES’in (1800 MW) kavramsal tasarımı yapılmıştır.

Bu maksatla Japonya Uluslararası İşbirliği Ajansı (JICA) tarafından desteklenen ve Mülga Elektrik İşleri Etüt İdaresi Genel Müdürlüğü koordinasyonunda 2010-2011 yıllarında yürütülmüş olan “Study on Optimal Power Generation For Peak Demand In Turkey-Pik Talebin Karşılanması İçin Optimal Güç Üretim Çalışması” kapsamında önerilen Gökçekaya Pompaj Depolamalı Hidroelektrik Santrali (Gökçekaya PHES) Fizibilite Çalışması bu aşamadan sonra Genel Müdürlüğümüz ve JICA işbirliği ile yürütülmektedir.

İhtiyaç duyulan taşınmazların kamulaştırma haritaları hazırlanıp bilimsel kriterlere bağlı olarak adil ve hakkaniyete uygun bedelle mevzuatına göre kamulaştırılarak yönetilmesi sağlanacaktır. Projeler için ihtiyaç duyulan taşınmazlar, inşaat programlarına uygun olarak kamulaştırılacaktır.

İnşaatı tamamlanan tesislerin beklenen faydayı sağlayabilmeleri, bu tesislerin ekonomik ömürleri boyunca uygulanacak rasyonel işletme programları ile bakım onarım çalışmalarına bağlıdır. İşletme ve bakım çalışmalarında olabilecek aksamalar ilk yıllarda tesislerin hizmet üretimine olumsuz etki ederken bir süre sonra tesisin fiziki varlığını da tehdit eder duruma gelerek, çok daha yüksek mali boyutu olan rehabilitasyon çalışmalarını gerektirecektir.

Tek maksatlı olabildiği gibi, sulama, enerji, taşkından koruma ve içme suyu maksatlarının hepsine birden haiz olabilen barajların cebri boru, vana, dolusavak kapakları gibi mekanik aksamaların bakım onarım veya yenilenmesi işlerinin, ihtiyaç duyulan ödeneklerin karşılanamaması nedeniyle ötelenmesi, bu ötelemenin 3 ila 5 yıl sürmesi halinde tesisler bakım onarım ile kurtarılamayacak hale gelebilecek ve bu tesisleri yeniden yapmanın maliyeti 50 ile 100 kat daha fazla olacaktır.

HEDEF 5.1

Hidrolikenerji arzı artırılacaktır.

Ülke nüfusunun hızla artması, sanayileşme, şehirleşme ve küresel iklim değişikliğinin neden olduğu kuraklık sonucunda su kaynaklarına olan talep giderek artmakta olup işletmeye açılan HES tesislerinin çevreyle barışık, etkin ve verimli işletilmesi için Hidroelektrik Enerjinin planlanması, işletilmesi ve veri tabanının oluşturulması büyük önem taşımaktadır. HES tesislerinin sürekli takibi yapılmakta, izleme ve değerlendirme çalışmaları titizlikle sürdürülmektedir.

Türkiye'de elektrik tüketimi her yıl %4-10 oranında artmakta olup, bu talebin karşılanması için her yıl 4 milyar ABD doları yatırım yapılması gerekmektedir. Sürekli, güvenilir ve ekonomik değerlendirilebilir yerli hidroelektrik potansiyelin değerlendirilmesiyle enerjide dışa bağımlılığımız azalacaktır.

STRATEJİLER

1. Baraj ve HES inşaatları yapılacaktır.
4. İhtiyaç duyulan her türlü taşınmazın kamulaştırmaları yapılacaktır.
5. Bakım onarım çalışmalarının zamanında ve yeterli ölçüde yapılması sağlanacaktır.

PERFORMANS GÖSTERGELERİ

1. Tamamlanacak baraj sayısı
2. Gerçekleşecek kurulu güç (MW)
3. Gerçekleşecek enerji miktarı (GWh/yıl)
4. Kamulaştırılacak alan (ha)
5. Bakım onarımı gerçekleştirilecek tesisler sayısı

FAALİYETLER

Enerji Tesisleri İnşa
Kamulaştırma
Yeniden Yerleşim
Bakım-Onarım

SORUMLU BİRİM

Barajlar ve HES Dairesi Başkanlığı

İŞBİRLİĞİ YAPILACAK BİRİMLER

Strateji Geliştirme Dairesi Başkanlığı
İşletme ve Bakım Dairesi Başkanlığı
Hidroelektrik Enerji Dairesi Başkanlığı
Bölge Müdürlükleri

STRATEJİK GAYE 6

Kurumsal kapasiteyi iyileştirmek ve geliştirmek.

1954 yılından buyana tüm gerçekleşen işlerin kurumsal hafızaya kaydedildiği çalışanların kuşaklar boyunca birbirlerini görev başında yetiştirerek görev ve sorumlulukları bayrak yarışı usulüyle devrederek geldiği bir çalışma ortamının günün ihtiyaçlarına göre yeniden yapılandırılması ve daha iyi hizmet götürecek biçimde işletilmesi kaçınılmazdır.

Kamu istihdam politikalarıyla özlük haklarındaki beklentilerin sürekli ertelenmesinin de etkisiyle kurumda hızlı bir personel erozyonunun varlığı bilinmektedir. Sistemin işlemesi ağırlıklı olarak donanımlı insan kaynağına muhtaçtır. Mevcut nitelikli personel varlığının öncelikle korunması ve ardından geliştirilmesi, iş yüküyle dengeli biçimde sevk ve idare edilmesi üstlenilen görevleri gerçekleştirmek açısından önemlidir. Gelecekteki projelerin gerçekleştirilmesi ve işletmeye alınan yatırımların kesintisiz yönetimi açısından ihtiyaç duyulan nitelikli insan kaynağının istihdam edilışinden başlayarak görevine atanması, iş başında yetiştirilip geliştirilmesi, sistemin ve kurumsallaşmanın bir gereğidir.

Kurumsallaşmış dinamik bir teşkilat yapısının üzerine kurulu, kalite standartlarına uygun, vatandaş istek ve beklentilerinin dikkate alındığı, ekonomi ve verimlilik ilkelerinin her aşamada gözetildiği, yeni kamu yönetimi anlayışını ifade eden mevzuat hükümleri çerçevesinde bir işleyişi sağlamak için modern araç ve metotları kullanmak ve yönetmek düşüncesiyle bu gaye, stratejik plan belgesine konulmaktadır.

e-dönüşüm kuruluşların iş hedefleri doğrultusunda iş süreçlerini elektronik ortama taşıyarak etkinlik ve verimlilik sağlayacak şekilde maliyet tasarrufu ve yeni iş yapış şekilleri için gerekli değişimi gerçekleştirmek üzere izlenen yol olarak tarif edilebilir.

İletişim teknolojilerinden yararlanarak bilgi üretmek, bilgiye hızlı bir şekilde erişmek ve bilgiyi etkin kullanmak, küreselleşen dünyada ülkelerin rekabet güçlerini artırmalarında ve kalkınmalarında vazgeçilmez bir unsur olmuştur. Bu nedenle, vatandaşa daha kaliteli hizmet sunabilmek için katılımcı, şeffaf, etkin ve yalın iş süreçlerine sahip bir yapı oluşturulması gerekmektedir.

Teknolojiyi yakından takip ederek en iyi şekilde kullanmak için; sağlam, kapasiteli, hızlı, güvenli ve iyi tasarlanmış bir altyapı oluşturulmalı ve uygulamaya geçilmelidir.

Ülkemizin su kaynaklarının planlanması, değerlendirilmesi ve yönetilmesinde DSİ'nin AR-GE altyapısının geliştirilmesi ve güçlendirilmesi, bu yolla elde edilecek bilimsel bilgi ve teknolojik uygulamaların ulusal ve uluslararası platformlarda paylaşılması kurumsal vizyon açısından son derece önemlidir. Teknolojik gelişmelere paralel olarak, mühendislik ve AR-GE faaliyetlerinde bilgisayar destekli simülasyon ve analiz programlarının etkin bir biçimde kullanılması sayesinde, DSİ'nin "mühendislik gücü" artacak, ayrıca bu alandaki çalışmalarda önemli ölçüde zaman ve maliyet tasarrufu sağlanacaktır.

Doğru ve güvenilir verilerin teminatı olan güçlü bir istatistiksel altyapıya sahip olmak kurumlar için zorunluluk arz etmektedir. Türkiye İstatistik Kurumu'na koordinasyonu yapılan Resmi istatistik üretim sürecinin her aşamasında kaliteyi artırabilmek ve sürdürülebilirliği sağlanması gerekmektedir. 2023 vizyonu ve Onuncu Kalkınma Planı hedeflerine ulaşabilmek amacıyla daha önceki planlardan farklı olarak "Öncelikli Dönüşüm Programları" adıyla 25 adet özel uygulama programı oluşturulmuştur. Bu çerçevede, öncelikli dönüşüm programları için ayrıntılı eylem planları hazırlanmıştır.

İstatistik üretiminde rol oynayan tüm kuruluşların istatistik bilgi alt yapısının iyileştirilmesi, istatistik süreçlerinin planlanması, yürütülmesi izlenmesi, idari kayıtların sağlıklı bir şekilde tutulması, mevcut istatistiki verilerin detaylandırılması ve istatistik üretiminin önceliklendirilmesini esas alan bir yaklaşımla eylem planları hazırlanmıştır. Eylem planının gayesi, Onuncu Kalkınma Planı doğrultusunda hazırlanan İstatistik Bilgi Alt Yapısını Geliştirme Programı Eylem Planı hedeflerine ulaşabilmek, kurumsal ihtiyaçlarımızı, Ulusal ihtiyaçları, uluslararası kullanıcı ihtiyaçlarını karşılayabilecek standart ve içerikte istatistiki veri üretilmesini sağlamaktır. Bu maksatla da kamuoyuna sağlanan bilgi aynı zamanda toplumlar için de stratejik bir kaynak olarak değerlendirilmektedir. Zamanlı, güvenilir, doğru ulusal ve uluslararası alanda geçerli istatistikler üretmek, güçlü bir istatistik ve bilgi sistemi altyapısını oluşturmakla olabilmektedir. Bakanlığımızın tüm birimleri 2007 yılından beri çalışmalarını bu gaye doğrultusunda yürütmektedir.

HEDEF 6.1

Etkin ve verimli çalışma ortamı sağlanacak, hizmetiçi eğitim faaliyetleri etkili bir şekilde gerçekleştirilecektir.

DSİ insan kaynağını planlamak, temin etmek; niteliğini artırarak güvenli, etkin ve verimli çalışma düzeni sağlamak amacıyla, modern teknoloji ve ekonomi kurallarına uygun olarak gerekli eğitim faaliyetlerini yürütülecektir. Eğitim ihtiyacını belirlemek için veri tabanı oluşturulacak, taleplerin karşılanmasında etkili ve süratli yöntemler araştırılacak ve uygulanacaktır. Bütünsel iş potansiyeline göre mevcut alt birimlerin standart çalışma

kapasiteleri belirlenecektir. Yürütülen işe karşılık gelen organizasyonel yapı tanımlanacaktır.

Büyük Su İşleri projeleri kapsamında inşa edilen işletme tesisleri dışında kalan ve hizmetin gereği olarak yapılması zorunlu görülen Bölge ve Şube Müdürlükleri bünyesindeki idari binalar, misafirhaneler, kreşler, öğrenci yurtları, lojmanlar, atölyeler, depolar, ambarlar, garajlar ve benzeri tesislerin çatı onarımları, kanalizasyon şebekesi, ısı merkezi, kalorifer, su ve elektrik tesisatlarının onarımı ile doğalgaza dönüşüm çalışmaları, deprem kuşakları üzerinde bulunan Ülkemizde meydana gelen depremler sonucunda idari binalarda oluşan hasarların giderilmesi ve fonksiyonel hale getirilebilmesi bakım onarım faaliyetleri çerçevesinde yapılmaktadır.

İnşaata tamamlanan tesislerin beklenen faydayı sağlayabilmeleri, bu tesislerin ekonomik ömürleri boyunca uygulanacak rasyonel işletme programları ile bakım onarım çalışmalarına bağlıdır. İşletme ve bakım çalışmalarında olabilecek aksamalar ilk yıllarda tesislerin hizmet üretimine olumsuz etki ederken bir süre sonra tesisin fiziki varlığını da tehdit eder duruma gelerek, çok daha yüksek mali boyutu olan rehabilitasyon çalışmalarını gerektirecektir.

STRATEJİLER

1. Eğitim ihtiyacını belirlemek için veri tabanı oluşturulacak, taleplerin karşılanmasında etkili ve süratli yöntemler araştırılacak ve uygulanacaktır.
2. Teşkilatımız genelinde yürütülen faaliyetlerde iş sağlığı ve güvenliği genel ilke, sistem ve bilinci öne çıkacak şekilde çalışanlarımızda tutum ve davranış değişikliği sağlanacaktır.
3. Çalışma ofislerinde büro, mobilya ve dekorasyonda aynı standart uygulanacaktır.

PERFORMANS GÖSTERGELERİ

1. Eğitim gerçekleşmesi (personel sayısı x gün)
2. Bakım ve onarımı gerçekleştirilecek tesis sayısı

FAALİYETLER

Eğitim
Bina ve Tesis İnşa
Bakım-Onarım

SORUMLU BİRİM

Personel ve Eğitim Dairesi Başkanlığı

İŞBİRLİĞİ YAPILACAK BİRİMLER

Strateji Geliştirme Dairesi Başkanlığı
Destek Hizmetleri Dairesi Başkanlığı
Bölge Müdürlükleri

HEDEF 6.2

Deneyysel faaliyetlerle ilgili akreditasyon kapsamı genişletilecektir.

Ülkemizin su ve toprak kaynaklarını geliştirmek ve kullanıma sunmak amacıyla Genel Müdürlüğümüzün görev alanına giren konularda modern teknoloji ve ekonomi kurallarına uygun olarak gerekli araştırma-geliştirme, laboratuvar, kalite kontrol ve ilgili eğitim faaliyetlerini yürütmek.

STRATEJİLER

1. Deney başvuru süreçleri iyileştirilerek, laboratuvar hizmetlerindeki memnuniyet seviyesi artırılacaktır.
2. Bilimsel ve teknolojik gelişmelere uygun deney cihazlarının laboratuvarlarda kullanılmasına devam edilecektir.
3. Teknolojik gelişmelere paralel olarak, mühendislik ve AR-GE faaliyetlerinde bilgisayar destekli simülasyon ve analiz programları etkin bir biçimde kullanılacaktır.
4. Laboratuvarlar rutin deney faaliyetlerinin yanı sıra AR-GE faaliyetlerinde de etkin olarak kullanılacaktır.

PERFORMANS GÖSTERGELERİ

1. Akredite deney sayısı
2. Üretilen Ar-Ge projesi sayısı (Adet)

FAALİYETLER

Etüt-Proje

SORUMLU BİRİM

Teknik Araştırma ve Kalite Kontrol Dairesi Başkanlığı

İŞBİRLİĞİ YAPILACAK BİRİMLER

Strateji Geliştirme Dairesi Başkanlığı

Bölge Müdürlükleri

HEDEF 6.3

Resmi İstatistik Programı kapsamında üretilen verilerin devamlılığı, üretilen verilerin iyileştirilmesi sağlanacaktır.

21.04.2015 tarihli Bakanlık Koordinasyon Toplantısında alınan kararla “Resmi İstatistik programında yer alan istatistiklerde, istatistik üretiminden sorumlu birimlerin kalite logosu alacak şekilde istatistiklerini üretmesi ve eksiklerini tamamlaması” talimatlandırılmıştır.

Aynı zamanda sektörel ve sektörler arası bir yaklaşımla hazırlanan ve beş yıl içerisinde sonuçlandırılması öngörülmüş olan öncelikli dönüşüm programları, 16 Şubat 2015 tarihli ve 2015/3 sayılı Yüksek Planlama Kurulu Kararı ile uygulamaya konulmuştur.

İstatistik Bilgi Alt Yapısını Geliştirme Programı Eylem Planının beş ana hedefi, bu eylem planının da ana hedefini teşkil etmektedir.

1. Uluslararası standartlarda üretilmiş istatistik sayısının artırılması
2. Entegrasyonu sağlanmış sürdürülebilir istatistik sisteminin kurulması
3. Kayıt sistemlerinden üretilen istatistikler

TÜİK Başkanlığınca Resmi istatistiklerde kalite güvence çerçevesini belirlemek amacıyla, uluslararası uygulamalar da dikkate alınarak 10 kalite ilkesi ve bu ilkeler altında 16 standart ve 41 gösterge belirlenmiştir. İstatistiklerin kalite değerlendirmesi bu ilke ve standartlara göre yürütülecek, söz konusu ilke ve standartlara uyan istatistiklere yönelik çalışmalar neticesinde Avrupa İstatistikleri Uygulama İlkeleri ve Ulusal Kalite Kriterleri

Çerçevesinde bağımsız kuruluş TÜİK tarafından kalite değerlendirmesine tabii tutularak DSİ Genel Müdürlüğü olarak Resmi İstatistik Kalite Belgesi alınmıştır.

Resmi İstatistik Programı ile yapılması kurumlarca zaruri olan çalışmalarda verim alabilmek maksadıyla Veri Envanteri Projesi çalışmaları başlatılmış istatistik alt yapısının oluşturulması ve idari kayıtların tespiti çalışmaları yürütülmektedir. Söz konusu çalışma ile Bakanlık-DSİ birim ve üst yöneticilerinin kararlarında ihtiyaç duyacağı istatistiki veri ve raporların dinamik olarak üretilmesi, karar vermede fayda sağlayacak karar destek modellerinin hazırlanması ve istatistik altyapısının oluşturulması hedeflenmektedir.

Resmi İstatistik Programı ve Veri Envanteri Projesi çalışmaları mevcut idari kayıtlar üzerinden Bakanlığımız ve Genel Müdürlüğümüz oluşturulan Veri Üretimi ve Analizi Çalışma Grubu üyelerince yürütülmekte olup, 2017 yılı itibariyle söz konusu faaliyetlerin belirtilen takvimde gerçekleşebilmesi için Stratejik Plan kapsamında hedefler belirlenerek sürecin daha etkin yürütülmesi için teknolojik gereksinimler (yazılım) sağlanması planlanmaktadır.

PERFORMANS GÖSTERGELERİ

1. Üretilen veri sayısı
2. Uluslararası alanda sınıflandırılması yapılmış veri sayısı

FAALİYETLER

Etüd - Proje

SORUMLU BİRİM

Strateji Geliştirme Dairesi Başkanlığı

İŞBİRLİĞİ YAPILACAK BİRİMLER

Bölge Müdürlükleri

STRATEJİK HEDEF - BİRİM İLİŞKİSİ

GAYELER		HEDEFLER	23	30	31	32	33	40	35	34	36	38	37	39	05	04	13	61
SG1	Ülkemizin su kaynaklarının korunmasını, geliştirilmesini, verimli kullanılmasını ve sürdürülebilirliğini sağlamak.	SG1-H1	Suyun kalitesinin, miktarının korunması, iyileştirilmesi ve izlenmesi sağlanacaktır.	●	●			●	●	●		●	●					●
		SG1-H2	Etüt, planlama (fizibilite) ve proje çalışmalarına etkinlik kazandırılacaktır.	●	●	●	●	●	●	●								●
SG2	Belediyelerin içme, kullanma ve sanayi suyu ihtiyaçlarını yeterli miktar ve kalitede karşılamak, atıksu kirliliğini önlemek.	SG2-H1	Belediyelerin içme, kullanma ve sanayi suyu ihtiyaçları karşılanacaktır.	●			●		●									●
		SG2-H2	İçmesuyu barajları ve nehir havzaları kirliliğe karşı korunacaktır.	●	●			●	●	●								●
SG3	Yerleşim yerlerinde, tesislerde ve tarım arazilerinde suyun oluşturacağı zararları kontrol altına almak.	SG3-H1	Erken uyarı sistemi kurulacaktır.	●	●												●	●
		SG3-H2	Akarsularda ıslah ve taşkın kontrolü tesisleri inşa edilecek ve mevcut tesislerin devamlılığı sağlanacaktır.	●	●	●				●	●							●
		SG3-H3	Makine ve ekipmanlar taşkın kontrolü ve müdahalelerinde etkin şekilde kullanılacaktır.	●						●	●							●
SG4	Tarımda su kullanımını etkinleştirmek.	SG4-H1	DSİ tarafından sulama şebekesi tamamlanan alan brüt 5,250 milyon hektara çıkarılacaktır.	●	●	●			●	●	●							●
		SG4-H2	Sulama oranı %62'den %68'e, sulama randımanı ise %42'den %50'ye çıkarılacaktır.	●								●						●
SG5	Hidroelektrik enerji potansiyelinin tamamını ülke ekonomisine kazandırmak.	SG5-H1	Hidrolikenerji arzı artırılacaktır.	●		●			●			●	●					●
SG6	Kurumsal kapasiteyi iyileştirmek ve geliştirmek.	SG6-H1	Etkin ve verimli çalışma ortamı sağlanacak, hizmetiçi eğitim faaliyetleri etkili bir şekilde gerçekleştirilecektir.	●											●	●		●
		SG6-H2	Deneysel faaliyetlerle ilgili akreditasyon kapsamı genişletilecektir.	●							●							●
		SG6-H3	Resmî İstatistik Programı kapsamında üretilen verilerin devamlılığı, üretilen verilerin iyileştirilmesi sağlanacaktır.	●														●

● Koordinatör Birim

● Sorumlu Birimler

23 Strateji Geliştirme Dairesi Başkanlığı

30 Etüt Planlama ve Tahsisler Dairesi Başkanlığı

31 Proje ve İnşaat Dairesi Başkanlığı

32 Barajlar ve HES Dairesi Başkanlığı

33 İçmesuyu Dairesi Başkanlığı

40 Atıksu Dairesi Başkanlığı

35 Jeoteknik Hizmetler ve YAS Dairesi Başkanlığı

34 Emlak ve Kamulaştırma Dairesi Başkanlığı

36 Makina İmalat ve Donatım Dairesi Başkanlığı

38 Teknik Araştırma ve Kalite Kontrol Dairesi Başkanlığı

37 İşletme ve Bakım Dairesi Başkanlığı

39 Hidroelektrik Enerji Dairesi Başkanlığı

05 Personel ve Eğitim Dairesi Başkanlığı

04 Destek Hizmetleri Dairesi Başkanlığı

13 Teknoloji Dairesi Başkanlığı

61 Bölge Müdürlükleri

STRATEJİK GAYE VE HEDEFLERİN ÜST POLİTİKALAR VE EYLEM PLANLARI İLE İLİŞKİSİ

GAYELER		HEDEFLER		ONUNCU KALKINMA PLANI (2014-2018) AMAÇ VE HEDEFLERİ	65. HÜKÜMET PROGRAMI	DAP EYLEM PLANI	GAP EYLEM PLANI	KOP EYLEM PLANI	DOKAP EYLEM PLANI	T.C. ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANLIĞI 2023 YILI HEDEFLERİ	T.C. GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI TÜRKİYE TARIMSAL KURAKLIKLA MÜCADELE STRATEJİSİ VE EYLEM PLANI (2013-2017)	T.C. KALKINMA BAKANLIĞI BÖLGESEL GELİŞME ULUSAL STRATEJİSİ (2014-2023 Taslak)
SG1	Ülkemizin su kaynaklarının korunmasını, geliştirilmesini, verimli kullanılmasını ve sürdürülebilirliğini sağlamak.	SG1-H1	Suyun kalitesinin, miktarının korunması, iyileştirilmesi ve izlenmesi sağlanacaktır.	Madde; 757,1017,1032,1047,Tablo-24 Öncelikli Dönüşm.Prg.1-15	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	Madde; 693,694,695
		SG1-H3	Etüt, planlama (fizibilite) ve proje çalışmalarına etkinlik kazandırılacaktır.	Madde; 757,1047, Öncelikli Dönüşm.Prg.1-15,1032	✓		✓	✓				Madde; 693, 695
SG2	Belediyelerin içme, kullanma ve sanayi suyu ihtiyaçlarını yeterli miktar ve kalitede karşılamak, atıksu kirliliğini önlemek.	SG2-H1	Belediyelerin içme, kullanma ve sanayi suyu ihtiyaçları karşılanacaktır.	Madde; 585,976,1032,1047,Tablo-18 Tablo-33	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	Madde; 405,490,674
		SG2-H2	İçmesuyu barajları ve nehir havzaları kirliliğe karşı korunacaktır.	Madde; 976,1032,1047, Tablo-18 Tablo-33 Öncelikli Dönüşm.Prg.1-15	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	Madde; 405,490,674
SG3	Yerleşim yerlerinde tesislerde ve tarım arazilerinde suyun oluşturacağı zararları kontrol altına almak .	SG3-H1	Erken uyarı sistemi kurulacaktır.	Madde; 1047	✓	✓			✓		✓	Madde; 692
		SG3-H2	Akarsularda ıslah ve taşkın kontrolü tesisleri inşa edilecek ve mevcut tesislerin devamlılığı sağlanacaktır	Madde; 1032,1047,1063	✓	✓			✓	✓		Madde;692
		SG3-H3	Makine ve ekipmanlar taşkın kontrolü ve müdahalelerinde etkin şekilde kullanılacaktır.	Madde;1032,1047,1063		✓			✓	✓		Madde;692
SG4	Tarımda su kullanımını etkinleştirmek	SG4-H1	DSİ tarafından tamamlanan sulama şebekesi alanı 5,250 milyon hektara çıkarılacaktır	Madde;585,756,915,1032,1047,Tablo-24 Öncelikli Dönüşm.Prg.1-15	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	Madde;455
		SG4-H2	Sulama oranı %62'den %68'e, sulama randımanı ise %42'den %50'ye çıkarılacaktır.	Madde;585,756,1032,1047, Öncelikli Dönüşm.Prg.1-15	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	Madde;538
SG5	Hidroelektrik enerji potansiyelinin tamamını ülke ekonomisine kazandırmak.	SG5-H1	Hidrolik enerji arzı artırılabilecektir.	Madde; 585,70- Tablo-18 - 784-Tablo-25- 1032 Öncelikli Dönüşm.Prg.1-13	✓	✓	✓		✓	✓		Madde;405,539,690
SG6	Kurumsal kapasiteyi iyileştirmek ve geliştirmek	SG6-H1	Etkin ve verimli çalışma ortamı sağlanacak, hizmetçi eğitim faaliyetleri etkili bir şekilde gerçekleştirilecektir	Madde; 1047,Tablo-18		✓						
		SG6-H2	Deneysel faaliyetlerle ilgili akreditasyon kapsamı genişletilecektir	Madde; 585,626,1047, Öncelikli Dönüşm.Prg.1-15,Tablo-18	✓						✓	Madde; 689
		SG6-H3	Resmi İstatistik Programı kapsamında üretilen verilerin devamlılığı, üretilen verilerin iyileştirilmesi sağlanacaktır									

4. MALİYETLENDİRME

Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğünün 2017-2021 yıllarını kapsayan stratejik planında belirlenen stratejik gaye ve hedeflerini gerçekleştirebilmek için gerekli olan maliyetin tespit edilmesi konusunda; harcama birimlerinden (Merkez-Taşra) yatırım programında yer alan projeler ile plan döneminde ele alınması öngörülen projelerin yıllara göre ihtiyaçları ile bu ihtiyaçların karşılanması durumunda gerçekleştirecekleri hizmetler derlenmiştir. Harcama birimlerince bildirilen maliyet ve gerçekleştirilecek hizmetler dikkate alındığında Kuruluşumuzun daha fazla bütçe kullanma ve daha fazla hizmet üretme kapasitesi vardır. Buna göre DSİ Genel Müdürlüğünün Yatırım Programında yer alan projelerden ihale edilmiş ünitelerin sözleşmelerine göre verilmesi gereken ödenekler ile yatırım programında yer alıp, ihalesi öngörülen üniteler ve plan döneminde Yatırım Programına alınması için teklif edilecek yeni projeler kapsamında ihalesi öngörülen ünitelerin, Bütçe Kanunu gereğince toplam keşif bedelinin %10'u olan ödenek ihtiyaçları dikkate alındığında DSİ'nin plan döneminde ödenek ihtiyacı 178 milyar 397 milyon TL olarak tespit edilmiştir.

Onuncu Kalkınma Planında ortaya konulan politika ve öncelikler,

Güneydoğu Anadolu Projesi Ana Planı (GAP), Doğu Anadolu Projesi Ana Planı (DAP), Konya Ovası Projesi (KOP), Doğu Karadeniz Bölgesel Gelişme Planı (DOKAP) gibi bölgesel öncelikler,

Ayrıca Bakanlığımız tarafından hazırlanan Gelişim Planları (TRAGEP, AKDENİZGEP, BAKGEP, EGEGERP, MARMARAGEP, ORTAGEP) ve 1071 GÖLET Projesi öncelikleri, dikkate alınmıştır.

Sektörel ve bölgesel önceliklerin yanı sıra devam eden projelerden; kısa sürede tamamlanarak ekonomiye kazandırılacak, uygulamasında önemli fiziki gerçekleşme sağlanmış, dış finansmanı sağlanarak onaylanmış, başlatılmış bulunan diğer projelerle bağlantılı veya eş zamanlı olarak yürütülmesi ve tamamlanması için proje bazında öncelikler,

DSİ Genel Müdürlüğüne ayrılan ödeneklerin daha verimli kullanılması ve ülke ekonomisine en kısa sürede kazandırılması için sulama projelerinde gerek yatırım programında yer alan projelerin ihtiyaçlarının karşılanma süreçlerini tespit, gerekse yatırım programına yeni alınması planlanan projelerin belirlenmesinde; su kaynağının (baraj veya gölet) hazır olması, çiftçilerin sulama talebinin olması, arazinin verimli olması, cazibe sulaması yapılabilmesi, toplulaştırmanın yapılmış olması gibi öncelikler dikkate alınarak projeler yeniden gözden geçirilmiştir.

Buna göre Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü uzun vadeli yatırım programında yer alan proje ve faaliyetlerin toplam proje tutarları dikkate alınarak 2017–2021 yılları arasına düşen kısımları bir arada değerlendirilmiş ve her yıla ait yaklaşık maliyet belirlenmiştir.

Daha sonra proje ve faaliyetlerin belirlenen stratejik gaye ve hedeflere göre dağılımı yapıp, her hedefin yıllara göre maliyetleri belirlenmiş ve böylece DSİ'nin stratejik gaye ve hedeflerinin yıllara göre maliyet dağılımı ortaya çıkartılmıştır. Plan döneminde üst belgelere bağlı olarak DSİ'nin kullanması öngörülen ödenek 79 milyar 890 milyon TL olarak tespit edilmiş olup, bunun 77 milyar 550 milyon TL'si milli bütçeden, 2 milyar 340 milyon TL'sinin DSİ gelirlerinden karşılanması planlanmıştır.

Kahramanmaraş-Kılavuzlu Sulaması

DSİ STRATEJİK GAYE VE HEDEFLERİNİN YILLARA GÖRE MALİYET DAĞILIM TABLOSU (Bin TL)

GAYELER	HEDEFLER	2017	2018	2019	2020	2021	Toplam
SG1 Ülkemizin su kaynaklarının korunmasını, geliştirilmesini, verimli kullanılmasını ve sürdürülebilirliğini sağlamak	SG1-H1 Suyun kalitesinin, miktarının korunması, iyileştirilmesi ve izlenmesi	9 700	9 700	9 700	11 200	12 200	52 500
	SA1-H2 Etüt, planlama (fizibilite) ve proje çalışmalarına etkinlik kazandırılacaktır.	699 301	715 475	729 814	806 752	874 925	3 826 266
	TOPLAM	709 001	725 175	739 514	817 952	887 125	3 878 766
SG2 Belediyelerin içme, kullanma ve sanayi suyu ihtiyaçlarını yeterli miktar ve kalitede karşılamak, atıksu kirliliğini önlemek.	SG2-H1 Belediyelerin içme, kullanma ve sanayi suyu ihtiyaçları karşılanacaktır.	1 467 967	1 584 447	1 683 480	2 177 886	2 661 786	9 575 566
	SA2-H2 İçmesuyu barajları ve nehir havzaları kirliliğe karşı korunacaktır.	22 429	16 177	23 394	25 669	25 966	113 635
	TOPLAM	1 490 396	1 600 624	1 706 874	2 203 555	2 687 752	9 689 200
SG3 Yerleşim yerlerinde, tesislerde ve tarım arazilerinde suyun oluşturacağı zararları kontrol altına almak.	SG3-H1 Erken uyarı sistemi kurulacaktır.	225			100	100	425
	SG3-H2 Akarsularda ıslah ve taşkın kontrolü tesisleri inşa edilecek ve mevcut tesislerin devamlılığı sağlanacaktır.	1 228 230	1 747 372	2 021 188	2 081 334	2 479 894	9 558 017
	SG3-H3 Makine ve ekipmanlar taşkın kontrolü ve müdahalelerinde etkin şekilde kullanılacaktır.	391 553	392 976	395 558	398 206	423 243	2 001 535
	TOPLAM	1 620 008	2 140 348	2 416 746	2 479 639	2 903 237	11 559 978
SG4 Tarımda su kullanımını etkinleştirmek.	SG4-H1 DSİ tarafından tamamlanan sulama şebekesi tamamlanan alan 5,250 milyon hektara çıkarılacaktır.	5 947 355	7 453 769	8 869 504	9 721 830	10 942 769	42 935 227
	SG4-H2 Sulama oranı %62'den %68'e, sulama randımanı ise %42'den %50'ye çıkarılacaktır.	32 180	32 180	33 980	40 980	43 980	183 300
	TOPLAM	5 979 535	7 485 949	8 903 484	9 762 810	10 986 749	43 118 527
SG5 Hidroelektrik enerji potansiyelinin tamamını ülke ekonomisine kazandırmak.	SG5-H1 Hidrolik enerji arzı artırılacaktır.	2 597 078	1 997 958	1 703 567	1 204 276	834 106	8 336 985
	TOPLAM	2 597 078	1 997 958	1 703 567	1 204 276	834 106	8 336 985
SG6 Kurumsal kapasiteyi iyileştirmek ve geliştirmek.	SG6-H1 Etkin ve verimli çalışma ortamı sağlanacak, hizmetiçi eğitim faaliyetleri etkili bir şekilde gerçekleştirilecektir.	489 869	630 731	619 687	728 137	717 994	3 186 418
	SG6-H2 Deneysel faaliyetlerle ilgili akreditasyon kapsamı genişletilecektir.	19 773	20 831	21 778	26 083	29 386	117 851
	SG6-H3 Resmi İstatistik Programı kapsamında üretilen verilerin devamlılığı, üretilen verilerin iyileştirilmesi sağlanacaktır.	403	437	467	505	546	2 358
	TOPLAM	510 045	651 999	641 933	754 725	747 926	3 306 627
GENEL TOPLAM		12 906 062	14 602 053	16 112 117	17 222 957	19 046 894	79 890 084
DSİ GELİRİ		411 000	431 700	474 900	498 645	523 577	2 339 822

DSİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜNÜN PERFORMANS GÖSTERGELERİ

GAYELER		HEDEFLER	PERFORMANS GÖSTERGELERİ	2016	PEFORMANS GÖSTERGELERİ					
					Toplam	2017	2018	2019	2020	2021
SG1	SG1 Ülkemizin su kaynaklarının korunmasını, geliştirilmesini, verimli kullanılmasını ve sürdürülebilirliğini SGölemek	SG1-H1 Suyun kalitesinin, miktarının korunması, iyileştirilmesi ve izlenmesi SGölanacaktır.	1 - Gerçekleştirilecek Rasat Gözlem İstasyonu sayısı	25	6846	1329	1354	1374	1389	1400
			2 Toplam su kalitesi gözlem çalışmaları kapsamında gerçekleştirilecek numune sayısı (YÜS)	6 600	43 000	8 600	8 600	8 600	8 600	8 600
			3 Toplam su kalitesi gözlem çalışmaları kapsamında gerçekleştirilecek numune sayısı (YAS)	800	4 500	800	800	900	1 000	1 000
			4 Açılacak Gözlem Kuyusu Sayısı	101	360	150	150	20	20	20
		SG1-H2 Etüt, planlama (fizibilite) ve proje çalışmalarına etkinlik kazandırılacaktır.	1 - Tamamlanacak planlama raporu sayısı	133	287	116	63	42	35	31
			2 - Tamamlanacak baraj proje yapımı sayısı	13	182	55	33	40	23	31
			3 - Tamamlanacak gölet proje yapımı sayısı	54	313	132	75	46	30	30
			4 - Tamamlanacak sulama, yenileme, rehabilitasyon, taşkın, tesis proje yapımı sayısı	96	476	186	109	90	49	42
			5 - Tamamlanacak içmesuyu proje yapımı	26	105	35	21	19	18	12
			6 - Tamamlanacak atıksu proje yapımı sayısı		5	3	2			
SG2	SG2 Belediyelerin içme, kullanma ve Sanayi suyu ihtiyaçlarını yeterli miktar ve kalitede karşılamak, atıksu kirliliğini önlemek.	SG2-H1 Belediyelerin içme, kullanma ve SGNayı suyu ihtiyaçları karşılanacaktır.	1 - Temin edilecek içmesuyu miktarı	75	1813,65	180,89	544,89	260,78	286,93	540,16
			2 - Tamamlanacak içmesuyu tesisi sayısı	19	121	22	21	25	24	29
			3 - Tamamlanacak baraj sayısı		19	6	1	4	8	
			4 Kamulaştırılacak alan (ha)	319	5444	835	1338	1204	1031	1035
	SG2-H2 İçmesuyu barajları ve nehir havzaları kirliliğe karşı korunacaktır.	1 Tamamlanacak atıksu tesisi sayısı	4	14	1	4	4	3	2	
		2 Kamulaştırılacak alan (ha)	3	19	8	5	2	2	2	

DSİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜNÜN PERFORMANS GÖSTERGELERİ

GAYELER	HEDEFLER	PERFORMANS GÖSTERGELERİ	2016	PEFORMANS GÖSTERGELERİ					
				Toplam	2017	2018	2019	2020	2021
SG3	SG3 Yerleşim yerlerinde, tesislerde ve tarım arazilerinde suyun oluşturacağı zararları kontrol altına almak.	SG3-H1 Erken uyarı sistemi kurulacaktır.	1 - Taşkın riski ön değerlendirilmesi gerçekleştirilecek havza sayısı	10	15	3	3	3	3
			2 - Taşkın tehlike haritası hazırlanacak il sayısı	5	21	5	4	4	4
			3 - Taşkın tahmini erken uyarı sistemi kurulacak akarsu havza sayısı	1	5	1	1	1	1
		SG3-H2 Akarsularda ıslah ve taşkın kontrolü tesisleri inşa edilecek ve mevcut tesislerin devamlılığı sağlanacaktır.	1 - Taşkınlardan korunacak alan (ha)	23 824	74 732	25 352	21 890	13 671	7 198
			2 - Tamamlanacak taşkın kontrolü tesisi sayısı	310	1735	423	404	340	309
			3 - Bakım ve onarımı gerçekleştirilecek taşkın tesisi sayısı	140	600	110	115	120	125
		SG3-H3 Makine ve ekipmanlar taşkın kontrolü ve müdahalelerinde etkin şekilde kullanılacaktır.	1 - Gerçekleştirilecek iş miktarı (Kazı 1000 m3)	70 000	460 000	85 000	90 000	95 000	95 000
			2 - Gerçekleştirilecek iş miktarı (Taşıma 1000 m3 x km)	55 000	336 000	61 000	65 000	70 000	70 000
SG4	SG4 Tarımda su kullanımını etkinleştirmek.	SG4-H1 DSİ tarafından tamamlanan sulama şebekesi tamamlanan alan brüt 5,250 milyon hektara çıkarılacaktır.	1 - Şebekesi tamamlanacak sulama alanı (ha)	122 776	1 315 000	220 000	285 000	295 000	265 000
			2 - Tamamlanacak sulama tesisi sayısı	29	511	211	86	40	86
			3 - Tamamlanacak baraj sayısı	8	152	18	20	17	32
			4 - Tamamlanacak gölet sayısı	103	406	187	111	43	47
			5 - Kamulaştırılacak alan (ha)	5163	51610	5860	8552	10941	13012
			6 - Bakım onarımı gerçekleştirilecek tesis sayısı	248	1150	210	220	230	240
		SG4-H2 Sulama oranı %62'den %68'e, sulama randımanı ise %42'den %50'ye çıkarılacaktır.	1 - Gerçekleşecek sulama oranı (%)	62	329	63	65	66	67
			2 - Gerçekleşecek sulama randımanı (%)	43	237	44	46	48	49
			3 - Sulama sahası sayısallaştırılacak alan (ha)	500000	750000	150000	150000	150000	150000
			4 - Elektronik ölçüm sistemi takılacak sulama tesisi sayısı	125	900	450	450		

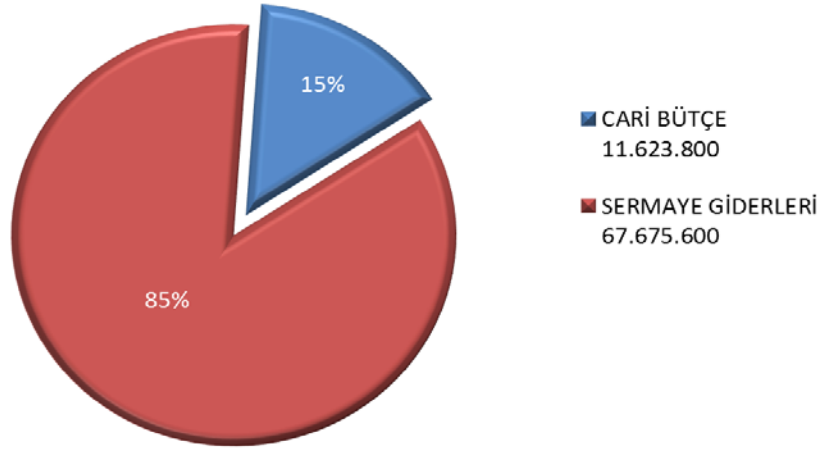
DSİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜNÜN PERFORMANS GÖSTERGELERİ

GAYELER	HEDEFLER	PERFORMANS GÖSTERGELERİ	2016	PERFORMANS GÖSTERGELERİ					
				Toplam	2017	2018	2019	2020	2021
SG5	SG5 Hidroelektrik enerji potansiyelinin tamamını ülke ekonomisine kazandırmak.	SG5-H1 Hidrolik enerji arzı artırılacaktır.	1 - Tamamlanacak baraj sayısı	1	2		1	1	
			2 - Gerçekleşecek kurulu güç (MW)	60	1740		1200	540	
			3 - Gerçekleşecek enerji miktarı (GWh/yıl)	200	5538		3833	1705	
			4 - Kamulaştırılacak alan (hektar)	955	5524	2568	2505	428	23
			5 - Bakım onarımı gerçekleştirilecek tesis sayısı	25	143	25	27	29	30
SG6	SG6 Kurumsal kapasiteyi iyileştirmek ve geliştirmek.	SG6-H1 Etkin ve verimli çalışma ortamı sağlanacak, hizmetiçi eğitim faaliyetleri etkili bir şekilde gerçekleştirilecektir.	1 - Eğitim gerçekleşmesi (personel sayısı x gün)	42 373	205 000	39 500	40 000	41 000	42 000
			2 - Bakım ve onarımı gerçekleştirilecek tesis sayısı	106	424	80	82	85	87
		SG6-H2 Deneysel faaliyetlerle ilgili akreditasyon kapsamı genişletilecektir.	1 - Akredite deney sayısı	929	9 475	1 800	1 825	1 850	1 875
			2 - Üretilen Ar-Ge projesi sayısı		30	2	4	6	8
		SG6-H3 Resmi İstatistik Programı kapsamında üretilen verilerin devamlılığı, üretilen verilerin iyileştirilmesi sağlanacaktır.	1 - Üretilen veri sayısı		126	22	23	25	27
			2 - Uluslararası alanda sınıflandırılması yapılmış veri sayısı		60	10	11	12	13

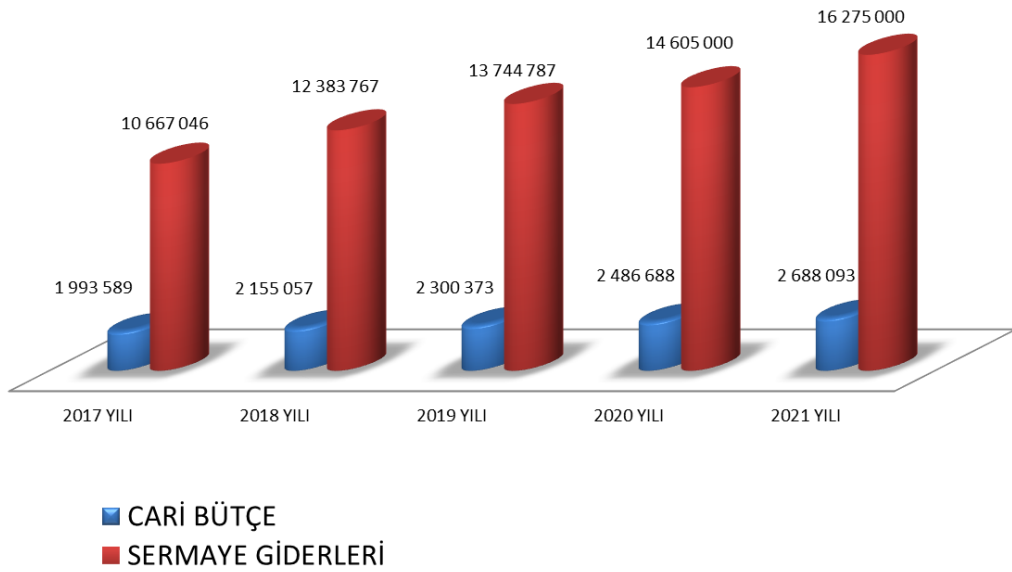
DSİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ 2017-2021 DÖNEMİ BÜTÇESİ (1.000 TL)

HARCAMA TÜRÜ	2017 YILI	2018 YILI	2019 YILI	2020 YILI	2021 YILI	TOPLAM
I - CARİ BÜTÇE	1 993 589	2 155 057	2 300 373	2 486 688	2 688 093	11 623 800
a) Personel Giderleri	1 444 552	1 565 579	1 673 272	1 808 796	1 955 297	8 447 496
b) Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	268 022	290 478	310 460	335 605	362 787	1 567 352
c) Mal ve Hizmet Alımı Giderleri	281 015	299 000	316 641	342 287	370 010	1 608 953
II - SERMAYE GİDERLERİ	10 667 046	12 383 767	13 744 787	14 605 000	16 275 000	67 675 600
A - YATIRIM BÜTÇESİ	9 371 227	10 868 997	12 147 796	12 995 000	14 500 000	59 883 020
Tarım sektörü	6 500 000	8 354 677	9 805 045	10 310 000	11 389 000	46 358 722
Enerji sektörü	1 621 850	1 184 983	934 983	841 000	841 000	5 423 816
DKHS-İçmesuyu sektörü	1 249 377	1 329 337	1 407 768	1 844 000	2 270 000	8 100 482
B - KAMULAŞTIRMA	1 295 819	1 514 770	1 596 991	1 610 000	1 775 000	7 792 580
III - DKHS-KIRSAL ALAN PLANLAMA (SERMAYE TRANSFERLERİ)	219 752	35 912	38 031	100 000	50 000	443 695
IV - CARİ TRANSFERLER	25 675	27 317	28 926	31 269	33 801	146 988
DSİ BÜTÇESİ TOPLAMI	12 906 062	14 602 053	16 112 117	17 222 957	19 046 894	79 890 084

CARİ BÜTÇE VE SERMAYE GİDERLERİ (1.000 TL)

YILLARA GÖRE CARİ BÜTÇE VE SERMAYE GİDERLERİ (1.000 TL)

5.İZLEME VE DEĞERLENDİRME

A- STRATEJİK PLANIN İZLEME VE DEĞERLENDİRMESİ

Stratejik Plan’da belirlenen gaye ve hedeflerin gerçekleşmeleri, belirlenen temel politika hedefleri ile bunların kaynak ihtiyaçları arasında kurulan bağlantılar, her yıl düzenli olarak hazırlanan Performans Programları vasıtasıyla izlenecek, yıllık Faaliyet Raporları ile de, stratejik plan ve performans programlarında öngörülen hedeflere ilişkin gerçekleşmeler raporlanıp kamuoyuna açıklanacaktır.

Stratejik Planın izlenmesi ve değerlendirmesi DSİ 2017-2021 Stratejik Plan İzleme Kurulu Tarafından yapılacaktır. Bir Genel Müdür Yardımcısının başkanlığında daire başkanlarından oluşacak olan kurulun çalışmalarını Strateji Geliştirme Dairesi Başkanlığı koordine edecektir.

Stratejik planın izlenme süreci, planın onaylanıp kamuoyunun bilgisine sunulması ile başlayacak olup izleme, planda belirtilen gaye ve hedef uygulamalarının sistematik bir çerçevede, gözlem sonuçları ve istatistikî verilerin belirlenen aralıklarla rapor edilmesi sürecini kapsayacaktır.

Gerçekleşen performans ölçümleri ile performans göstergelerinin ilgili yönetim kademelerince karşılaştırılması ve stratejilerde düzenlemeler yapılması, stratejik planın değerlendirme sürecini oluşturmaktadır. Değerlendirmede uygulamaların mevzuat, teknik ve bilimsel kurallara uygunluk tespiti yanında kamu yararı bakımından etkililik ve ölçülebilen sonuçları da dikkate alınacak, Teşkilatımızda başlatılan Risk yönetim süreci doğrultusunda Risk Eylem Planından yararlanılacak, birimlerin hizmet ve görev alanlarındaki performansını, sorumlu oldukları stratejik plan hedefleriyle ve kendi dönemsel performanslarıyla karşılaştırmalarında teknolojik altyapı kullanılacaktır.

Yıllık performans programlarının izleme ve değerlendirmeye esas araç ve yöntemleri ile raporlama standartları Maliye Bakanlığı Performans Esaslı Bütçeleme Rehberi’ndeki kriterlere uygun olarak belirlenecektir. Aynı zamanda gerçekleşen faaliyet ve projelerin ara değerlendirme veya sonuçlarının raporlamasında “Kamu İdarelerinde Faaliyet Raporları Usul ve Esaslarına Dair Yönetmelik” beklentilerine de cevap verilebilecektir. İzleme ve değerlendirme sürecinin usul ve esasları, kullanılacak araç ve yöntemleri “Kamu İdarelerinde Stratejik Planlamaya İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik” uyarınca üst yönetici adına “DSİ 2017-2021 Stratejik Plan İzleme Kurulu” tarafından belirlenecektir.

B- DSİ 2015-2019 STRATEJİK PLANI'NIN DEĞERLENDİRMESİ

Stratejik Plan ve planın izleme ve değerlendirme sonuçlarının yansıtacağı Performans Programı ile Faaliyet Raporları, Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü performans esaslı bütçelemesinin ana unsurunu oluşturacaktır. Kuruluşun Stratejik Planı'nda (2015-2019) plan döneminde toplam 54 milyar 718 milyon TL ödenek temin edilmesi öngörülmüştür. 2015 yılında 11 milyar 118 milyon 292 bin TL, 2016 yılında da 10 milyar 908 milyon 235 bin TL olmak üzere toplam 22 milyar 026 milyon 527 bin TL ödenek sağlanmıştır. 2015 yılında %99 gerçekleştirme sağlanmış, 2016 yılında da %99 gerçekleştirme sağlanması planlanmıştır.

Kuruluşun 2015-2016 yılları Performans Programları ve bu göstergelerdeki gerçekleştirmelerin yer aldığı 2015 yılı Faaliyet Raporu verileri doğrultusunda DSİ 2015-2019 Stratejik Planı aşağıdaki şekilde değerlendirilmiştir.

Gaye 1: Ülkemizin su kaynaklarının korunmasını, geliştirilmesini, verimli kullanılmasını ve sürdürülebilirliğini sağlamak.

Hedef 1.1: Ülkemizdeki 25 akarsu havzasının master planlarının tamamlanması için kalan 16 havzada master plan çalışmaları yapılacaktır.

Ülkemizdeki 26 havzadan öncelikleri belirlenen 16 havza master çalışmasının 1 adedi 2015 yılında tamamlanmış geri kalan 15 Havza Master Planının 2016 yılında tamamlanması hedeflenmiştir.

Hedef 1.2: Etüt, planlama (fizibilite) ve proje çalışmalarına etkinlik kazandırılacaktır.

Öncelikle Bölgesel Kalkınma Planları kapsamında yer alan illerdeki projelerden başlanarak, 2015 yılında; 93 adet planlama raporu ihalesi ile 38 adet planlama raporu tamamlanmıştır.

Planlama raporları hazır olan projeler kapsamında inşaatı öngörülen 18 adet baraj proje yapım ihalesi yapılmış, ayrıca 14 adet barajın proje yapımı tamamlanmıştır. 2016 yılında ise 162 adet planlama raporu ihalesi ile 133 adet planlama raporunun tamamlanması öngörülmüştür.

Planlama raporları hazır olan projeler kapsamında inşaatı öngörülen 18 adet baraj proje yapım ihalesi yapılmış, ayrıca 14 adet barajın proje yapımı tamamlanmıştır. 2016 yılında 30 adet baraj proje yapım ihalesinin yapılması ve 17 adet barajın proje yapımının tamamlanması planlanmıştır.

Sulama, taşkın koruma, taşkın ve rüsubat kontrolü, gölet, gölet sulaması kapsamında 58 adet tesis proje yapım ihalesi gerçekleştirilmiş, ayrıca 71 adet tesisin proje yapımı tamamlanmıştır. Bunların dışında gölet, gölet ve sulaması maksatlı 45 adet proje yapım ihalesi ile 105 adet proje yapımı tamamlanmıştır. 2016 yılında 111 adet tesisin proje yapımı, gölet, gölet ve sulaması maksatlı 140 adet proje yapımı tamamlanması planlanmıştır.

Belediye teşkilatı olan yerleşim yerlerine içme suyu temini için planlanan 9 adet içmesuyu tesisi proje yapımı ihalesi, 16 adet içmesuyu tesisi proje yapımı ile Belediye teşkilatı olan yerleşim yerlerinin içmesuyu maksatlı baraj göllerini kirleten atıksuların toplanıp arıtılarak bertaraf edilmesi, için 5 adet atıksu tesisi proje yapımı ihalesi ve 2 adet atıksu arıtma tesisi proje yapımı gerçekleştirilmiştir. 2016 yılında; 31 adet içmesuyu tesisi proje yapımı ihalesi, 31 adet içmesuyu tesisi proje yapımı ile Belediye teşkilatı olan yerleşim yerlerinin içmesuyu maksatlı baraj göllerini kirleten atıksuların toplanıp arıtılarak bertaraf edilmesi, için 6 adet atıksu tesisi proje yapımı ihalesi ve 4 adet atıksu arıtma tesisi proje yapımının tamamlanması hedeflenmiştir.

Hedef 1.3: Suyun kalitesinin, miktarının korunması, iyileştirilmesi ve izlenmesi sağlanacaktır.

662 sayılı KHK'ya istinaden DSİ ile EİE'nin rasat gözlem istasyonlarının birleştirilmesi ile AGİ, GGİ, MGİ, KGİ dan 2015 yılında 6.950 adet kaliteli veri alınmasının takibi yapılmış, 2016 yılında da 7.400 adet kaliteli veri alınması hedeflenmiştir.

Hedef 1.4: Taşkın tehlike haritaları hazırlanarak erken uyarı sistemi kurulacaktır.

2015 yılında 6 ilde taşkın tehlike haritası hazırlanmış, 2016 yılında da 5 ilde taşkın tehlike haritası hazırlanacaktır.

Hedef 1.5: Deney laboratuvarlarının alt yapısı, verilere dayalı kalite kontrol hizmeti, AR-GE alt yapısı geliştirilecek ve güçlendirilecek, deneysel faaliyetlerle ilgili akreditasyon kapsamı genişletilecektir.

2015 yılında TÜRKAK tarafından akredite edilen laboratuvarlarımızda 904 adet deney yapılmış, 2016 yılında da bu sayının 929 olarak gerçekleşmesi hedeflenmiştir.

Hedef 1.6 : Etkin ve verimli çalışma ortamı sağlanarak, hizmetiçi eğitim faaliyetleri, özlük hakları ve diğer motivasyon artırıcı faktörler etkili bir şekilde gerçekleştirilecektir.

2015 yılında DSİ Genel Müdürlüğünce sağlanan eğitim gerçekleşmesi (personel sayısı x eğitim gün) 34.910 dur. 2016 yılında da planlı hizmetiçi eğitim faaliyetlerinin gerçekleşme oranının %95 olması hedeflenmiştir.

Hedef 1.7: Bilginin elektronik ortamda üretilmesi, takibi ve paylaşılması sağlanacak, e-dönüşüm oluşumuna uygun olarak e-dsi gerçekleştirilecektir.

e- dönüşüm kapsamında verilen hizmetten kullanıcıların ve karar destek mekanizmalarının yararlanma oranı 2015 yılı itibarıyla %100'dür.

Gaye 2: Belediyelerin içme, kullanma ve sanayi suyu ihtiyaçlarını yeterli miktar ve kalitede karşılamak, atıksu kirliliğini önlemek.

Hedef 2.1: Belediyeler tarafından talep edilen içme, kullanma ve sanayi suyu ihtiyaçları karşılanacaktır.

2015 yılında Şehirlere ilave olarak 234 hm³ içme, kullanma ve sanayi suyu sağlanmış, hedefle ilgili olarak 3 adet baraj ihalesi ile 10 adet içmesuyu tesisi (Arıtma-atıksu, isale hattı) inşaatları ihaleleri yapılmış, belediye teşkilatı olan yerleşim yerlerine içme, kullanma ve sanayi suyu sağlanması için 2 adet baraj 21 adet içmesuyu tesislerinin (Arıtma-atıksu, isale hattı) inşaatları tamamlanmıştır. Tüm bu çalışmalar kapsamında 552 ha alan kamulaştırılması yapılmıştır.

İnşaat ihalelerinin tahmin edilen zamandan daha sonra yapılmış olması, Karayolları ile yaşanan geçiş problemleri, kamulaştırma sorunları, yüklenici hataları ya da arazi koşullarından kaynaklanan hedef sapmaları meydana gelmiştir.

2016 yılında Şehirlere ilave olarak 142 hm³ içme, kullanma ve sanayi suyu sağlanması, hedefle ilgili olarak 3 adet baraj ihalesi ile 41 adet içmesuyu tesisi (Arıtma, isale hattı) inşaatları ihaleleri yapılacak, 24 adet içmesuyu tesislerinin (Arıtma-, isale hattı) inşaatları tamamlanacaktır. Ayrıca içmesuyu tesisleri için 772 ha alanda kamulaştırma yapılacaktır.

Hedef 2.2: İçmesuyu barajları ve nehir havzaları evsel kirliliğe karşı korunacaktır.

2015 yılında; Belediye teşkilatı olan yerleşim yerlerinin içmesuyu maksatlı baraj göllerini kirleten evsel atıksuların toplanıp arıtılarak bertaraf edilmesi için 2 adet atıksu arıtma tesisi inşaatının ihalesi yapılmış olup, 1 adet atıksu tesisi inşaatı tamamlanmıştır.

2016 yılında da 1 adet atıksu arıtma tesisi inşaatının ihalesinin yapılması, 7 adet atıksu arıtma tesisinin tamamlanması hedeflenmiştir.

Gaye 3: Suyun oluşturacağı taşkın, taşkın ve rüsubat zararlarından yerleşim yerlerini, tesisleri ve tarım arazilerini korumak.

Hedef 3.1: Taşkın riski olan akarsular bütüncül havza yaklaşımı ile planlanan akarsu ıslah ve taşkın koruma tesisleri inşa edilecek ve mevcut tesislerin hizmetini sürdürmesi sağlanacaktır.

2015 yılında Büyük ve Küçük Su İşleri Projeleri kapsamında 16.152 ha alanda ve 264 meskun mahal'de (taşkın rüsubat kontrolü dahil) taşkınlardan korunma çalışması tamamlanmış, 344 adet taşkın koruma tesisi ihale edilmiş ayrıca 247 adet taşkın koruma tesisi tamamlanmıştır. Ayrıca 71 adet taşkın koruma tesisinde bakım-onarım yapılmıştır.

2016 yılında da; Büyük ve Küçük Su İşleri Projeleri kapsamında 166 adet taşkın koruma tesisinin tamamlanmasıyla 25.934 ha alanın taşkınlardan korunması sağlanacak olup, 930 adet tesisinde ihale edileceği ön görülmüştür. Ayrıca 81 adet taşkın koruma tesisinde bakım-onarım yapılması planlanmıştır.

Hedef 3.2: Taşkın koruma, önleme ve müdahale çalışmalarında kullanılacak makine ve ekipmanlar modernize edilerek güçlendirilecektir.

2015 yılında yapılan taşkın önleme ve müdahale çalışmalarında gerçekleştirilen iş miktarları 55.260 (kazı 1000 m³), 60.648 (Taşıma 1000 m³x km) olarak gerçekleşmiştir. 2016 yılında ise yapılacak taşkın önleme ve müdahale çalışmalarında gerçekleştirilecek iş miktarlarının 82.640 (kazı 1000 m³), 60.648 (Taşıma 1000 m³x km) olması planlanmıştır.

Gaye 4: Tarımda su kullanımını etkinleştirmek.

Hedef 4.1: DSİ tarafından sulama şebekesi tamamlanan alan 4,85 milyon hektara çıkarılacaktır.

2015 yılında Tarım alanlarının suya kavuşturulabilmesi için şebekesi tamamlanan ilave 134.435 ha alan sulamaya açılmıştır. 30 sulama, drenaj, yenileme tesisi, 12 baraj, 52 adet yerüstüsuyu sulaması ve gölet sulaması ve 152 adet gölet, gölet ve sulaması ihale edilmiş, 21 sulama, drenaj, yenileme tesisi, 6 baraj, 47 adet yerüstüsuyu sulaması ve gölet sulaması ve 98 adet gölet, gölet ve sulaması tamamlanmıştır.

Hedeflenen sulama alanlarının gerçekleştirilmesi için Yeraltısuyu Sulamaları kapsamında 187 adet araştırma kuyusu (su sondajı), 104 adet işletme (yeni+yenileme) kuyusu (su

sondaj) açılmıştır. İşletmede olan 121 adet sulam tesisinin bakım-onarımı gerçekleştirilmiştir. Ayrıca, sulama alanlarında 4.735 ha alanda kamulaştırma yapılmıştır.

2016 yılında da; 72 adet sulama tesisini ihale edilmesi ve 35 adet sulama tesisini tamamlanması ile 201.777 ha alanın sulanması hedeflenmiştir. Ayrıca, 12 barajın, 156 adet yerüstüsu sulaması ve gölet sulaması ve 309 adet gölet, gölet ve sulaması ihale edilmesi, 14 6 adet baraj, 27 adet yerüstüsu sulaması ve gölet sulaması ve 127 adet gölet, gölet ve sulaması tamamlanması planlanmıştır.

Yeraltısu Sulamaları kapsamında 200 adet araştırma kuyusu (su sondaj), 150 adet işletme (yeni+yenileme) kuyusu (su sondaj) açılacak olup, işletmede olan 66 adet sulam tesisinin bakım-onarımı gerçekleştirilmesi programlanmıştır. Ayrıca sulama alanlarında 4.998 ha alanda kamulaştırma yapılacaktır.

Hedef 4.2: DSİ tarafından işletmeye açılan sulama alanlarında; %62 olan sulama oranı %68'e, %42 olan sulama randımanı da %50'ye çıkarılacaktır.

Gaye 5: Hidroelektrik enerji potansiyelinin tamamını ülke ekonomisine kazandırmak.

Hedef 5.1: Hidrolik enerji arzı artırılabacaktır.

Topçam HES tünelineki Problem nedeniyle 2015 yılında hedeflenen 60 MW güç ve yıllık 199 Gwh enerji üretilenmemiştir. Bu üretimlerin 2016 yılında yapılması planlanmıştır. Baraj ve HES tesislerinin 14 adedinde bakım onarım yapılmıştır.

2016 yılında Baraj ve HES tesislerinin 85 adedinde bakım onarım yapılacaktır. Ayrıca 2.526 ha alanda kamulaştırma yapılacaktır.

Yusufeli barajı ve HES İnşaatı

STRATEJİ GELİŞTİRME DAİRESİ BAŞKANLIĞI

Aralık 2016 - ANKARA